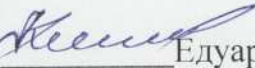

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ЕКОСТАНДАРТ-ПЛЮС»

ПОГОДЖЕНО

Старосалтівська селищна рада
Чугуївського району Харківської області

Старосалтівський
селищний голова Едуард КОНОВАЛОВ
2021 рік

РОЗДІЛ: ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО
ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –
ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ
ТЕРИТОРІЇ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА ТА РОЗМІЩЕННЯ СТАНЦІЇ СОРТУВАННЯ
ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ
ЗА МЕЖАМИ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ НА ТЕРИТОРІЇ
СТАРОСАЛТІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Директор

Наталія САМОХВАЛОВА

ПОЛТАВА

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ. ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.	11
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ)	20
3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	85
4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	107
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	111
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	125
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	130
8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСКОНАЛІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)	134
9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	136
10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.	142
11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.	142
12. ПЕРЕЛІК ВИКОНАВЦІВ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ	145

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів та населених пунктів. Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів та програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – CEO) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявити та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою CEO є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів і підготовці планів і програм з метою забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

В Україні створені передумови для імплементації процесу CEO, пов'язані з розвитком стратегічного планування національної практики застосування екологічної оцінки.

CEO здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Згідно Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», етапами стратегічної екологічної оцінки є:

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій у порядку, передбаченому статтями 12 та 13 Закону, транскордонних консультацій у порядку, передбаченому статтею 14 Закону;
- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

В даному розділі проєкту документа державного планування наводиться звіт про виконання стратегічної екологічної оцінки детального плану території для розміщення полігону твердих побутових відходів по пр. Єдності в Лівобережному районі м. Маріуполя з проведенням його стратегічної екологічної оцінки.

Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародно-правовими документами щодо проведення СЕО є: Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє природне середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифіковано Верховною Радою України (від 01.07.2015 №562-VIII), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє природне середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегії) державної екологічної політики на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 лютого 2019 року). В цьому законі СЕО згадується в основних інструментах реалізації державної екологічної політики. Тобто стратегічна екологічна оцінка та оцінка впливу на довкілля – дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки тощо.

СЕО в Україні здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»), або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі – території з природоохоронним статусом).

Об'єкт СЕО і рівень планування

Об'єктом СЕО є ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області».

Селище Старий Салтів розташоване у лісостеповій зоні на правому березі Печенізького водосховища (річки Сіверський Донець). Селище знаходиться на відстані 45 км від міста Харкова та 28 км від міста Вовчанськ. Селище складається з двох частин, рознесених на 1 км один від одного і розділених великим лісовим масивом (дуб). Через населений пункт проходить автомобільна дорога Т 2104 на м. Вовчанськ, за 2 км нижче за течією розташоване село Молодова.

Територія детального плану розташована за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області. Містобудівна ситуація даної території сформована як об'єкт комунального обслуговування.

Загальна площа розробки детального плану території становить 5,7350 га.

Земельна ділянка, на яку розробляється детальний план території, розташована за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області – на відстані 4 км на схід від селища Старий Салтів, та 2.7 км на південь від села Зарічне.

Дана територія не відноситься до земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, до земель історико-культурного призначення, до земель лісгосподарського призначення та водного фонду. Тут відсутні об'єкти культурної спадщини національного значення, їх охоронні зони та охоронювані археологічні території.

Зі сходу територія детального плану межує з ділянкою комунальної власності, яка використовується для ведення фермерського господарства (кадастровий номер 6321655800:04:000:0240, площа становить 51,6 га), на півдні межує з ділянками приватної власності, які використовуються для ведення особистого селянського господарства кадастрові номери 6321655800:04:000:0238 (площа становить 2,0 га) та 6321655800:04:000:0229 (площа становить 2,0 га).

На території, яка входить в межі детального плану, знаходиться існуюче звалище твердих побутових відходів.

Система існуючих планувальних обмежень на території розробки детального плану представлена: охоронною зоною високовольтних повітряних ЛЕМ високої напруги (35 кВ) – 15 м;

Головний під'їзд до даної території здійснюється від існуючої ґрунтової дороги яка має виїзд до автодороги О-210823.

На відстані 300 метрів від території, що розглядається, в північному напрямку знаходяться очисні споруди бази відпочинку імені О. В. Соїча (кадастровий номер земельної ділянки 6321655800:03:002:0055). В північно-західному напрямку, на відстані 500 метрів знаходиться озеро Велике (визначене на загальнодоступних картах та на публічній кадастровій карті України). Відстань від земельної ділянки до Печенізького водосховища становить 1 км. Найближча житлова забудова знаходиться на відстані 2 км.

Від південно-західного до північного напрямку територія обмежена лісовою та чагарниковою рослинністю змішаного характеру.

Згідно даних земельного кадастру територія що розглядається в плані має визначене цільове призначення для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості для будівництва та обслуговування полігону твердих побутових відходів.

Для санітарно-технічних споруд та установок комунального призначення санітарно-захисні зони слід встановлювати в залежності від їх санітарної класифікації та потужності.

Згідно ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» об'єкт, що пропонується розмістити, відноситься до II класу, а таким чином для нього встановлюється нормативна санітарно-захисна зона розміром 500 метрів у відповідності до ДСП 173-96.

Існуюче розміщення підприємств в межах розробки детального плану залишається без змін.

Підставою для проектування стало рішення Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області XII (позачергової) сесії VIII скликання від 15 червня 2021 року № 860 «Про розробку детального плану території для розміщення полігону твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Вовчанського району Харківської області» та рішення Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області XVIII сесії VIII скликання від 28 вересня 2021 року № 1912, «Про внесення змін до рішення XII (позачергової) сесії Старосалтівської селищної ради VIII скликання від 15. 06. 2021 року № 860» розробляється проект детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області.

Задля визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, на замовлення Старосалтівської селищної ради розроблено Розділ: охорона навколишнього природного середовища – Звіт про стратегічну екологічну оцінку документу державного планування «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області».

Рівень планування – місцевий.

СЕО та стадії її здійснення

Стратегічна екологічна оцінка виконується відповідно до Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», частини 4 статті 2 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» у розділі «Охорона навколишнього природного середовища», що розробляється згідно Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, у складі проекту містобудівної документації та одночасно є звітом про стратегічну екологічну оцінку, в обсягах визначених вимогами статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою детального плану території.

Для розробки СЕО передбачається:

- проведення аналізу існуючих матеріалів щодо стану довкілля (доповідь про стан довкілля, дані моніторингу стану довкілля, статистичні дані та таке інше);
- лабораторні дослідження стану довкілля та їх аналіз (у разі необхідності);
- проведення незалежних експертних оцінювань та наукових досліджень (у разі необхідності).

Запропонована методологія проведення СЕО ДДП, як і методологія розроблення самого «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області», складається з шести етапів:

Процедура здійснення СЕО складається з наступних етапів здійснення стратегічної екологічної оцінки:

- 1) Первинні консультації та визначення зацікавлених сторін.
- 2) Визначення сфери охоплення:

Виявлення документів державного планування, що пов'язані з розробленням детального плану, в тому числі, планів, програм і цілей охорони довкілля, здоров'я населення.

Збір вихідних даних.

Виявлення основних екологічних проблем.

Розробка цілей СЕО.

- 3) Аналіз вихідного стану довкілля
- 4) Оцінка наслідків реалізації заходів, намічених в детальному плані.
- 5) Оцінка факторів ризику і потенційного сукупного впливу прийнятих рішень на довкілля.

Виявлення стратегічних альтернатив.

Прогнозування наслідків реалізації детального плану та альтернатив.

Оцінка наслідків реалізації детального плану та альтернатив.

Пропозиції щодо пом'якшення будь-яких істотних негативних наслідків.

Пропозиції до плану моніторингу.

6) Підготовка звіту про СЕО

7) Проведення консультацій по проєкту звіту про СЕО.

Проведення консультацій з представниками громадськості та органів влади.

Оцінка запропонованих за результатами консультацій змін до детального плану.

Інформування представників громадськості та органів влади про те, яким чином звіт про СЕО та пропозиції були враховані в генеральному плані.

СЕО визначаються умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів), ймовірні наслідки від такої діяльності та об'єктів та інше.

Під час підготовки звіту про СЕО в якості джерела необхідної інформації будуть використовуватися нормативно-правові акти, матеріали щорічних доповідей про стан довкілля та соціально-економічне становище, матеріали науково-дослідних робіт, архівні матеріали, відкритих даних з офіційних веб-сайтів та будуть зроблені короткі польові дослідження (екологія, охорона довкілля, по можливості соціологія).

В зв'язку з тим, що стратегічні рішення завжди приймаються в умовах дефіциту інформації і закрити всі прогалини в рамках СЕО не можливо, да і це не має практичного сенсу. Частину важливих досліджень, Методичними рекомендаціями із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затвердженими Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, рекомендується перенести на більш низькі рівні планування, в тому числі на рівень реалізації конкретної планованої діяльності, що визначена вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Передбачається проведення цільового аналізу та буде здійснена оцінка наслідків реалізації ДДП.

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення ДДП та здійснення СЕО

В рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» складено заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки опубліковано у друкарських засобах масової інформації, а саме:

- газета «Хлібороб» від 26.11.2021 № 47;
- газета «Вісник Чугуївщини» від 02.12.2021 № 47.

Замовником проекту документу державного планування є Старосалтівська селищна рада. Юридична адреса: 62560, Харківська область, смт. Старий Салтів, вул. Перемоги, буд. 15. Електронна адреса: rada@stsaltiv.gov.ua, тел. (05741)6-12-76, 096-489-77-32.

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості Замовником ДДП оприлюднено заяву про визначення обсягу СЕО проекту ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» шляхом розміщення на офіційному вебсайті Старосалтівської селищної ради, з яким можна ознайомитися за посиланням <https://stsaltiv.gov.ua/news/zayava-pro-viznachennya-obsyagu-strategichnoi-ekologichnoi-otsinki-2021-11-22>.

Рисунок 1.1 Місце розміщення заяви про визначення обсягу СЕО проекту ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» на офіційному вебсайті Старосалтівської селищної ради.

Протягом строку громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (15 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

Також заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки ДДП було надіслано органам виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та у сфері охорони здоров'я.

В листі від 07.12.2021 № 03.02-18/5949 від Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації були отримані пропозиції стосовно визначення обсягу дослідження та рівня деталізації інформації, що має бути включена до Звіту про стратегічну екологічну оцінку, та визначена низка питань, яким необхідно приділити увагу під час виконання стратегічної екологічної оцінки. Надані пропозиції були враховані під час здійснення СЕО та підготовки звіту, у відповідності до вимог державних стандартів в сфері містобудування, Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та з урахуванням «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Міністерством екології та природних ресурсів України.

Листом від 30.11.2021 року №16/240 Департамент охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації повідомив про відсутність зауважень до обсягу та рівня деталізації інформації стратегічної екологічної оцінки.

1. Зміст та основні цілі документу державного планування. Його зв'язок з іншими документами державного планування.

Стратегічна екологічна оцінка розроблена для проєкту ДДП, а саме для «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області», з метою визначення та обґрунтування можливості розміщення об'єктів, передбачених детальним планом території забудови, виявлення та уточнення територіальних ресурсів для містобудівного використання, визначення всіх планувальних обмежень використання території, планування земельної ділянки, сприяння поліпшенню стану навколишнього середовища, визначення містобудівних умов і обмежень забудови, тощо.

Детальний план території після затвердження є основою для визначення вихідних даних для розроблення проєкту забудови земельної ділянки; розміщення об'єктів будівництва; визначення містобудівних умов і обмежень; проєктування будинків і споруд; проєктування мереж і споруд інженерно-транспортної інфраструктури та інженерного забезпечення території, тощо.

Поза межами населених пунктів ДДП розробляється відповідно до Проєкту планування території району з метою визначення функціонального призначення території ділянки, охопленої детальним планом.

Детальний план території є документом державного планування місцевого рівня, який розробляється з метою вирішення таких питань, як: уточнення планувальної структури і функціонального призначення території, просторової композиції, параметрів забудови тощо; формування принципів планувальної організації забудови; функціональне призначення, режим та параметри забудови, розподіл територій згідно з державними будівельними нормами, стандартами і правилами; містобудівні умови та обмеження за відсутності плану зонування території; черговість та обсяги інженерної підготовки території; система інженерних мереж; порядок організації транспортного і пішохідного руху.

Детальний план території розробляється у відповідності до ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території» та на підставі рішення Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області XII (позачергової) сесії VIII скликання від 15.06.2021 № 860 «Про розробку детального плану території для розміщення полігону твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Вовчанського району Харківської області» та рішення Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області XVIII сесії VIII скликання від 28.09.2021 № 1912 «Про внесення змін до рішення XII (позачергової) сесії Старосалтівської селищної ради VIII скликання від 15.06.2021 № 860».

Пропозиції та рішення детального плану не суперечать функціональному призначенню та містобудівному зонуванню території.

ДДП розробляється у відповідності до:

- Завдання на розроблення детального плану для розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області;
- Плану соціально-економічного розвитку Старосалтівської територіальної громади Чугуївського району Харківської області до 2026 року;
- Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закону України «Про основи містобудування»;
- Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Земельного кодексу України;
- ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»;
- ДСП №173-96 «Держаними санітарними правилами проектування та забудови населених пунктів»;
- ДБН В.1.1.7-2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва»;
- ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»;
- ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»;
- ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;
- ДСТУ Б.1.1-17:2013 «Умовні позначення графічних документів містобудівної документації»;
- ДБН В.2.2-28:2010 «Будинки адміністративного та побутового призначення»;
- ДБН В.2.2-9-2018 «Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення»;
- ДБН В.1.1-3-97 «Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів та обвалів. Основні положення»;
- ДБН В.2.2.-12-2003 «Будинки і споруди. Будівлі і споруди для зберігання і переробки сільськогосподарської продукції»;
- СНиП II-89-80* «Генеральные планы промышленных предприятий»;
- ДСТУ Б.Б.1.1-17:2013 «Умовні позначення графічних документів містобудівної документації»;
- СНиП 2.11.01-85*. «Складські будівлі»;
- ДБН В.2.3-15:2007 «Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомашин»;
- ДБН В.2.3-4-2015 «Споруди транспорту. Автомобільні дороги»;
- ДБН В.2.5-20-2018 «Газоснабжение»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій території».

Взаємозв'язок з іншими планами та програмами.

Одним із головних принципів розроблення містобудівної документації є врахування рішень з просторового планування прийнятих в проєктах містобудування вищого порядку.

Містобудівна документація місцевого рівня розробляється у розвиток рішень Генеральної схеми планування території України з врахуванням проєктних пропозицій містобудівної документації регіонального рівня – Схеми планування території Харківської області, розробленої у 2010 році Українським державним науково-дослідним інститутом проєктування міст «Діпромісто» та затвердженої рішенням Харківської обласної ради.

Досягнення сталого розвитку будь-якого населеного пункту відбувається через реалізацію планів та програм, які визначають низку оперативних цілей та реалізують завдання в різних сферах господарської діяльності та життєзабезпечення населення, таких як: соціальна сфера, розвиток економіки, розвиток інженерно-транспортної інфраструктури, охорона навколишнього природного середовища, охорона здоров'я. В процесі розроблення містобудівної документації можливо визначити територіальне місцезнаходження ділянок для досягнення оперативних цілей, визначених як на місцевому, так і на регіональному та державному рівні, реалізація яких потребує наявності земельного ресурсу, враховуючи комплекс потреб для забезпечення ефективного управління процесами функціонування населених пунктів.

Врахування положень та завдань, визначених у планах та програмах що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, в певній мірі визначають передумови для прийняття рішень при розробленні проєкту містобудівної документації.

Головні стратегічні державні документи, що мають відношення до ДДП перераховані нижче.

1) Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. Стратегія затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385. Головними цілями Стратегії є: підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів; територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток; ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку.

2) Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року затверджені Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII. Метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

3) Стратегія розвитку Харківської області на 2021 – 2027 роки та План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 роки. Схвалено рішенням Харківської обласної ради XXIII сесія VII скликання від 27.02.2020 № 1196-УІІ. Стратегічними цілями розвитку Харківської області є: забезпечення високої якості життя населення на всьому просторі регіону; забезпечення чистого оточуючого середовища на всьому просторі регіону; побудова конкурентоспроможної та смарт-спеціалізованої просторової економіки з високою доданою вартістю; забезпечення інвестиційно привабливого клімату в регіоні і створення інноваційної та інвестиційної інфраструктури; забезпечення європейського рівня управління та самоврядування в регіоні.

4) Національна стратегія управління відходами в Україні на період до 2030 року. Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р. із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р. Цілями Стратегії є: визначення та розв'язання ключових проблем розвитку управління відходами в Україні на інноваційних засадах; визначення пріоритетних напрямів діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, організацій, установ, підприємств, громадських організацій та суспільства в цілому щодо переходу системи управління відходами на інноваційну модель; визначення шляхів та методів удосконалення існуючої інфраструктури з управління відходами, які не суперечать інноваційній моделі; забезпечення сталого розвитку України шляхом виконання завдань, спрямованих на екологічну та ресурсну безпеку; зменшення адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, підвищення якості надання адміністративних послуг; забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій.

5) Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2021 рік. Затверджена рішенням Харківської обласної ради від 24.12.2020 № 24 - VIII. Пріоритетними цілями та завданнями на 2021 – 2023 роки є: підтримка державних промислових підприємств та підприємств інших форм власності; сприяння випуску конкурентоспроможної продукції, збільшенню обсягів виробництва на підприємствах оборонно-промислового комплексу області; диверсифікація зовнішніх ринків збуту продукції; сприяння залученню інвестицій, створенню позитивного бізнес-іміджу області; активізація інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств; сприяння імпортозаміщенню по різних групах товарів; зростання енергоефективності виробництва, економія енергоресурсів в умовах високої вартості енергоносіїв; збільшення обсягів виробництва продукції сільського господарства з урахуванням вимог до забезпечення потреб області та можливості її реалізації за межі області; оновлення та техніко-технологічне переоснащення підприємств агропромислового комплексу; оптимізація структури посівних площ сільськогосподарських культур, яка буде відповідати оптимальному співвідношенню культур у сівоzmінах в різних природно-сільськогосподарських регіонах; подальше збільшення виплат за оренду земельних ділянок (паїв) сільськогосподарськими підприємствами залежно від результатів господарської діяльності та фінансово-економічного стану орендаря; створення умов для розвитку сільських територій; скорочення споживання підприємствами галузі енергетичних та матеріальних ресурсів для виробництва комунальних послуг, проведення модернізації та переоснащення житлово-комунального господарства; продовження роботи щодо оснащення житлових будинків приладами обліку; впровадження енергозберігаючих заходів в житлово-комунальному господарстві; підвищення рівня благоустрою у населених пунктах області; скорочення понаднормативних втрат води та теплової енергії в мережах; безумовне освоєння коштів, виділених з бюджетів всіх рівнів та обласного екологічного фонду.

6) Комплексної Програми охорони навколишнього природного середовища Харківської області на 2021–2027 роки. Затверджена рішенням Харківської обласної ради від 24.12.2020 № 24 - VIII. Пріоритетними напрямками Програми є: охорона та

раціональне використання водних ресурсів; охорона атмосферного повітря; охорона та раціональне використання природних ресурсів (земель, мінеральних, рослинних та ресурсів тваринного світу); збереження природно-заповідного фонду; раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів; розвиток науки й освіти, доступність інформації, підготовка кадрів, здійснення оцінки впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, організація праці.

Вище перелічені програми, що діють на державному, регіональному та місцевому рівнях, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проєктних рішень в даній містобудівній документації. Їх положення та завдання беруться до уваги в процесі розроблення містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки.

Детальний опис програмних документів державного планування та їх рівень зв'язку з проєктом детального плану наведений у Розділі 5 цього Звіту про СЕО.

В процесі стратегічної екологічної оцінки детальним планом розглянуті та проаналізовані документи, що містять екологічні цілі, а також заходи і завдання у сфері охорони здоров'я: Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (який набрав чинності 01.01.2020). Аналіз відповідності завдань ДДП цілям екологічної політики та соціально-економічного розвитку наведено в таблиці 1.1.

Аналіз ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області»

Детальний план території розроблений з метою забезпечення сталого розвитку території проектування, виділення елементів планувальної інфраструктури, встановлення параметрів планового розвитку елементів планувальної структури.

Загальна площа розробки детального плану території становить 5,7350 га.

Земельна ділянка, на яку розробляється детальний план території, розташована за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області – на відстані 4 км на схід від селища Старий Салтів, та 2.7 км на південь від села Зарічне.

Дана територія не відноситься до земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, до земель історико-культурного призначення, до земель лісгосподарського призначення та водного фонду. Тут відсутні об'єкти культурної спадщини національного значення, їх охоронні зони та охоронювані археологічні території.

Зі сходу територія детального плану межує з ділянкою комунальної власності, яка використовується для ведення фермерського господарства (кадастровий номер 6321655800:04:000:0240, площа становить 51,6 га), на півдні межує з ділянками приватної власності, які використовуються для ведення особистого селянського господарства кадастрові номери 6321655800:04:000:0238 (площа становить 2,0 га) та 6321655800:04:000:0229 (площа становить 2,0 га).

На території, яка входить в межі детального плану, знаходиться існуюче звалище твердих побутових відходів.

Система існуючих планувальних обмежень на території розробки детального плану представлена: охоронною зоною високовольтних повітряних ЛЕМ високої напруги (35 кВ) – 15 м;

Головний під'їзд до даної території здійснюється від існуючої ґрунтової дороги яка має виїзд до автодороги О-210823.

На відстані 300 метрів від території, що розглядається, в північному напрямку знаходяться очисні споруди бази відпочинку імені О. В. Соїча (кадастровий номер земельної ділянки 6321655800:03:002:0055). В північно-західному напрямку, на відстані 500 метрів знаходиться озеро Велике (визначене на загальнодоступних картах та на публічній кадастровій карті України). Відстань від земельної ділянки до Печенізького водосховища становить 1 км. Найближча житлова забудова знаходиться на відстані 2 км.

Від південно-західного до північного напрямку територія обмежена лісовою та чагарниковою рослинністю змішаного характеру.

Згідно даних земельного кадастру територія що розглядається в плані має визначене цільове призначення для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості для будівництва та обслуговування полігону твердих побутових відходів.

Таблиця 1.1. Аналіз відповідності визначених цілей охорони довкілля щодо виявлених проблем в інших актах законодавства

Сфери охорони довкілля	Основні виявлені проблеми, пов'язані із проєктом ДДП	Стратегічні цілі інших актів законодавства, які мають відношення до виявлених проблем
Атмосферне повітря	Можливе забруднення від стаціонарних джерел (виробничих та складських об'єктів) та пересувних джерел (автомобільний транспорт).	Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. Поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки. Зменшення обсягу викидів загальнопоширених забруднюючих речовин: стаціонарними джерелами до 2020 року на 25 відсотків від базового рівня. Визначення цільових показників вмісту небезпечних речовин в атмосферному повітрі, зокрема для важких металів, неметанових летких органічних сполук, завислих часток пилу (діаметром менше 10 мікрон) та стійких органічних забруднюючих речовин з метою їх врахування при встановленні технологічних нормативів викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення. Досягнення безпечного для здоров'я людини

		стану навколишнього природного середовища.
Водні ресурси	Можливе забруднення водних об'єктів від неочищених виробничих та господарсько-побутових стічних вод, від поверхневих стічних, вод потрапляння забруднених підземних вод до водних об'єктів.	Поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки. Реформування сфери охорони та відтворення вод, раціонального використання водних ресурсів. Реконструкція існуючих та будівництво нових очисних споруд з метою зниження до 2020 року на 15 відсотків рівня забруднення вод забруднюючими речовинами (насамперед органічними речовинами, сполуками азоту і фосфору), а також зменшення до 2020 року на 20 відсотків (до базового року) скиду недостатньо очищених стічних вод.
Земельні ресурси (грунти)	Можливе забруднення, засмічення та порушення ґрунтів від неочищених виробничих та господарсько-побутових стічних вод, від поверхневих стічних вод.	Поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки. Забезпечення повного врахування природоохоронних вимог під час вирішення питань щодо зміни цільового призначення земельних ділянок для розміщення об'єктів будівництва.
Управління відходами	Можливе забруднення і засмічення ґрунтів, забруднення ґрунтових вод.	Поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки. Мінімізація утворення, сортування, переробка та безпечна утилізація або захоронення відходів. Збільшення до 2020 року в 1,5 рази обсягу заготівлі, утилізації та використання відходів як вторинної сировини.

Цільовий аналіз ДДП

При проведенні цільового аналізу формується перелік цілей з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, і здійснюється подальший аналіз проекту ДДП на відповідність цим цілям.

Перелік цілей з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, необхідних для проведення цільового аналізу формуються на етапі визначення обсягу СЕО.

На етапі складання звіту про СЕО проводиться аналіз основних елементів проекту ДДП на його відповідність цілям з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення. Якщо проект ДДП включає певні заходи, важливо оцінити відповідність цих заходів цілям з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення.

Таблиця 1.2. Аналіз відповідності визначених цілей охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення з основними елементами проєкту ДДП.

Цілі з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення	Проєкт ДДП
1. Запобігання забруднення водних ресурсів.	З метою недопущення забруднення водних ресурсів ДДП передбачається облаштування території, що розглядається детальним планом, влаштування локальних очисних споруд. Вертикальним плануванням передбачено відведення з території проєктування дощових і талих вод.
2. Запобігання забруднення земельних ресурсів (грунтів).	З метою недопущення та зниження ризику забруднення земельних ресурсів (грунтів) ДДП передбачається влаштування локальних очисних споруд. Вертикальним плануванням передбачено відведення з території проєктування дощових і талих вод., що дозволить знизити ризик забруднення ґрунтів. Впорядкування території існуючого полігону ТПВ.
3. Безпечне поводження з відходами.	Для підтримки задовільного санітарного стану території, що розглядається детальним планом, з метою недопущення забруднення і засмічення ґрунтів, забруднення ґрунтових вод ДДП передбачається відведення спеціально обладнаних місць тимчасового зберігання ТПВ, максимальне використання відходів як вторинної сировини, створення оптимальних мікрокліматичних і санітарно-гігієнічних умов.
4. Запобігання виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру.	З метою попередження виникнення надзвичайних ситуацій та забезпечення завчасно техногенної безпеки та цивільного захисту населення на території детального плану під час будівництва нових або реконструкції існуючих будівель та споруд, суб'єктам господарювання запланована розробка відповідного розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту на стадії проєктування цих об'єктів будівництва (реконструкції) відповідно до вимог ДСТУ 8773:2018.
5. Дотримання законодавства у сфері охорони атмосферного повітря.	З метою покращення стану атмосферного повітря проєктом ДДП заплановано благоустрій та озеленення території розміщення проєктованих споруд, з урахуванням максимального збереження існуючих зелених насаджень.
6. Охорона здоров'я населення, покращення санітарних умов проживання	Виконання заходів щодо охорони навколишнього середовища, що передбачені ДДП, забезпечать послаблення можливого впливу на довкілля та здоров'я населення.

Таким чином, завдання, викладені в ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» відповідають екологічним цілям, встановленим на національному та регіональному рівнях. ДДП враховує їх і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Враховуючи географічне розташування об'єкту стратегічної екологічної оцінки, при затвердженні та впровадженні ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» запропоновані проєктні рішення не матимуть транскордонного впливу.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами дослідження)

У 2014 році, після затвердження Концепції реформування місцевого самоврядування в Україні розпочалися трансформаційні зміни, наслідком яких стало затвердження нового адміністративно-територіального устрою районного рівня та рівня територіальних громад.

Чугуївський район згідно із Постановою Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-ІХ в рамках Адміністративно-територіальної реформи в Україні було збільшено. До його складу увійшли: Чугуївська, Вовчанська, Зміївська міські та Малинівська, Новопокрівська, Печенізька, Слобожанська, Старосалтівська та Чкалівська селищні територіальні громади.

До складу ОТГ входять 1 селище міського типу (Старий Салтів) і 19 сел (Молодова, Хотімля, Гонтарівка, Кирилівка, Шестакове, Перківка, Дідівка, Паськівка, Вишневе, Радькове, Середівка, Томахівка, Широке, Березники, Металівка, Зарічне, Москалівка, Погоріле та Федорівка).

Старосалтівська громада входить до складу Печенізької відпочинкової зони, яка є однією з головних рекреаційних зон Харківської агломерації. Громада має аграрний характер. Переважають сільськогосподарські підприємства, які займають великі земельні площі.

Характерною рисою громади є наявність на її території Печенізького водосховища, яке обумовлює туристичний напрям розвитку громади. Завдяки багатій різноманітності природних умов Старосалтівська ТГ має значний потенціал для розвитку спортивного туризму і рекреації, особливо добрі умови є для занять водними видами спорту. Туризм на території Старосалтівської ТГ розвивається спонтанно і базується на індивідуальних інвестиціях. Відчувається недостатня кількість хостелів і готелів для молоді, які не можуть заплатити високої ціни у приватних готелях.

Характеристика Старосалтівської територіальної громади та її просторове розташування наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1. Характеристика Старосалтівської ТГ.

Дата прийняття рішення про об'єднання громади	7 вересня 2015 року
Склад ТГ	Центр – смт. <u>Старий Салтів</u>. Хотімлянський старостинський округ: села: <u>Хотімля</u>, <u>Перківка</u>. Шестаківський старостинський округ: села: Шестакове, <u>Федорівка</u>. Заріченський старостинський округ: села: Зарічне (стара назва Петрівське), <u>Березники</u>, <u>Металівка</u>.

	Молодівський старостинський округ: село <u>Молодова</u>. Кирилівський старостинський округ: села: <u>Кирилівка</u> (стара назва Червоноармійське Друге), <u>Москалівка</u>, <u>Погоріле</u>. Гонтарівський старостинський округ: села: <u>Гонтарівка</u>, <u>Вишневе</u> (стара назва Профінтерн), <u>Томахівка</u>, <u>Середівка</u>, <u>Паськівка</u>, <u>Радькове</u>, <u>Широке</u>, <u>Дідівка</u>.
Площа території	47267,1 га
Адміністративний центр громади	смт Старий Салтів
Відстань	від адміністративного центру громади до м. Харкова автошляхами – 44 км
Дороги загального користування, які проходять через територію об'єднаної громади	державного значення: Харків – КПП «Чугунівка» – 21 км, обласного значення: Старий Салтів – Приколотне – 24,6 км, районного значення – 71,4 км: Старий Салтів – Гонтарівка через Хотімлю – 23,6 км, Хотімля – Першетравневе – 4,7 км, під'їзд до с. Дідівка – 2,1 км, Кирилівка – Москалівка – 7,9 км, Кирилівка – Томахівка – 9,9 км, Старий Салтів – Молодова – 6,5 км, під'їзд до с. Перківка – 3,2 км, під'їзд до с. Широке – 2,5 км, під'їзд до с. Погоріле – 2,0 км, Шестакове – Рубіжне ч/з Перемогу – 9 км
Географічні межі ТГ, особливості території. Карта з позначеннями кордонів ТГ (мал. 1.1.)	Старосалтівська територіальна громада знаходиться на лівому і на правому березі штучної водойми Печенізького водосховища - річка Сіверський Донець, через яке проходить дамба і міст. Більшу частину лівого берега водосховища займає село Хотімля, в якому розташовані найбільші бази відпочинку. Територіальної громади займає площу 472,671 км². Територія громади витягнута з заходу на схід між Харківським районом з одного боку та Великобурлуцькою громадою з іншого боку, довжиною 56 кілометрів. Межує на заході з Липецькою, Циркунівською, Вільхівською громадами. На сході з Великобурлуцькою громадою. На півдні — з Печенізькою громадою, та Чугуївською міською громадою. На півночі — з Вовчанською громадою Харківської області Чугуївського району. На території Старосалтівської ТГ специфічні ґрунти. Це викликано різними географічними умовами, складом ґрунтоутворюючих порід, вологості, але головну роль відіграє розвиток природної рослинності і поєднання лісу та степу. Ділянки суші покриті здебільшого трьома типами

	грунтів: типові чорноземи (переважають), ґрунти під лісами і деградовані ґрунти, розташовані на стоках довкола водойм. Через територію громади пробігає 5 малих річок (Розрита, Хотімля, Хотімелька, В. Бабка, Олега), а також річка Сіверський Донець, на якій збудовано Печенізьке водосховище з 9 ставками загальною площею 84,1 га і 16 озер загальною площею 25,9 га. Всього водойми займають 3487,5 га. Лісові ресурси громади складають 10225 га. На території громади є поклади таких мінеральних копалин як крейда, пісок, глина. На західних окраїнах села Шестакове є поклади зеленої і жовто-зеленої глини, запаси складають 285000 м³. Це сировина, яку можна використовувати для виробництва цегли. Водні ресурси багаті чистими і мінеральними ґрунтовими водами. На території ТГ розташовано 4 захищені зони загальною площею 1187,4 га.
Основний екологічний об'єкт	Печенізьке водосховище: Площа – 86,2 км², Обсяг – 0,383 км³, Найбільша глибина – 20 м, Середня глибина – 4,4 м, Площа водозбору – 8400 км².

Загальна площа розробки детального плану території становить 5,735 га.

Земельна ділянка, на яку розробляється детальний план території, розташована за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області – на відстані 4 км на схід від селища Старий Салтів, та 2.7 км на південь від села Зарічне.

Дана територія не відноситься до земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, до земель історико-культурного призначення, до земель лісгосподарського призначення та водного фонду. Тут відсутні об'єкти культурної спадщини національного значення, їх охоронні зони та охоронювані археологічні території.

Зі сходу територія детального плану межує з ділянкою комунальної власності, яка використовується для ведення фермерського господарства (кадастровий номер 6321655800:04:000:0240, площа становить 51,6 га), на півдні межує з ділянками приватної власності, які використовуються для ведення особистого селянського господарства кадастрові номери 6321655800:04:000:0238 (площа становить 2,0 га) та 6321655800:04:000:0229 (площа становить 2,0 га).

На території, яка входить в межі детального плану, знаходиться існуюче звалище твердих побутових відходів.

Система існуючих планувальних обмежень на території розробки детального плану представлена: охоронною зоною високовольтних повітряних ЛЕМ високої напруги (35 кВ) – 15 м;

Головний під'їзд до даної території здійснюється від існуючої ґрунтової дороги яка має виїзд до автодороги О-210823.

На відстані 300 метрів від території, що розглядається, в північному напрямку знаходяться очисні споруди бази відпочинку імені О.В. Соїча (кадастровий номер земельної ділянки 6321655800:03:002:0055). В північно-західному напрямку, на відстані 500 метрів знаходиться озеро Велике (визначене на загальнодоступних картах та на публічній кадастровій карті України). Відстань від земельної ділянки до Печенізького водосховища становить 1 км. Найближча житлова забудова знаходиться на відстані 2 км.

Від південно-західного до північного напрямку територія обмежена лісовою та чагарниковою рослинністю змішаного характеру.

Згідно даних земельного кадастру територія що розглядається в плані має визначене цільове призначення для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості для будівництва та обслуговування полігону твердих побутових відходів.

Кліматичні умови території

Клімат Харківської області помірно-континентальний. Формується у результаті взаємодії трьох основних факторів, що створюють клімат: сонячної радіації, циркуляції атмосфери і характеру підстилаючої поверхні. Оскільки довжина території області з заходу на схід незначна і коливання висот невеликі, варіація клімату даної території не істотна.

Середньорічна температура по Харківській області за 2020 рік становила 10,4° тепла (норма 8,5°). За даними метеостанцій Харківської області у 2020 році кількість опадів становила 475,4 мм (норма 558 мм).

Січень. Метеорологічна зима на території Харківської області прийшла тільки на північний схід (дані метеостанції – Великий Бурлук), на решті території області стійкий перехід через 0о не здійснився. Середня температура повітря за січень становила від 0,6о морозу до 0,5о тепла, що вище норми на 6,2-7,4о. По області випало 21-30 мм опадів, або 41-61% місячної норми.

Середня місячна температура повітря у **лютому** становила від 0,5о морозу на північному сході до 0,7о тепла у центрі області, що вище за норму на 5,3-6,6о. Кількість опадів становила 52-75 мм, що складає 144-208% місячної норми.

Протягом **березня** середня місячна температура повітря становила 5,7-6,8о тепла, що вище за норму на 6,4-7,5о. Кількість опадів становила 16-29 мм, або 48-91% місячної норми. 9

Середня місячна температура повітря **квітня** становила 7,8-8,8о тепла, що близько до норми. Кількість опадів за місяць 9-22 мм, або 24-61% місячної норми.

У **травні** середня місячна температура повітря становила 13-14о, що нижче норми на 2о. Кількість опадів за місяць 121-151 мм, на південному сході області випало 78-91 мм, що складає 233-336% місячної норми, місцями 173-178% від норми.

Середня температура повітря за **червень** становила 21,3-23,2о, що вище норми на 2,6-3,8о. Кількість опадів за місяць 22-91 мм, або 32-65% місячної норми, місцями 109-138% норми.

Середня температура повітря за **липень** становила 21,4-23,1о, що вище норми на 1,4-2,4о. Кількість опадів за місяць 31-130 мм, що становить 69-103% місячної норми, місцями 131-191% норми.

Середня температура повітря **серпня** становила 20-21о, що на 1-2о вище за норму. Кількість опадів у серпні від 3 до 27 мм, або 6-50% норми. В цілому у серпні по області спостерігалися шість днів з дощем та чотири з грозою.

Кількість опадів протягом **вересня** у Харкові склала 0,6 мм, по області 1-5 мм, у західних районах області 7-21 мм, що відповідає 2-7%, а місцями 9-44% від місячної норми. 15 вересня було складено оперативну інформацію про суттєве зниження температури повітря протягом 18-21 вересня, так, денна температура 18 вересня знизилася на 10-12о і становила 15-20о (17 вересня було 27-28о). 19 вересня було складено попередження про заморозки у повітрі 0-5о. Фактично температура знижувалася до від'ємних значень на двох станціях. Середня температура за місяць становила 17,3-19,1о, що вище за норму на 2,1-3,0о.

Протягом **жовтня** спостерігалось три денних рекорди температури: 9 жовтня температура досягла 23,0о проти 21,5о 1974 року, 13 жовтня - 22,6о проти 22,0о 2019 року, 23 жовтня температура становила 19,2о проти 18,9о 1970 року. Середня температура повітря за жовтень становила 12,2-13,0о тепла, що на 5,2-5,7о вище за норму. Кількість опадів склала 16-44 мм, або 50-117% від місячної норми.

Середньодобова температура **листопада** з 13 по 22 листопада становила 3-4о морозу. Середня температура повітря за листопад становила 1,7-3,0о тепла, що на 0,8-1,9о вище за норму. Кількість опадів за місяць 29-52 мм, або 62-111% від місячної норми.

Середня температура повітря у **грудні** становила 2,5-4,0о морозу, що близько до норми; кількість опадів становила усього 25-36 мм, або 51-69% місячної норми.

Нижче наведено графіки кліматичних даних на станції «Харків», починаючи з 1899 року за інформацією, що наведена на офіційному вебсайті Українського гідрометричного центру (<https://meteo.gov.ua/>).

Рисунок 2.1 Середня місячна та річна температура повітря.

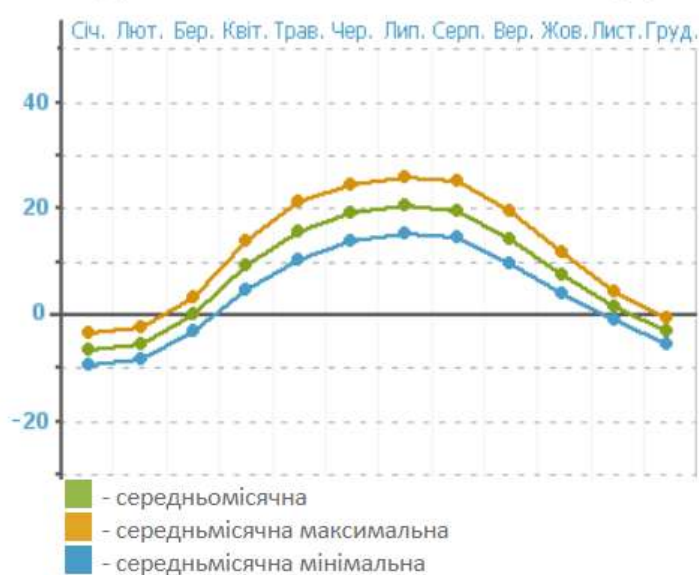

Рисунок 2.2 Число днів із різною кількістю опадів.

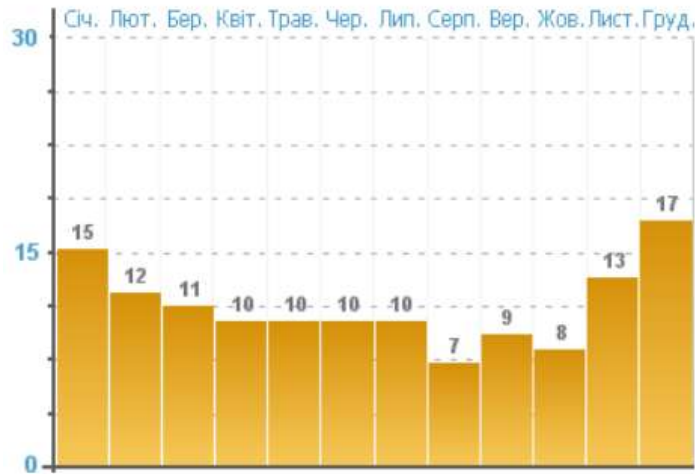

Рисунок 2.3 Повторюваність (%) напрямку вітру.

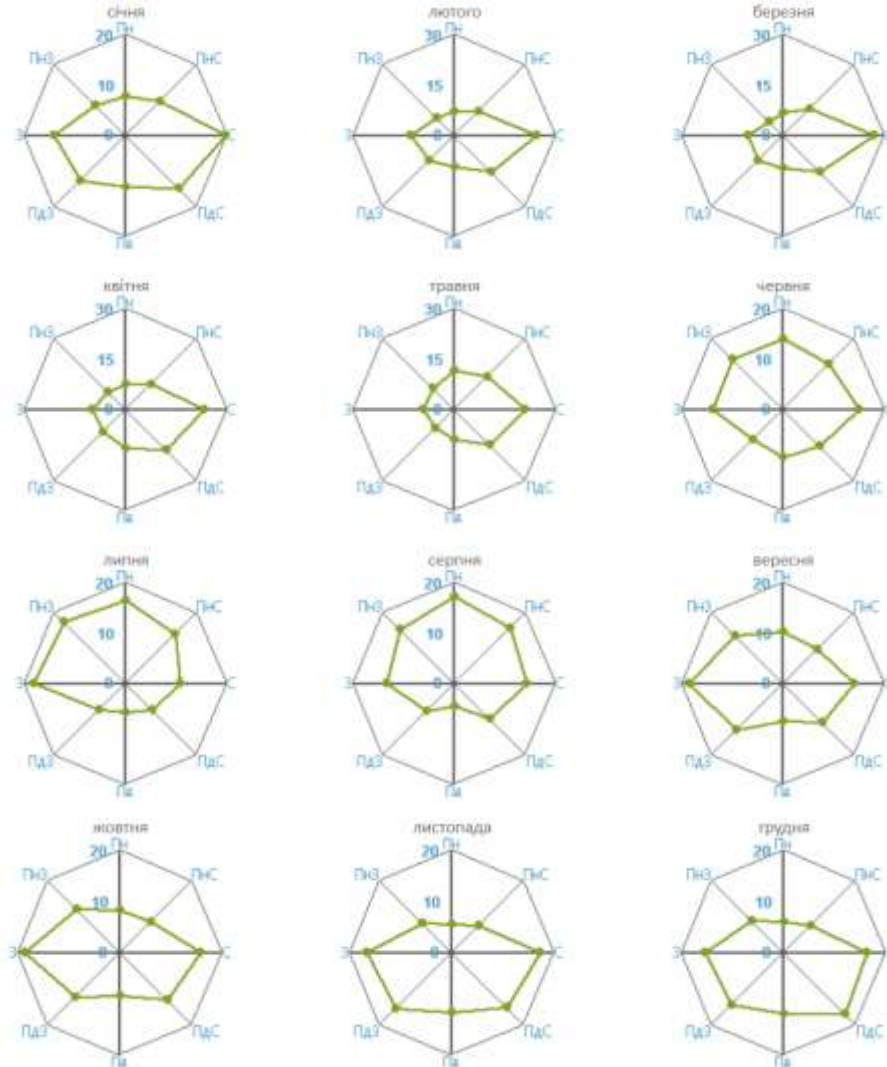
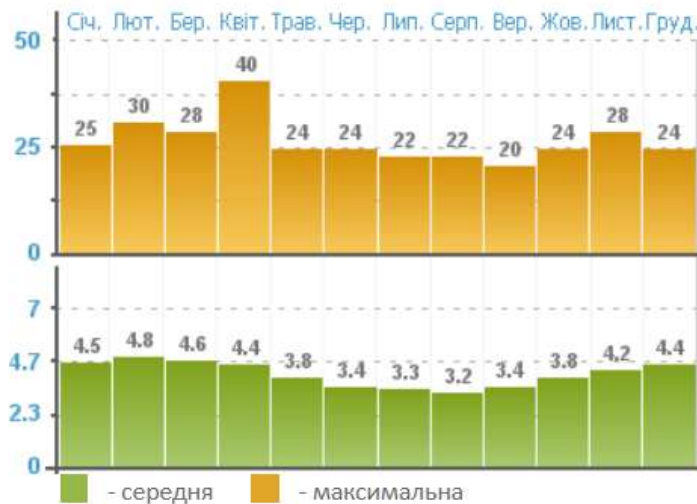

Рисунок 2.4 Швидкість вітру, м/с.

Отже, кліматичні особливості території області, в тому числі території Старосалтівської територіальної громади, визначаються помірними кліматичними показниками, що є сприятливою умовою для проживання та відпочинку населення.

Особливості клімату значною мірою залежать від впливу радіаційного чинника, зумовленого географічною широтою місцевості, яка визначає показники сонячної радіації. Тривалість сонячного сяяння з півночі на південь області зростає від 1900 до 1980 годин за рік, кількість сумарної сонячної радіації – від 101 до 104 ккал/см² за рік; показники радіаційного балансу – від 44 до 46 ккал/см² за рік. Переважну частину сонячної енергії поверхня області отримує в теплий період року, в основному впродовж другої половини весни і в літні місяці. Радіаційний баланс території в середньому за рік є додатнім, а на взимку – від’ємним.

Другим за впливом на особливості клімату є чинник циркуляції атмосфери. Рівнинний характер поверхні області сприяє поширенню над її територією повітряних мас трьох типів і шести підтипів. Серед трьох зональних типів переважають повітряні маси помірних широт (понад 2/3 днів за рік). Арктичні повітряні маси панують в понад 1/10, а тропічні – понад 1/5 кількості днів за рік.

У понад 2/3 кількості днів у році панує континентальний підтип повітряних мас – із суходолу Євразії; у 1/3 днів панує морський підтип повітряних мас (із північної та центральної Атлантики та внутрішніх морів – Середземного, Чорного, Азовського). Упродовж останніх десятиліть спостерігаються деякі тенденції в характеру циркуляції атмосфери, що впливають на зміни клімату. Практично зникла, так звана, «Вісь Воськова», північніше якої панувало західне перенесення повітряних мас і циклональний тип погоди, а південніше – східне перенесення й антициклоніальний тип погоди.

Останнім часом узимку різко зменшився вплив Сибірського баричного максимуму, який зумовлював антициклоніальну погоду (морозну і суху), та посилюється вплив циклонів (із Ісландського мінімуму, Середземноморської баричної депресії та Чорноморської баричної улоговини). Це призвело до збільшення середньої температури повітря в найхолодніший місяць – січень на 3-4 °С, та середньої температури повітря за рік на +1 °С. Зросла також середня температура повітря у більшості місяців року. Річний хід

температури повітря майже повністю співпадає з річним ходом розподілу сонячної радіації.

Циклонічна діяльність спостерігається над Харківською областю цілорічно. Циклони викликають сильні вітри (до 20 м/с) різних напрямків. Влітку переважають вітри північного та західного напрямків, взимку - західного напрямку.

Варто зазначити, що значний вплив на навколишнє природне середовище, який в свою чергу призводить до зміни клімату є діяльність людини. Суттєво покращило б ситуацію скорочення викидів парникових газів та поступовий перехід до споживання чистої енергії, тобто енергії вітру, сонця, води та землі (геотермальна енергія). Генерація енергії від відновлюваних джерел не супроводжується значними викидами небезпечних газів на відміну від викопного палива.

Згідно Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Харківській області у 2020 році – Міжурядовою групою експертів із зміни клімату визначено, що антропогенний вплив на кліматичну систему є домінуючою причиною потепління, що спостерігається з середини XX століття. Температурний режим на станціях Харківської області характеризується зростанням в бік потепління. Найбільший вплив антропогенної діяльності на кліматичні умови території виявляється у збільшенні температури повітря, її тенденція залежить від забрудненості території, теплофізичних властивостей поверхонь.

Однією з основних цілей державної екологічної політики України є – підвищення якості повітря та запобігання змінам клімату, що здійснюватиметься шляхом:

- технічного переоснащення виробничого комплексу на основі впровадження інноваційних проєктів, енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, маловідходних, безвідходних та екологічно безпечних технологічних процесів;
- оптимізації структури енергетичного сектору економіки на основі використання енергетичних джерел з низьким рівнем викидів вуглецю, у тому числі нарощування обсягів використання відновлюваних і нетрадиційних джерел енергії;
- реалізації проєктів спільного впровадження з дотриманням вимог Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, розроблення та впровадження системи торгівлі національним надлишком квот на викиди парникових газів.

Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату та Паризька угода визначили основними напрямками із запобігання антропогенним змінам клімату обмеження антропогенних викидів парникових газів і захист та підвищення якості своїх поглиначів і накопичувачів парникових газів.

За даними Головного управління статистики у Харківській області, переважна частина викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря надійшла від процесів спалювання в енергетиці (63,8% від загального обсягу викидів), добувної промисловості і розроблення кар'єрів (24,8%) та переробної промисловості (4,9%).

Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря на території Харківської області найбільшу частину складають діоксид та інші сполуки сірки (38,92% від загального обсягу викидів), речовини у вигляді твердих суспендованих

частинок (21,31%), метану (13,87%) та оксиду вуглецю (13,1%). Крім того, від стаціонарних джерел забруднення в атмосферу надійшло 7600 тис.тонн діоксиду вуглецю.

Таблиця 2.2 Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2018-2020 р.р.

Показники	2018рік	2019 рік	2020 рік
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів (крім діоксид у вуглецю) від стаціонарних джерел, тис. тонн	44,7	106,5	94,1
Викиди забруднюючих речовин від пересувних джерел, тис. тонн	93,8	100,2	113,6
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , тонн	1,4	3,4	3,0

* Згідно Доповіді про стан навколишнього природного середовища Харківської області у 2020 році

Враховуючи динаміку обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2018-2020 р.р. на території Харківської області спостерігається збільшення кількості викидів парникових газів від стаціонарних джерел.

Суттєво покращило б ситуацію скорочення викидів парникових газів та поступовий перехід до споживання чистої енергії, тобто енергії вітру, сонця, води та землі (геотермальна енергія). Генерація енергії від відновлюваних джерел не супроводжується значними викидами небезпечних газів на відміну від викопного палива.

Заходи, які забезпечують зниження антропогенного навантаження на довкілля, реалізуються на території Харківської області в рамках обласних програм, які перелічені у попередньому розділі.

Загальний стан навколишнього середовища території Харківської області, в тому числі території Старосалтівської територіальної громади, можна вважати задовільним. Зміна поточного стану довкілля в разі не затвердження ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» не передбачається. Але слід зазначити, що при затвердженні ДДП та реалізації заходів Плану суттєвого забруднення компонентів довкілля не очікується, що і буде розглянуто в звіті про СЕО.

Ймовірні зміни стану кліматичних умов території, якщо ДДП не буде затверджено

Змін мікроклімату в результаті подовження поточних тенденцій розвитку території, що розглядається ДДП («нульовий» сценарій, при якому ДДП не складається та не затверджується) так і в результаті реалізації рішень ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» (в разі його затвердження) не очікується. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів на навколишнє середовище, відсутні, несприятливі зміни не передбачаються.

Екологічні умови проживання населення Старосалтівської територіальної громади Чугуївського району Харківської області можна охарактеризувати, як задовільні (для оцінки екологічних умов проживання використано показники територіальної концентрації виробництва, господарської освоєності земель, густоти населення, забруднення природного середовища, природних умов (ступеня ураженості території несприятливими природно-антропогенними процесами).

Нижче наведені характеристики стану окремих складових навколишнього природного середовища, на основі аналізу яких виконано екологічне обґрунтування території громади.

Земельні ресурси та ґрунти

Харківська область розташована в північно-східній частині України. Площа Харківської області складає 31,4 тис. км², що становить 5,2% від території України. За цим показником область посідає 4 місце в країні, поступаючись лише Одеській, Дніпропетровській та Чернігівській областям. Землі області простягаються з півночі на південь більш ніж на 210 км, із заходу на схід – на 225 км.

Рельєф території Харківської області за своїм походженням в основних рисах є флювіальним, тобто виробленим переважно дією вод, що протікали. Територія області являє собою хвилясту рівнину, помірно розчленовану долинами річок, з невеликим нахилом на південний захід у бік ріки Дніпро і на південному сході – у напрямку ріки Сіверський Донець. До центральної частини області (м. Зміїв, с. Олексіївка) заходять відроги Донецького кряжу, а поверхня північної частини (міста Богодухів, Золочів) підвищена на 200-300 м у вигляді відрогів Середньоросійської височини.

Структура земельного фонду Харківської області наведена в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 Структура земельного фонду Харківської області.

Основні види земель та угідь	2017 рік		2018 рік		2019 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
Загальна територія, у тому числі:	3141,8	100,0	3141,8	100	3141,85	100
1. Сільськогосподарські угіддя, з них:	2411,5	76,8	2411,03	76,8	2411,03	76,8
рілля	1933,2	61,5	1932,36	61,4	1932,36	61,4
перелоги	7,5	0,2	7,59	0,24	7,59	0,24
багаторічні насадження	48,9	1,6	49,22	1,6	49,22	1,6
сіножаті та пасовища	421,9	13,4	421,86	13,4	421,86	13,4
2. Ліси та інші лісовкриті площі	417,4	13,3	417,25	13,3	417,25	13,3
з них вкриті лісовою рослинністю	378,0	12,0	377,93	12,0	377,93	12,0

Основні види земель та угідь	2017 рік		2018 рік		2019 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
3. Забудовані землі	124,2	4,0	124,84	4,0	124,84	4,0
4. Відкриті заболочені землі	32,1	1,0	32,02	1,0	32,02	1,0
5. Відкриті землі без рослинного покриву (піски, яри, землі, зайняті зсувами, щебнем, галькою, голими скелями)	33,4	1,1	33,77	1,1	33,77	1,1
6. Інші землі	123,2	3,8	122,94	3,9	122,94	3,9
Усього земель (суша)	3080,9	98,1	3081,11	98,1	3081,11	98,1
Території, що покриті поверхневими водами	60,9	1,9	60,74	1,9	60,74	1,9

* За інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області згідно Доповіді про стан навколишнього природного середовища Харківської області у 2019 році

Таким чином, структура земельного фонду Харківської області за останні три роки практично незмінна. Але, спостерігається зменшення площ територій: сільськогосподарських угідь на 0,47 тис. га; лісів та інших лісопокритих площ на 0,15 тис. га; відкритих заболочених земель на 0,08 га; інших земель на 0,26 тис. га; територій, що покриті поверхневими водами на 1,6 тис. га. В свою чергу протягом 2017-2019 років збільшилися площі таких територій, як: забудовані землі на 0,64 тис. га; відкриті землі без рослинного покриву на 0,37 га.

Карта території Старосалтівської територіальної громади з позначенням кордонів наведена на рис. 2.5. Території та площі населених пунктів Старосалтівської територіальної громади наведені в таблиці 2.4.

Рисунок 2.5 Карта території Старосалтівської територіальної громади з позначенням кордонів.

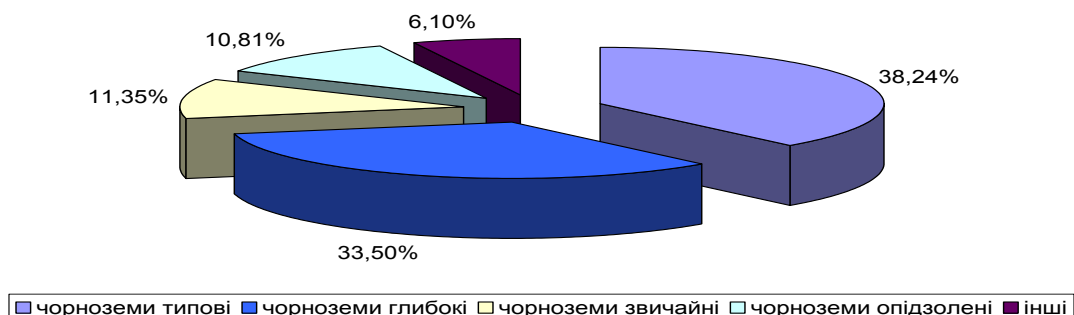
Відповідно до даних ґрунтової зйомки в межах Харківської області нараховується більше 150 різновидів ґрунтів. Причиною такої розмаїтості є насамперед приуроченість території області до двох зон – лісостепової та степової. Найбільша розмаїтість і строкатість характерні для лісостепової частини області, хоча по площі вона менше степової частини. У північній (лісостеповій) частині області розповсюджено чорноземи глибокі, сірі, темно-сірі опідзолені та деградовані ґрунти, чорноземи опідзолені та деградовані. У ґрунтовому покриві степової зони переважають чорноземи звичайні та чорноземи звичайні глибокі.

Найродючішими ґрунтами області є чорноземи типові, які становлять 38,24%, та опідзолені – 10,81%. Чорноземи звичайні глибокі – 33,5% та звичайні – 11,35%, внаслідок більшої посушливості кліматичних умов, мають меншу родючість. Серед інших менш поширених ґрунтів області в сільськогосподарському виробництві використовуються лучні чорноземні та лучні переважно солонцювато-солончакуваті ґрунти – 23 тис. га, чорноземи на пісках – 7,7 тис. га, лучно-болотні та болотні ґрунти – 0,77 тис. га, практично не використовуються. Еродовані ґрунти займають 41% площі сільськогосподарських угідь.

Таблиця 2.4 Території та площі населених пунктів Старосалтівської територіальної громади.

№ з/п	Назви населеного пункту, які входять в громаду	До якої громади відноситься населений пункт	Територія всього, га	в тому числі			Площа населених пунктів, га	в тому числі		
				Землі державної власності	Землі комунальної власності	Землі приватної власності		державна власність	комунальна власність	приватна власність
1.	с. Гонтарівка	Гонтарівська громада	10056,6	8086,0	--	--	335,0	--	--	22,98142
2.	с. Дідівка									
3.	с. Паськівка									
4.	с. Вишневе									
5.	с. Радькове									
6.	с. Середівка									
7.	с. Томахівка									
8.	с. Широке									
9.	с. Молодова	Молодівська громада	7843,0	7777,0	299,0	65,61	299,0	--	280,3	18,7
10.	смт. Старий Салтів	Старосалтівська громада	10641,2	3832,8	3121,2	3687,2	740,3	8,2	182,6	549,5
11.	с. Березники									
12.	с. Металівка									
13.	с. Зарічне									
14.	с. Хотімля	Хотімлянська громада	7412,8	782,0	3276,0	--	453,3	1,0	259,0	193,3
15.	с. Перківка									
16.	с. Кирилівка	Кирилівська громада	5578,1	596,0	452,0	3330,0	296,56	35,0	9,4	79,0
17.	с. Москалівка									
18.	с. Погоріле									
19.	с. Шестакове	Шестаківська громада	5735,4	не розмежовано	не розмежовано	--	368,53	не розмежовано	не розмежовано	151,1
20.	с. Федорівка									
	Разом		47267,1	21073,8	7148,2	7082,81	2492,69	44,2	731,3	1014,58142

Рисунок 2.6 Розподіл ґрунтового покриття Харківської області.

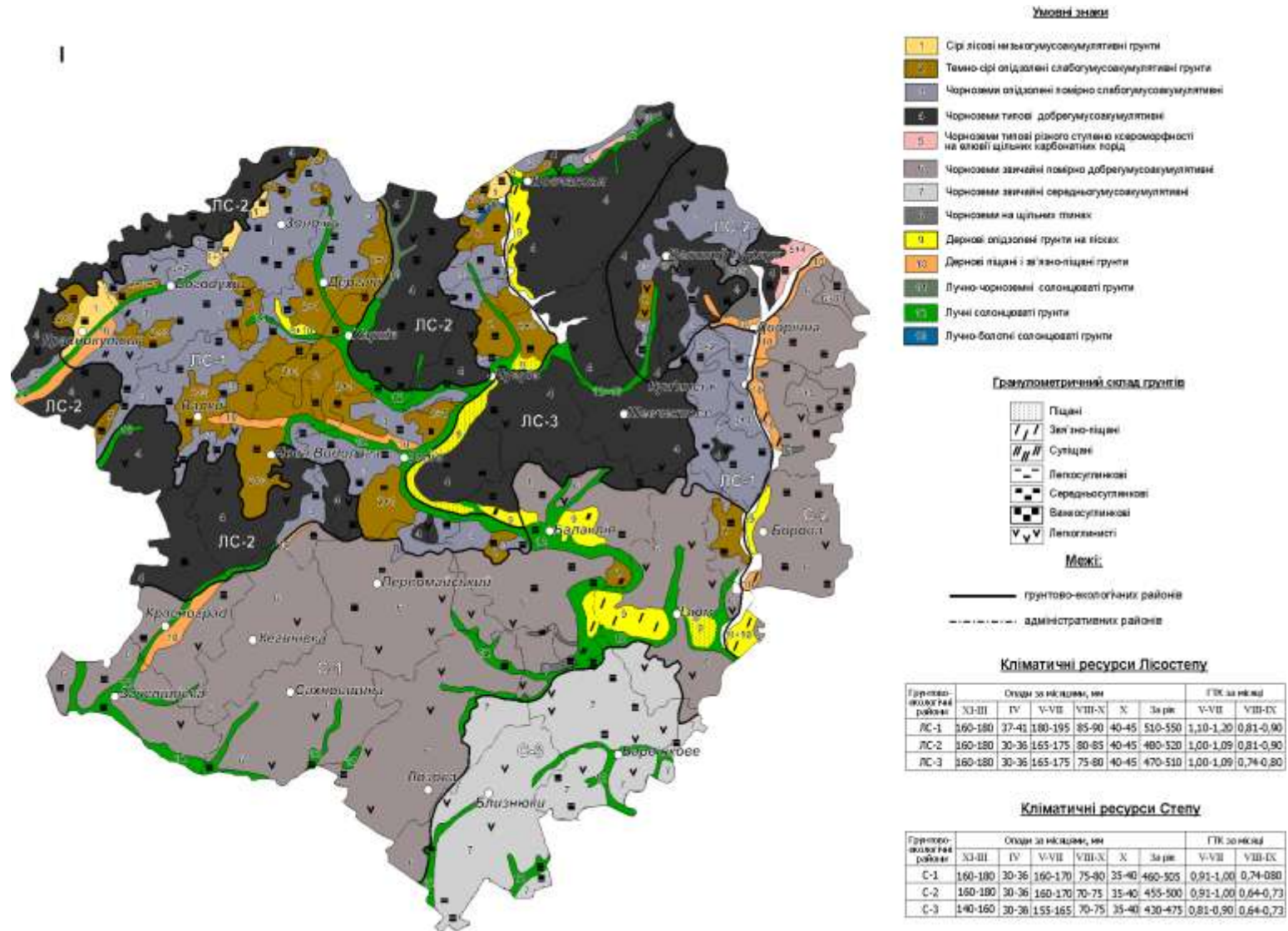

Ґрунтовий покрив Харківської області досить неоднорідний та розподіляється на 6 районів. Карта ґрунтів області наведена на рис. 2.7.

Таблиця 2.5 Структура ґрунтового покриття Харківської області.

Ґрунти	Площа, тис. га		
	Сільськогосподарські угіддя	рілля	
		тис. га	% від загальної площі ріллі
1. Сірі лісові,	37,3	27,0	1,4
у т.ч. схилів та еродовані	29,7	20,7	1,07
2. Темно-сірі опідзолені	141,3	63,3	3,27
у т.ч. схилів та еродовані	39,3	37,0	1,91
3. Чорноземи опідзолені	151,7	119,3	6,17
у т.ч. схилів та еродовані	100,0	80,0	4,14
4. Чорноземи типові	769,2	740,6	38,31
у т.ч. схилів та еродовані	333,7	290,3	15,02
5. Чорноземи звичайні глибокі	728,7	648,9	33,57
у т.ч. схилів та еродовані	331,2	260,0	13,45
6. Чорноземи звичайні	230,6	219,4	11,35
у т.ч. схилів та еродовані	70,2	63,1	3,26
7. Інші ґрунти	352,7	114,7	5,93

Рисунок 2.7 Карта ґрунтів Харківської області.

Ґрунтовий покрив на території Старосалтівської територіальної громади Чугуївського району Харківської області є дуже специфічним. Це пов'язано з різноманітними умовами рельєфу, складом ґрунтотворних порід, умовами зволоження, але головну роль відіграли особливості розвитку природної рослинності та поєднання лісу та степу.

Основний чорноземний фонд громади утворився на вкритих лісовими породами вододілах під трав'янистою степовою рослинністю. Разом з цим, під дубовими лісами, що вкривали, або вкривають значні ділянки вододільних схилів та берегів балок, сформувались опідзолені та деградовані ґрунти.

Вододільні землі території вкриті переважно трьома групами ґрунтів: чорноземами типовими, опідзоленими та деградованими, які на схилах в тій чи іншій мірі змиті.

Заплави річок та дно балок вкриті складним комплексом гідроморфних ґрунтів – лучними чорноземами, лучноболотними та болотними часто засоленими та солонцюватими. Проте, не дивлячись на всі ці особливості, на території громади успішно розвивається галузь рослинництва в сільському господарстві.

В межах детального плану території ґрунтовий покрив різноманітний. Більшу частину ґрунтового покриву займають чорноземи глибокі (50 % площі району). У лісах переважають чорноземи деградовані, чорноземи опідзолені і темно-сірі опідзолені ґрунти (40 %), які зазнали впливу лісової рослинності. Більшість ґрунтів, в основному, вилужені в зв'язку з недостатньою кількістю вапна, за допомогою якого фіксується гумус у вигляді колоїду. Уздовж річки Сіверський Донець, на її правому березі, простягається смуга дерно-підзолистих ґрунтів. Ширина цієї смуги становить приблизно 5 кілометрів. Як виняток, зустрічаються дернові піщані і супіщані ґрунти. Долини річок характеризується луговими ґрунтами алювіальними в комплексі з солонцями і болотними ґрунтами. У деяких місцях формування ґрунту відбувається на різних глинах і пісковиках.

Основними антропогенними факторами, що впливають на стан земель та довкілля, є сільське господарство, промисловість, транспорт, енергетика та ін. Ґрунти є складовою частиною будь-яких наземних екосистем і учасником усіх процесів трансформації та міграції речовин, що відбуваються в біосфері і зумовлюють функціонування екосистем. У зв'язку з інтенсивними ерозійними процесами спостерігається комплекс факторів деградації, таких як: зниження вмісту гумусу, декальцинація, забруднення хімічними речовинами (важкими металами, пестицидами, нітратами), тощо.

Загальна характеристика аграрного сектору економіки Старосалтівської територіальної громади наведена у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 Загальна характеристика аграрного сектору громади.

№ з/п	Старостинські округи	Назва підприємства	Площа ріллі в обробці, га	Галузь сільського господарства
11	Гонтарівський	ДПДГ «Гонтарівка»	5770,0	тваринництво (свіні, КРС, вівці), рослинництво
		ДГ «Чувиріно»	2067,0	рослинництво
22	Молодівський	ТОВ «Агросвіт»	1110,4	рослинництво
33	Адміністративни	ТОВ «Трайгон»	2035,1	рослинництво

	й центр смт Старий Салтів + Заріччянський	ТОВ «Агросвіт»	643,1	рослинництво
		СФГ «Клан»	48,7	рослинництво
		ПП «Бір»	17,0	рослинництво
		СФГ «Едельвейс»	50,0	рослинництво
		СПТУ-57	22,0	рослинництво
		Лісгосп	12,6	рослинництво
44	Хотімлянський	СФГ «Юпітер»	147,1	рослинництво
		СФГ «Агросіл»	1120,5	рослинництво
		СФГ «Шанс»	1391,8	рослинництво
		СФГ «Топаз»	18,1	рослинництво
		СФГ «Міхайліченко»	29,3	рослинництво
		СФГ «Юн»	41,4	рослинництво
		ПП «Бір»	60,5	рослинництво
55	Кирилівський	СТОВ ім. Т.Г.Шевченко	3283,9	рослинництво
		СФГ «Кобзар»	5,4	рослинництво
66	Шестаківський	ТОВ «Агросвіт»	2837,4	тваринництво (свіні, КРС), рослинництво
		СФГ «Росінка»	13,8	рослинництво
	Всього:		20725,1	

В цілому, рівень родючості ґрунтів достатній для якісного сільськогосподарського виробництва.

Основними землекористувачами на території громади є сільськогосподарські підприємства. Високий рівень розораності угідь, в тому числі на схилах, значне розширення посівів просапних культур та практично повне припинення виконання комплексу робіт по захисту ґрунтів, порушення системи обробітку ґрунту приводить до погіршення стану земель.

Головною проблемою погіршення стану земельних ресурсів залишається деградація ґрунтів.

В Харківській області нараховується 152,2 тис. га кислих ґрунтів. Вони поширені переважно на півночі і західно-північній частині області. Серед земель сільськогосподарського призначення кислі ґрунти займають біля 82 тис. га.

Таблиця 2.7 Інформація щодо деградованих і малопродуктивних земель та які потребують консервації по Харківській області.

Види земель	Усього земель на початок року		Потребують консервації	
	тис. га	тис. га	% до загальної площі території	% до загальної площі території
Деградовані	1,7012	1,7012	0,0515	0,0515
Малопродуктивні	3,2337	3,2337	0,1029	0,1029

Загальна площа солонцевих ґрунтів у Харківській області складає 58,5 тис. га. Вони зустрічаються як в лісостеповій, так і степовій зонах області, переважно на терасах рік, які становлять 63,5% від загальної площі солонцевих земель області. Пллями солонців серед цих ґрунтів зустрічаються мало. Вони займають площу всього 1,18 тис. га. У зв'язку з близьким заляганням підґрунтових вод на низьких терасах рік солонцеві ґрунти мають ознаки високого засолення.

До основних заходів щодо відтворення родючості ґрунтів відносяться вапнування кислих ґрунтів та меліорація засолених та солонцевих ґрунтів.

Однією з причин погіршення екологічного стану земель є підтоплення території ґрунтовими водами та зсуви ґрунтів.

Таблиця 2.8 Поширення екзогенних геологічних процесів станом на 01.01.2020.

№ з/п	Вид ЕГП	Площа поширення, км ²	Кількість проявів, шт.	Ураженість, %
1	Зсуви	40,3	1615	0,13
2	Карст (відклади, що здатні до карстування), з них: покритого типу перекритого типу	31340,0	11*	99,8
		4150,0		13,2
		27190,0		86,6
3	Підтоплення	200,8	7**	0,6
4	Лесові ґрунти, що здатні до просідання, з них: I типу II типу	20840,0		66,3
		20570,0		65,5
		270,0		0,8

*) поверхневий карстопрояв; **) населений пункт – місто та смт

Обов'язковими є профілактичні заходи, до яких відносяться: заборона будівництва ставків без спеціалізованих інженерних дослідів; виключення або зниження витоків із водоймищ, каналів і ставків; регулювання поливу сільськогосподарських угідь з урахуванням гідрогеологічних особливостей територій і метео- умов; виключення або зниження витоків з полів фільтрації, підземних резервуарів, мереж водопроводів, тепломереж і каналізацій; запобігання замуленню річок і водотоків, розчищення і поглиблення, засипання природних дрен (балок, ярів і вимивин); скорочення тривалості затоплення траншей і котловин атмосферними опадами при веденні будівництва; регулювання поверхневого стоку, організація і періодичний ремонт мереж зливостоків.

Підсилення процесів деградації ґрунтового покриву, обумовлені техногенним забрудненням. Промисловий комплекс на території Старосалтівської територіальної громади є не розвиненим, основні забруднювачі атмосферного повітря Харківської області на території громади відсутні. Так, можливими джерелами техногенного забруднення ґрунтів на території громади залишаються підприємства у сфері сільського господарства (аграрного сектору).

Також антропогенним фактором, що впливає на стан ґрунтів є накопичення відходів. У 2020 році, серед утворених відходів найбільшу питому вагу склали відходи IV класу небезпеки – 1 455,95 тис. тонн, або 97,86% від загального обсягу утворених

відходів. Решта відходів розподілилась за класами небезпеки таким чином: 0,155 тис. тонн (0,01%) – до I класу небезпеки; 0,392 тис. тонн (0,026%) – до II класу небезпеки; 31,247 тис. тонн (2,10%) віднесено до III класу.

Протягом 2020 року утворилося 1 487,7 тис. тонн відходів I-IV класів небезпеки; утилізовано, оброблено (перероблено) – 255,7 тис. тонн відходів; видалено у спеціально відведених місцях чи об'єктах – 942,2 тис. тонн.

Утворення побутових відходів здійснюється у всіх населених пунктах Старосалтівської територіальної громади. Джерелами утворення відходів є житлові будинки, а також підприємства, установи, організації.

Збирання, вивезення та захоронення побутових відходів на території громади здійснюється комунальним підприємством «Салтів водоканал». Щорічно на звалищі ТПВ смт. Старий Салтів захоронюється близько 3 тис. м³ відходів.

На територіях місць видалення твердих побутових відходів найбільшого негативного впливу зазнає ґрунтовий покрив.

Тверді побутові відходи представляють собою не тільки страшну епідеміологічну, але й серйозну токсикологічну проблему, адже вже на стадії збору близько 4% відходів є токсичними. Невідкладну проблему становлять пластмаси і синтетичні матеріали, оскільки вони не піддаються складним процесам біологічного руйнування і можуть тривалий час, а це десятки років перебувати в об'єктах довкілля. До складу ТПВ також входять такі компоненти: картон, папір, харчові відходи, метал чорний, метал кольоровий, дерево, текстиль, кістки, скло, шкіра, фаянс, гума, каміння, пластмаса (у тому числі, ПЕТ-пляшка), малі предмети (< 15 мм), будівельні відходи, великогабаритні відходи, небезпечні відходи.

Одним із основних і найбільш небезпечних забруднювачів на території розташування місць видалення ТПВ є фільтрат, що формується у відвалах сміттєзвалищ і полігону при взаємодії відходів з атмосферними опадами, які інфільтруються. Фільтрат відзначається тим, що численні компоненти розпаду органічних і мінеральних речовин, свинцю, з'єднання миш'яку, хрому, ртуті, нікелю, кадмію та ряду інших токсичних речовин, які практично ні на жодному із сміттєзвалищ не знешкоджуються, а інфільтруються у ґрунт. Хімічний склад фільтрату прямо залежить від морфологічного складу ТПВ, що у свою чергу безпосередньо впливає на вибір методу і способу очищення фільтрату. Очищення таких вод являє собою надзвичайно складну проблему і вимагає багатоступінчастого сполучення різних фізико-хімічних і біологічних методів і великих капітальних і експлуатаційних вкладень.

В зв'язку з тим, що полігони ТПВ є спеціальними спорудами, призначеними для ізоляції та знешкодження ТПВ, та повинні гарантувати санітарно-епідеміологічну безпеку населення – на полігонах повинна забезпечуватися статична стійкість ТПВ з урахуванням динаміки ущільнення, мінералізації, газовиділення, максимального навантаження на одиницю площі, можливості раціонального використання ділянки після закриття полігону.

На території Старосалтівської територіальної громади розташований один полігон (звалище) площею 5,8 га (ділянка складування 4 га), що експлуатується з 1964 року, який потребує інженерного облаштування з метою подовження терміну його експлуатації та

забезпечення нормативів санітарної та екологічної безпеки для довкілля та здоров'я населення.

Земельна ділянка під звалищем ТПВ сформована, внесена в державний реєстр і належить до земель комунальної власності Старосалтівської громади, але досі на цьому об'єкті немає інженерного облаштування, що здійснює негативний вплив на стан компонентів навколишнього природного середовища та здоров'я населення.

Потенційними територіями, де можливе забруднення ґрунтів із перевищенням нормативних гранично-допустимих рівнів по хімічним показникам, є ділянки вздовж автомобільних доріг.

Старосалтівська селищна рада Чугуївського району Харківської області, відповідно до проекту планування приміської зони міста Харкова входить до Печенізької зони відпочинку, яка є однією з основних рекреаційних зон Харківської агломерації.

Старосалтівська селищна рада обслуговується єдиною транспортною артерією, що з'єднує її з обласним центром. Це дорога республіканського значення III технічної категорії «Харків – Старий Салтів – Вовчанськ – державний кордон з Російською федерацією». Цією ж дорогою здійснюється основний транспортний зв'язок з м. Вовчанськ. Вона проходить через населені пункти Шестакове, Старий Салтів, пролягає по дамбі і зв'язує правий і лівий береги водосховища. Тобто територією Старосалтівської селищної ради проходить великий транзитний потік.

На під'їзді до селища існуюча інтенсивність руху автотранспорту у годину «пік» становить близько 780 автомобілів на годину (в одному напрямку), що перевищує майже в 2,0 рази нормативну пропускну здатність існуючої проїзної частини.

Ширина проїзної частини становить 6–7 м, радіуси повороту в плані 24–130 м при мінімально допустимих за нормою відповідно 7–400 м.

Дорога «Харків – Вовчанськ» потребує поточного ремонту. На всіх інших дорогах громади необхідно проводити капітальний ремонт, ґрунтові дороги потребують грейдерування.

Загальна протяжність дорожньої мережі в межах зони становить 145,2 км, з них 46,5 км з твердим покриттям, що складає 32 %. Протяжність доріг Старосалтівської селищної територіальної громади в км наведена в таблиці 2.8. Щільність магістральної дорожньої мережі складає приблизно 0,3 км/км² і відповідає рекомендованій (0,3–0,4 км/км²). Технічні показники доріг загального користування Старосалтівської територіальної громади наведені в таблиці 2.10.

Таблиця 2.9 Протяжність доріг Старосалтівської селищної територіальної громади в км.

№ з/п	Громади	Комунальні дороги	В тому числі		Тротуари
			з твердим покриттям	ґрунтові дороги	
1	Гонтарівський старостинський округ	30,8	20,3	10,5	-
2	Молодівський старостинський округ	12,5	3,9	8,6	2,4

№ з/п	Громади	Комунальні дороги	В тому числі		Тротуари
			з твердим покриттям	грунтові дороги	
3	Центральна садиба ОТГ	47,9	17,9	30,0	2,0
4	Зарічненський старостинський округ	16,8	3,9	12,9	-
5	Хотімлянський старостинський округ	32,1	15,5	16,6	-
6	Кирилівський старостинський округ	15,3	1,8	13,5	-
7	Шестаківський старостинський округ	8,7	0,6	8,1	-
	Всього	164,1	63,9	100,2	4,4

Таблиця 2.10 Технічні показники доріг загального користування Старосалтівської територіальної громади.

Види доріг	Протяжність, км	Покриття		Тротуари	Якість доріг
		тверде	грунтові		
Державного значення	21,0	21,0			Асфальто-бетонна. В 2018 році проведений капітальний ремонт
Регіонального значення	96,0	96,0			Асфальто-бетонна. Стан незадовільний. Потребує негайного капітального ремонту
Місцевого значення (комунальні)	153,38	78,903	74,777	2,9	
Всього	270,38	195,903	74,777	2,9	

Автомобільні дороги державного та місцевого значення є важливим структурним елементом транспортних комунікацій, по яким здійснюється автомобільне сполучення, що призводить до забруднення ґрунтів важкими металами, до числа забруднюючих ґрунти речовин також відносяться і тверді компоненти, що містять сажу.

Детальним планом території передбачено удосконалення транспортної схеми проектною територією з облаштуванням проїздів та проходів, які будуть створювати зручну мережу транспортних та пішохідних зв'язків.

Основними чинниками інтенсивного забруднення атмосферного повітря автотранспортом, і як слідство забруднення ґрунту придорожньої смуги є: постійно

зростаюча кількість автотранспорту; експлуатація технічно-застарілого автомобільного парку; низька якість паливно-мастильних матеріалів; незадовільний стан дорожнього покриття проїзної частини доріг.

Заходами послаблення негативного впливу від експлуатації автомобільних доріг є впровадження захисних заходів (шумові бар'єри, зелені насадження уздовж узбіч тощо), покращення дорожнього покриття автомобільних доріг, обмеження швидкості руху автомобільного транспорту.

Місце розташування земельної ділянки загальною площею 5,7350 га, що розглядається детальним планом, згідно публічної кадастрової карти України наведено на рисунку 2.8.

Рисунок 2.8 Місце розташування земельної ділянки загальною площею 5,7350 га, що розглядається детальним планом, згідно публічної кадастрової карти України.

Земельна ділянка загальною площею 5,7350 га, на яку розробляється детальний план території, розташована за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області – на відстані 4 км на схід від селища Старий Салтів, та 2,7 км на південь від села Зарічне.

Земельна ділянка, яка аналізується проектом ДДП, має кадастровий номер 6321655800:04:000:0199 знаходиться в комунальній власності. Цільове призначення: 11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості для будівництва та обслуговування полігону твердих побутових відходів.

Зі сходу територія детального плану межує з ділянкою комунальної власності, яка використовується для ведення фермерського господарства (кадастровий номер 6321655800:04:000:0240, площа становить 51,6 га), на півдні межує з ділянками приватної власності, які використовуються для ведення особистого селянського господарства

кадастрові номери 6321655800:04:000:0238 (площа становить 2,0 га) та 6321655800:04:000:0229 (площа становить 2,0 га).

На території, яка входить в межі детального плану, знаходиться існуюче звалище твердих побутових відходів.

Основні техніко-економічні показники детального плану території, земельної ділянки з кадастровим номером 6321655800:04:000:0199 наведені в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 Основні техніко-економічні показники.

№ п/п	Найменування	Одиниці виміру	Існуючий стан
	Загальна площа земельної ділянки (кад. номер 6321655800:04:000:0199)	га	5,7000
	Площа детального плану території (ДПТ), всього:	га	5,7350
	у тому числі:		
1	Території під забудовою	га	-
2	Вулично-дорожня мережа, всього:	га	0,0958
	у тому числі:		
	дороги з ґрунтовим покриттям	0,0958	-
	дороги з твердим покриттям	-	1,3409
3	Територія під перспективний розвиток	га	-
4	Території покриті переважно трав'яною рослинністю	га	3,4441
5.	Озеленені території (дерева, чагарникова рослинність)	га	4,2069
6	Очисні споруди	га	-
7	Інженерне забезпечення території		
7.1	Водопостачання	-	--
7.2	Каналізування	-	--
7.3	Дощова каналізація	-	--
7.4	Електропостачання	-	--
7.5	Теплопостачання	-	--
7.6	Газопостачання	-	
7.7	Мережі зв'язку	-	На території розробки детального плану мережі зв'язку не проходять

Система існуючих планувальних обмежень на території розробки детального плану представлена охоронною зоною високовольтних повітряних ЛЕМ високої напруги (35 кВ) – 15 м.

Головний під'їзд до даної території здійснюється від існуючої ґрунтової дороги яка має виїзд до автодороги О-210823.

Значну небезпеку для якості земельних ресурсів та ґрунтів становить утворення звалищного фільтрату внаслідок існування сміттєзвалища, який просочується вглиб у ґрунт, тим самим забруднюючи його. Фільтрат – «стічні води», що виникають в результаті інфільтрації атмосферних опадів у тіло полігону, які концентруються в його «підшові». Органічна речовина, що міститься у відходах, утворює фільтрат – складну за хімічним складом рідину з яскраво вираженим неприємним запахом. Просочування фільтрату вглиб у ґрунти призводить до забруднення, яке поширюється на значні відстані від сміттєзвалища.

Головними компонентами-забруднювачами звалищного фільтрату виступають важкі метали (свинець, кадмій, цинк, мідь, кобальт, хром, залізо), хімічні сполуки (нафтопродукти, нітрати, фосфати) та бактерії (групи кишкової палички, ентерококи).

Регулярного моніторингу кількісних і якісних показників стану ґрунтів на звалищі ТПВ та в межах СЗЗ від нього не проводиться.

Проникнення фільтрату до ґрунту та ґрунтових вод може призвести до значного забруднення навколишнього середовища не лише органічними та неорганічними сполуками, а ще патогенними мікроорганізмами.

З метою зменшення обсягу ТПВ ДДП заплановано розміщення проєктної станції сортування твердих побутових відходів, яка передбачена для механічного розділення ТПВ за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, товарними показниками вторинної сировини тощо з метою підготовки відходів до утилізації чи захоронення.

Фактор забруднення ґрунтового покриву має локальне поширення і пов'язаний з промисловими територіями. Потенційними територіями, де можливе забруднення ґрунтів із перевищенням нормативних гранично-допустимих рівнів по бактеріологічним та хімічним показникам, є стихійні сміттєзвалища, ділянки вздовж основних автомагістралей. Забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод.

Враховуючи наявність в межах території проєктування небезпечного об'єкту – забруднювача ґрунтів – звалища ТПВ, можна охарактеризувати територію, що розглядається детальним планом, як незадовільну.

Регулярного моніторингу кількісних і якісних показників стану ґрунтів на звалищі ТПВ та в межах СЗЗ від нього не проводиться.

Проникнення фільтрату до ґрунту та ґрунтових вод може призвести до значного забруднення навколишнього середовища не лише органічними та неорганічними сполуками, а ще патогенними мікроорганізмами.

Враховуючи, що основними джерелами забруднення ґрунтів є хімічні речовини антропогенного походження, що осідають із повітря та надходять разом з поверхневим стоком, наголошуємо на необхідності здійснення моніторингу ґрунтів щорічно із визначеною періодичністю відповідно до вимог чинного санітарно-епідеміологічного законодавства за вмістом забруднювачів в зоні можливого впливу звалища ТПВ.

Слід зазначити, що погіршення стану земель також відбувається через несприятливий вплив автомобільного транспорту на навколишнє середовище.

Територія проєктування має існуючі автомобільні дороги з ґрунтовим покриттям, по яким здійснюється сполучення з іншими територіями, що призводить до забруднення

грунтів важкими металами. До числа шкідливих також відносяться і тверді компоненти, що містять сажу.

Рельєф місцевості пологий. Територія розробки детального плану знаходиться на лівому березі Печенізького водосховища. Середня абсолютна висота над рівнем моря – 117 м. Найнижча точка має висоту 115 м, найвища – 119 м.

В зоні впливу об'єкту, передбаченого проєктом ДДП відсутні об'єкти природно-заповідного фонду, як існуючі, так і перспективні, також відсутні об'єкти, створення яких передбачено Програмою формування національної екологічної мережі в області.

Ймовірні зміни стану земельних ресурсів та ґрунтів, якщо ДДП не буде затверджено

За умови незатвердження проєкту ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» як містобудівної документації для визначення функціонального призначення та параметрів забудови території унеможлиблюється будівництво сміттесортувальної станції відповідно до вимог чинного земельного законодавства. Враховуючи вищевказане, - унеможлиблюється процес екологізації поводження з відходами, збільшення обсягів сортування відходів та зменшення їх захоронення і т.д.

Крім того, у разі відмови від затвердження детального плану земельна ділянка планованого розташування об'єкту залишиться без змін. Означене може призвести до збільшення кількості забруднюючих речовин, що потрапляють в навколишнє середовище, в зв'язку з відсутністю захисту від поверхневих стічних вод, в т. ч. фільтрату.

Рослинний світ.

Сучасний стан біологічного різноманіття Харківської області визначається сукупністю природних та антропогенних чинників. Насамперед географічним положенням території області, розташованої в межах двох ландшафтно-кліматичних зон – лісостепової та степової, що обумовило відносно багатство біотопів та наявність відповідних непорушених біоценозів, які збереглися лише поза межами населених пунктів. Особливістю області також є те, що вона знаходиться в межах двох річкових басейнів Сіверського Донця (притока Дону) та Дніпра.

Специфічною для біоти Харківщини є наявність на її території: сфагнових болот надлучних терас річок Мерла, Уди, Мжа, Сіверський Донець, де мешкають релікти льодовикового періоду; солончаків в урочищі «Горіла Долина», де виявлені релікти ксеротермічного періоду; крейдових крутосхилів річок Вовча та Оскіл, де збереглися третинні й ксеротермічні релікти; піщаних степів й відкритих пісків в районі «Ізюмської Луки» та в околицях с. Кицівка Печенізького району, де зафіксовано релікти середньоазійського походження.

По спектру основних життєвих форм флора цілком типова для областей помірного клімату. В ній представлені наступні основні типи: дерева – 27 видів, чагарники – 48 видів, чагарники і напівчагарники – 26 видів, багаторічні трав'янисті рослини – 873 види, дворічні – 95 видів, однорічні трав'янисті рослини – 188 видів.

У складі флори Харківської області було відмічено 349 кормових культур, 340 – декоративних, 337 – медоносних, 571 вид лікарських, 112 – харчових, 74 – отруйних, 64 –

дубильних, 60 – вітаміновмісних, 59 – фарбувальних, 57 – технічних, 36 видів жиро- та ефіроолійних рослин.

Харківська область розташована в межах двох природних зон: лісостепової та степової. На її території представлені як зональні (нагірні діброви, байрачні дубові ліси, березові ліси, суходільні луки, лучні степи, різнотравно-типчаково-ковилові степи, рослинність крейдових відслонень), так і азональні (заплавні ліси, соснові і широколистяно-соснові ліси, заплавні луки, галофітна рослинність, осоково-злакові і мохово-осокові болота, прибережно-водна рослинність) типи рослинності.

В лісостеповій частині області поширені лучні степи, а різнотравно-типчаково-ковилові степи – у південних районах області.

Лучні степи – перехідний типу від степів до луків, поряд із степовими злаками (ковила, типчак) поширені лучні злаки (тонконіг, мітлиця), а також лучно-степове різнотрав'я – жовтець, конюшина, шавлія лучна, горицвіт.

Різнотравно-типчаково-ковилові степи сухіші ніж лучні, рослинність має дуже виражене пристосування до нестачі вологи. Велика кількість степів на території області розорена та майже не зберіглася, а де зберіглася сильно видозмінена під впливом господарської діяльності людини.

Рослинність боліт росте переважно в сторичних заглибленнях річок, часто болота заростають вербами, березою, вільхою, крушиною, а також зозулиним льоном, осокою та чередою.

Характері рослини водоймищ: комиш озерний, стрілолист звичайний, глечики жовті, рогіз широколистяний, рязка мала та інше.

Перелік видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Харківської області було затверджено рішенням Харківської обласної ради від 25.09.2001 з метою збереження цінних в природному та господарському відношенні рідкісних або таких, що перебувають під загрозою зникнення на території Харківської області, видів рослин і підвищення відповідальності за їх незаконний збір, пошкодження або знищення. До списку входять 182 види судинних рослин.

Ліси Під лісами та іншими лісовкритими площами на території Харківської області знаходиться 417,25 тис. га, це 13,3% від загальної площі території, з них вкрито лісовою рослинністю 377,93 тис. га (12% від загальної площі).

Найбільша площа лісових земель перебуває у користуванні лісогосподарських підприємств, які координуються Державне агентство лісових ресурсів України. Основна частина лісів області підпорядкована Державному агентству лісових ресурсів України, уповноваженим органом в області є Харківське обласне управління лісового та мисливського господарства з 10 державними лісогосподарськими підприємствами та національним природним парком «Гомільшанські ліси». В постійному підпорядкуванні підприємств Управління перебуває 301,4 тис. га земель лісового фонду.

В умовах антропогенного впливу на природний рослинний покрив найважливішим природоохоронним завданням є збереження видового різноманіття рослинних угруповань, та перш за все, забезпечення охорони рідкісних видів рослин.

До списку рослин Харківської області, занесених до Червоної книги України,

входить 117 видів рослин, з них: 101 вид судинних рослин, водоростей – 7, лишайників – 2, грибів – 7. Серед них за природоохоронним статусом: вразливих – 57, рідкісних – 18, недостатньо відомих – 3, неоцінених – 32, зникаючих – 7.

Тваринний світ Важливою складовою частиною навколишнього середовища області є тваринний світ. Безхребетні тварини Харківської області заселяють два різко відмінні між собою середовища: наземне і водне.

Наземні безхребетні у межах області заселяють різноманітні біотопи, як природні, так і антропогенні; як зональні (лісові, степові), так і азональні з реліктовою фауною (крейдарні відслонення, піски, солончаки).

Тваринне населення водної біоти Харківської області налічує понад 2 000 видів і представлене різними систематичними групами (найпростіші, губки, олігохети, п'явки, молюски, ракоподібні, водяні кліщі й павуки, водяні комахи), які заселяють різноманітні біотопи (річки, стариці, водосховища, озера, ставки, болота різних типів, струмки, степові поди, джерела типу реокрена чи гелокрена). Рідкісні види тварин виступають індикаторами фауністичного різноманіття. Аналіз розподілу рідкісних видів безхребетних Харківщини за систематичним складом свідчить, що до класу комахи належить понад 97% вивченого біорізноманіття (із 229 видів – 223), по 2 види відносяться до класів п'явки та ракоподібні, по 1 виду до класів дощові черви і молюски.

Місцеположення Харківської області на межі лісу зі степом визначило межі поширення як степових видів на північ, так і лісових на південь. Теж саме можна зазначити і про водно-болотні види. Тут проходить межа поширення на північ лежня, дерихвоста степового, жайворонка степового, жайворонка малого, щеврика польового, чаплі рудої, чепури великої і чепури малої, розташовані північні гніздові поселення квака, кулика-довгонога. По області проходить південна межа таких лісових видів, як синиця чубата, дрізд-омелюх, чикотень, чиж, слуква, журавель сірий.

На цей час антропогенна трансформація найбільше торкнулась навколоводних просторів і перш за все долинних ландшафтів. Зі створенням на території області великих водосховищ (Печенізьке, Червонооскільське, Краснопавлівське, Орільське, Рогозянське, тощо) орнітофауна поповнилась елементами, нетиповими для внутрішньоматерикових водойм, або видами що вкрай рідко зустрічались до появи водосховищ. З'явилися птахи – мешканці морських узбереж, що в пролітний час зустрічаються на великих озерах і водосховищах, і зимують на незамерзаючих ділянках моря. Збільшилось видове різноманіття, змінився статус і чисельність мартинів, крячків, куликів, чапель. На водосховищах під час прольоту зареєстровані нові види птахів, що раніше не зустрічались (баклан великий, казарка білощока, казарка червоногола, лутук, морянка, крохаль довгоносий, турпан, чернь морська, гага звичайна).

У «Перелік видів тварин, що підлягають особливій охороні на території Харківської області», затверджений наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 27.06.2018 № 237, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 19.07.2018 за № 847/32299, занесено 212 видів тварин.

Природно-заповідний фонд

Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття є важливим для досягнення стійкого розвитку та відіграє значну роль для всіх сфер людської діяльності (економічної,

соціальної, екологічної), визначаючи культуру, духовність і менталітет суспільства. Це багатоаспектний процес, який передбачає законодавче, науково-методичне, соціально-економічне забезпечення програм і заходів у цій сфері.

Один з перспективних напрямів втілення стратегії збереження біо- та ландшафтного різноманіття пов'язаний із розбудовою екологічної мережі. Формування екологічної мережі передбачає зміни в структурі земельного фонду області шляхом віднесення (на підставі обґрунтування екологічної необхідності (безпеки) та економічної доцільності) частини земель господарського використання до категорій, що підлягають особливій охороні з відновленням притаманного їм різноманіття природних ландшафтів. Це фактично загальнодержавний механізм досягнення гармонізаційного співіснування суспільства і природи в її територіальному і біотичному різноманітті.

Природні території та об'єкти заповідного фонду Харківської області представлені національними природними парками, регіональними ландшафтними парками, ботанічними садами, зоологічними парками, заказниками загальнодержавного і місцевого значення, пам'ятками природи та заповідними урочищами місцевого значення.

Станом на 01.01.2020 року природно-заповідний фонд Харківської області налічує 246 території та об'єкти загальною площею 74 843,6 га, в тому числі 13 об'єктів загальнодержавного значення площею 23 984,6 га, відсоток заповідності становить 2,38 від загальної площі області.

Структура природно-заповідно фонду області наведена в таблиці 2.12.

Таблиця 2.12 Структура природно-заповідно фонду області станом на 01.01.2020.

Категорії об'єктів ПЗФ	Об'єкти природно-заповідного фонду					
	загальнодержавного значення		місцевого значення		разом	
	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	площа, га
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	3	22 690,0	-	-	3	22 690,0
Регіональні ландшафтні парки	-	-	7	20 544,3 3	7	20 544,3 3
Заказники, всього	3	1 038,0	167	37 207,1 6	170	38 245,1 6
у тому числі:						
ландшафтні	-	-	13	26 043,1 7	13	26 043,1 7
лісові	-	-	9	3 207,1	9	3 207,1
ботанічні	1	185,0	51	3 169,99	52	3 346,19
загальнозоологічні	2	853,0	5	1 292,4	7	2 145,4
орнітологічні	-	-	7	787,9	7	787,9
ентомологічні	-	-	66	652,46	66	652,46
іхтіологічні	-	-	-	-	-	-

гідрологічні	-	-	18	2 160,6	18	2 160,6
загальногеологічні	-	-	1	14,6	1	14,6
палеонтологічні	-	-	-	-	-	-
карстово-спелеологічні	-	-	-	-	-	-
Пам'ятки природи, всього	-	-	44	645,9	44	645,9
у тому числі:						
комплексні	-	-	2	176,3	2	176,3
ботанічні	-	-	38	455,2	38	455,2
зоологічні	-	-	-	-	-	-
гідрологічні	-	-	4	14,4	4	14,4
геологічні	-	-	-	-	-	-
Заповідні урочища	-	-	9	2 537,2	9	2 537,2
Ботанічні сади	1	41,9	1	13,25	2	55,15
Дендрологічні парки	1	22,8	1	51,5	2	74,3
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	4	169,9	1	10,8	5	180,7
Зоологічні парки	1	22,0	-	-	1	22,0
РАЗОМ	13	23 984,6	233	61 416,8	246	74 843,6

Примітка * – територія ландшафтного заказника місцевого значення «Печенізький» площею 365,7 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Печенізьке поле». Території загальнозоологічного заказника загальнодержавного значення «Катеринівський» площею 527,0 га, загальнозоологічного заказника «Бурлуцький» площею 326,0 га, заповідного урочища «Божкове» площею 79,0 га, частини заповідного урочища «Дегтярне» площею 95,0 га входять до складу регіонального ландшафтного парку «Великобурлуцький степ». Частина ландшафтного заказника «Гомільшанська лісова дача», площею 7962,0 га входить до складу національного природного парку «Гомільшанські ліси». Лісовий заказник місцевого значення «Володимирівська дача», площею 699,0 га входить до складу національного природного парку «Слобожанський». Ботанічні заказники місцевого значення «Конопляне», площею 315,9 га та «Червоний», площею 49,8 га входять до складу національного природного парку «Дворічанський». Територія ботанічного заказника місцевого значення «Борівський» площею 18,0 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Червонооскільський»; ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Помірки» площею 120,4 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Сокольніки-Помірки».

На території Старосалтівської територіальної громади розташовано 4 об'єкти природно-заповідного фонду загальною площею 1187,4 га.

Ландшафтний заказник місцевого значення «Новодонівський» загальною площею 197 га (з них 191,9 – ліси, 5,1 – води), оголошений рішенням облради від 10.12.2002 (2003, 2007 рр. вносились зміни щодо розширення території заказника та зміни меж). Заказник створений з метою збереження в єдиному природному комплексі різних компонентів (ландшафту, ґрунтів, рослин, тварин) біогеоценозів соснового лісу та акваценозу літторальної зони Печенізьського водосховища. Тут відмічені місцезростання рідкісних для рослинного покриву України формацій куширу підводного (Зелена Книга України) та угруповань лепехи звичайної, водяної сосонки звичайної, асоціації соснового лісу (Зелений список Харківської області), унікальної для регіону флори: щитник гребенястий, плаун булаво видний, калина звичайна, грушанка круглолиста (Червоний список

Харківської області). Єдине на Харківщині місцезростання чорниці. Знаходиться під охороною ТОВ «Фортуна-Сервіс». Межі в натуру на місцевості винесені.

Ландшафтний заказник місцевого значення «Соколята» загальною площею 501 га, оголошений рішенням облвиконкому від 07.02.1992 № 35. Розташований на землях Хотімлянського та Старосалтівського лісництв ДП «Вовчанське лісове господарство» з метою збереження природного комплексу рідкісних та зникаючих видів рослин та тварин. Це найцінніша частина лісового масиву на плато та його схилах, де зростають рідкісні рослинні угруповання звичайнодубових лісів ліщинових, волосистоосокових і яглицевих (Зелена Книга України). У складі фауністичного комплексу рідкісні види хребетних, занесених до Червоної Книги України (мідянка, борсук), Червоного списку Харківської області (ропуха сіра, шуліка чорний, сова сіра, голуб-синяк). Знаходиться під охороною ДП «Вовчанське лісове господарство» межі в натуру на місцевості не винесені).

Заповідне урочище місцевого значення «Пивне» площею 142 га розташоване на землях Старосалтівського лісництва ДП «Вовчанське лісове господарство», оголошено рішенням облвиконкому від 03.12.1984 № 562 з метою збереження ділянки лісостепу цінної в ботанічному і зоологічному відношенні, поєднання лісових, степових і болотних рослинних угруповань. Рослини: види, що занесені до Європейського Червоного списку – астрагал шерстистоквітковий, до Червоної Книги України – астрагал шерстистоквітковий, сон-трава, рідкісні рослинні угруповання віднесені до Зеленої Книги України – асоціації липово-дубові та кленово-липово-дубові ліси. Тварини: види занесені до Європейського Червоного списку – вовк; до Червоної Книги України – ходуличник; мисливські тварини – кріт звичайний, заєць сірий русак, крізь дикий, білка звичайна, ондатра мускусна, лисиця звичайна, вовк, єнотовидний собака, куниця кам'яна, лісова, тхір степовий, борсук лісовий, видра звичайна, кабан дикий, козуля звичайна, лось звичайний, гуска сіра, крижень звичайний, норець малий, качка сіра, чирок-свистунок, гага звичайна, рябчик лісовий та ін. Знаходиться під охороною ДП «Вовчанське лісове господарство» (межі в натуру на місцевості не винесені).

Лісовий заказник місцевого значення «Старосалтівський» площею 347,4 га розташований на території Старосалтівського лісництва ДП «Вовчанське лісове господарство». Оголошений рішенням облради 27.01.2005 з метою збереження в єдиному природному стані типового масиву дібровного лісу в складі Сіверсько-Донецького природного коридору загальнодержавного значення. Територія заказника є ядром біологічного та ландшафтного різноманіття. Рослини: занесені до Червоного списку Харківської області – воронець колосистий, вороняче око звичайне, граб звичайний, до списку лікарських рослин Харківської області – береза повисла, горобина звичайна, дуб звичайний, липа серце листа, деревій, звіробій звичайний, льонок-звичайний, м'ята водяна, мати-й-мачуха звичайна, медунка темна, подорожник ланцетолистий, череда три роздільна, хвощ польовий; Тварини: занесені до Європейського Червоного списку – мурашка руда лісова, деркач; види занесені до Червоної Книги України – жук-олень, рогаць звичайний, махаон, райдужниця велика, люцина, стрічкардка орденська малинова, сколія-гігант, джміль пластинчатозубий, бджола-тесляр звичайний, мідянка, горностай, орел-карлик, норка європейська, борсук. Знаходиться під охороною ДП «Вовчанське лісове господарство» (межі в натуру на місцевості не винесені).

На території Вовчанського району Рішенням XLIII сесії V скликання від 25.03.2010 затверджена місцева схема екологічної мережі району.

Зарезервовані території (на території об'єднаної громади):

1. Ботанічний заказник місцевого значення «Хотімлянський» площею 115,5 га на території Хотімлянської с/р. Мета створення: збереження водно-болотного природного комплексу – центру біологічного різноманіття в складі Сіверсько-Донецького природного коридору загальнодержавного значення Укр НДІЕП розроблено «Проект створення ботанічного заказника місцевого значення «Хотімлянський»;

2. Ботанічний заказник місцевого значення «Петрівський» площею 71,5 га околиця с. Петрівське на території Старосалтівської с/р. Мета створення: збереження рідкісних для Харківщини лучних рослинних угруповань і Червонокнижних видів рослин та тварин у складі Сіверсько-Донецького природного коридору загальнодержавного значення. Укр НДІЕП розроблено «Проект створення ботанічного заказника місцевого значення «Петрівський».

Формування екологічної мережі

Природні ландшафти спостерігаються майже на 30,4% території Харківщини. У найменш зміненому вигляді вони збереглися на землях, зайнятих лісами, чагарниками, болотами, на відкритих землях, площа яких становить лише 14,6% території області. Таким чином, можна вважати, що стан, близький до притаманного природного, мають тільки ці території, і вони можуть бути віднесені до регіональної системи екологічної мережі.

Формування екомережі на Харківщині проводилось згідно з Програмою формування національної екологічної мережі в області на 2002 - 2015 роки, яка затверджена рішенням Харківської обласної ради від 21.05.2002 (зі змінами). В рамках зазначеної Програми науково-дослідною установою НДУ УкрНДІЕП розроблено проект схеми регіональної екомережі Харківської області.

До регіональної схеми екомережі Харківської області належать територіальні структури загальнодержавного та місцевого значення, які є складовими місцевих схем формування екомережі.

За інформацією НДУ УкрНДІЕП до складу регіональної екомережі Харківської області належать територіальні структури загальнодержавного та місцевого значення, які є складовими місцевих схем формування екомережі.

Регіональна схема екологічної мережі Харківської області наведена на рис. 2.9.

Розвиток екологічної мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду є одним із основних пріоритетів екологічної політики в Україні, саме створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду можна назвати не лише основним, але і найбільш ефективним механізмом в процесі охорони природних екосистем, унікальних природних територій, ландшафтів та рідких видів рослин і тварин.

Існуючі та заплановані до заповідання об'єкти природно-заповідного фонду в межах території, що аналізується детальним планом відсутні. Територія не входить до Смарагдової мережі України та Регіональної екологічної мережі.

Враховуючи, що об'єкт планованої діяльності існуючий та діючий, тому внаслідок довгострокового антропогенного впливу в минулому відбулася заміна природних груп біоценозу на синантропні, які є типовими для звалища ТПВ.

Територія на якій розташовується об'єкт проектування зазнала антропогенного впливу, тому взаємозв'язок природних елементів на ній в частині симбіозу рослинного та тваринного світу порушений.

Виходячи з вищевказаного, вплив на тварин та рослин, занесених до Червоної книги України і до переліків видів, які підлягають особливій охороні, відсутній.

Територія існуючого звалища сприяє поширенню синантропних видів організмів та їх угруповань як в межах, так і поза межами полігону. Серед синантропних видів ссавців на території звалища поширеними є пацюк, миша хатня, тим самим формуючи кормову базу для хижих диких тварин, головним чином лисиці, вовка.

Для звалища ТПВ також характерним є велике різноманіття синантропних видів орнітофауни. Серед поширених видів родини Воронових є сорока звичайна (*Pica pica*), галка (*Corvus monedula*), грак (*Corvus frugilegus*), ворона сіра (*Corvus cornix* L.), крук (*Corvus corax*), ворона чорна (*Corvus corone*). Серед дрібних птахів поширеними є плиска біла (*Motacilla alba*), синиця велика (*Parus major*), горобець хатній (*Passer domesticus*), горобець польовий (*Passer montanus*).

Таке біорізноманіття птахів привертає увагу до цих територій хижаків. Найчастіше це можуть бути яструб великий (*Accipiter gentilis*), яструб малий (*Accipiter nisus*), лунь лучний (*Accipiter nisus*), лунь очеретяний (*Circus aeruginosus*).

Рисунок 2.9 Регіональна схема екологічної мережі Харківської області.

Додатковим фактором небезпеки є розповсюдження на звалищах небезпечних хвороб. Харкові відходи, які складають 25-30 % всього сміття, є поживою для комах, щурів, собак та ряду птахів (сірі ворони, граки, галки, сизі голуби, мартини).

У сприятливих для розвитку умовах збудники хвороб розмножуються, а тоді зі звалища переносяться в місця проживання людей, саме у такий спосіб звалища стають

розплідниками бактерій.

Ймовірні зміни стану рослинного та тваринного світу, якщо ДДП не буде затверджено

Якщо проєкт ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» не буде затверджений, біорізноманіття території, що розглядається детального плану скоріш за все залишиться на сталому рівні, але впровадження заходів по покращенню загального стану навколишнього природного середовища, в тому числі спорудження організація відведення дощових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації, максимальне збереження існуючих зелених насаджень, може позитивно вплинути на навколишнє середовище.

Геологічні та гідрографічні умови

Харківська область розташована в південно-західній частині Східноєвропейської платформи, у межах великого тектонічного прогину, який має назву Дніпровсько-Донецької западина. Дніпровсько-Донецької западина полягає між Українським щитом і Воронізьким кристалічним масивом, кристалічний фундамент платформи занурений на різну глибину, у районі м. Харкова це 2-3 км. Північно-східна частина області розташована на схилі Воронізького кристалічного масиву, крайня південна на схилі Українського щита. Решта території області лежить у Дніпровсько-Донецькій западині.

Плеозойські породи виходять на поверхню у південно-західній частині області і пов'язані з покладами аргілітів, глин, вапняків, доломітів, гіпсів, солей. На північному сході області також виходять на поверхню мезозойські відклади: глини строкаті; піски; крейда; мергелі; фосфорити; вохра; бутовий камінь. Кайнозовські відклади поширені по всій території області, це глини червоно-бурі та строкаті, піски будівельні буре вугілля. Нафта, природний газ приурочені до найглибших частин Дніпровсько-Донецької западини.

Особливості геологічного розвитку території області зумовили набір найпоширеніших корисних копалин: будівельні матеріали: піски, глини, крейда, вапняки, а також паливні копалини: природний газ, нафта, кам'яне та буре вугілля.

Мінерально-сировинна база Харківської області складається з твердих корисних копалин (вугілля, торф), гірничохімічних та гірничорудних корисних копалин, нерудних корисних копалин для металургії та будівельних корисних копалин.

Неметалеві корисні копалини Тверді корисні копалини Харківської області налічують 8 родовищ бурого та кам'яного вугілля (0,72 % від всього в Україні) та 2 родовища торфу (0,29% від всього в Україні).

Гірничохімічні та гірничорудні корисних копалини налічують 22 родовища сапропелі (7,14% від всього в Україні), 1 родовище солі кухонної (6,67% від всього в Україні), 1 родовище фосфориту (11,11% від всього в Україні), 1 родовище сировини для мінеральних фарб (10% від всього в Україні), 1 родовище піску кварцового (25% від всього в Україні).

Нерудні корисні копалини для металургії налічують 3 родовища піску формувального (14,29% від всього в Україні).

Будівельні корисні копалини налічують 5 родовищ сировини цементної (8,2% від всього в Україні), 12 родовищ крейди (17,65% від всього в Україні) та інші родовища зазначених корисних копалин.

Паливні копалини За інформацією Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» Державної служби геології та надр України на території Харківської області обліковується 78 родовищ природного газу (зокрема 3 – комплексні), балансові запаси складають 317,860 млрд.м³ (39,51% від запасів в Україні). Розробляються 47 родовищ природного газу (зокрема 2 – комплексні), балансові запаси складають 311,827 млрд.м³ (38,76% від запасів в Україні).

Крім того, на території області обліковується 26 родовищ нафти (зокрема 22 – комплексні), балансові запаси складають 4,289 млн тонн (4,29% від запасів в Україні). Розробляються 19 родовищ природного газу (зокрема 17 – комплексні), балансові запаси складають 4,206 млн тонн (4,21% від запасів в Україні).

Кількість родовищ конденсату на території області складає 69 (всі комплексні), балансові запаси складають 8,801 млн тонн (22,12% від запасів в Україні). Розробляються 44 родовищ природного газу (всі комплексні), балансові запаси складають 8,650 млн тонн (21,74% від запасів в Україні).

Підземні води Харківська область в геоструктурному відношенні розташована в межах Дніпровсько-Донецького артезіанського басейну.

Основні водоносні горизонти питних і технічних підземних вод приурочені до відкладів палеогену (берекський, київський та бучацький горизонти), представлених різнозернистими пісковиками та пісками, нижньої та верхньої крейди, представлених різнозернистими пісками, пісковиками, крейдою, неогенових відкладів, представлених дрібнозернистими пісками; юрських відкладів, представлених дрібнозернистими пісками; тріасових відкладів, представлених крупнозернистими пісками.

За хімічним складом води гідрокарбонатні натрієві, сульфатно-гідрокарбонатні, натрієво-магнієво-кальцієві, хлоридно-гідрокарбонатні, кальцієво-натрієві.

Згідно наведеної на офіційному вебсайті Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» (<http://geoinf.kiev.ua/>) інформації на території Харківської області обліковується 45 родовищ підземних вод, на які отримані спеціальні дозволи на користування надрами (діючі).

В геологічному відношенні територія Старосалтівської територіальної громади складена палеозойськими, лизозойськими та кайнозойськими відкладеннями.

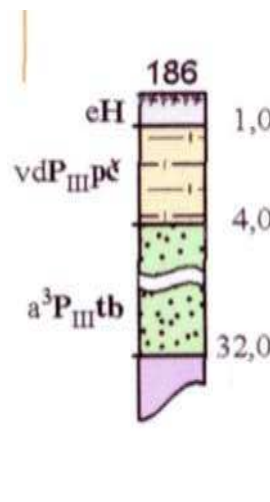
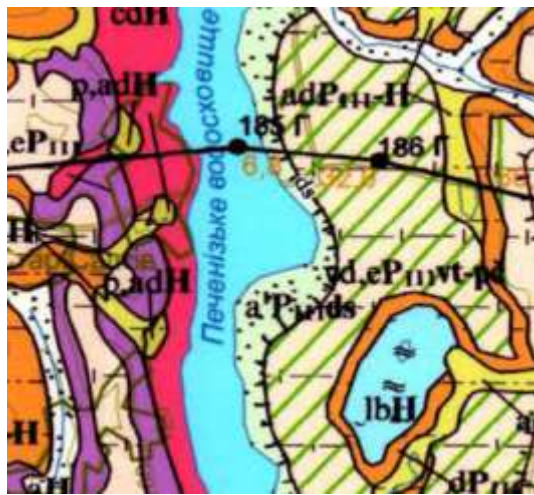
До складу мінерально-сировинних ресурсів входять: крейда, пісок, глина. На західній околиці с. Шестакове знаходиться родовище глини харківського ярусу жовто-зеленого і зеленого кольору, запаси складають 285 тис. м³. Сировина придатна для виготовлення цегли.

Згідно наведеної на офіційному вебсайті Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» (<http://geoinf.kiev.ua/>) інформації на території Старосалтівської територіальної громади

Чугуївського району Харківської області спеціальний дозвіл на користування надрами отриманий ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ФІРМОЮ «ОРДАНА» на родовище «Ордана» видобування підземних вод для промислового розливу без обробки. Також на території громади існує Шестаківське (Бражниківське) родовище глини, яке не розробляється (власник – ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО ХАРКІВСЬКИЙ ЦЕГЕЛЬНИЙ ЗАВОД № 13).

Геологічна будова ділянки, що є об'єктом ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» має наступний літологічний склад: суглинки легкі (потужність до 3 метрів) та різнозернисті піски (потужністю до 28 метрів). Типовий розріз представлений на матеріалах державної геологічної карти четвертинних відкладів свердловиною 186. (https://geoinf.kiev.ua/wp/w/Viewer.php?pr=1&ump=m37-13&fmp=kv_m37-13_2.jpg; https://geoinf.kiev.ua/wp/w/Viewer.php?pr=1&ump=m37-13&fmp=up_m37-13_1.jpg)

Рисунок 2.10 Викопіювання з державної геологічної карти четвертинних відкладів аркуш М-37-ХІІІ (Белгород)

Враховуючи геологічну будову ділянки, що є об'єктом аналізу детального плану території, звітом про СЕО надаються рекомендації щодо спорудження захисного технологічного екрану з системою збору газу на існуючому звалищі ТПВ.

Територія, що розглядається детальним планом, знаходиться за межами родовищ корисних копалин та підземних вод, згідно публічної кадастрової карти України, ділянки надр в межах території проектування відсутні.

Утворення ґрунтів на земній поверхні, що залежить від таких факторів ґрунтоутворення, як клімат, геологічна будова, рельєф, рослинність, вік країни та агрокультурна діяльність людини, є надзвичайно складним біохімічним процесом. Різні умови ґрунтоутворення обумовлюють різноманітність ґрунтових відмінностей на території району.

Територія на якій розташовується звалище ТПВ зазнала антропогенного впливу, тому взаємозв'язок природних елементів на ній порушений.

Ймовірні зміни стану геологічних та гідрографічних умови, якщо ДДП не буде затверджено

Містобудівною документацією не передбачається реалізація рішень, які можуть призвести до негативного впливу на геологічне і гідрогеологічне середовище на території ділянки.

Для покращення екологічного стану проектною територією необхідне впровадження рішень проекту ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області», а саме реалізація заходів по покращенню загального стану навколишнього природного середовища, у тому числі організація відведення дощових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації та інше.

Водні ресурси

Харківська область розташована у північно-східній частині України, займає південно-західний край Середньоруської височини. Розташована Харківська область на вододілі двох річкових басейнів Дона (Сіверського Дінця) та Дніпра. Регіон має надзвичайно низьку забезпеченість водними ресурсами – це 1,8 % від загальних водних ресурсів України. Водні ресурси області формуються, як за рахунок атмосферних опадів (місцевий річковий стік, ґрунтова волога, підземні води), так і за рахунок зовнішнього притоку з суміжних територій (транзитні води Росії).

Водні ресурси області формуються за рахунок транзитної притоки поверхневих вод по р. Сіверський Донець, місцевого річкового стоку, що формується в межах області, стічних, шахтних і кар'єрних вод, а також експлуатаційних запасів підземних вод.

По території області протікає 867 річок, загальною протяжністю – 6405 км, з них довжиною більше 10 км - 172 річки протяжністю - 4666,6 км. З них, згідно з класифікацією річок України, одна відноситься до великих – Сіверський Донець довжиною – 1053 км (в межах області – 375 км). Шість середніх річок, до яких відносяться Оскіл, Уди, Лопань, Мерла, Оріль, Самара.

Решта річок відноситься до категорії малих.

Площі земель, зайняті водними об'єктами, складають 91,3 тис. га (2,9 % території області), в тому числі під водосховищами і ставками 46,3 тис. га.

В Харківській області:

- збудовано 57 водосховищ (басейн р. Сіверський Донець – 42, басейн р. Дніпро – 15), загальним об'ємом 15 млн м³, площа дзеркала 33 тис. га.
- налічується 2538 ставків, (басейн р. Сіверський Донець – 1708, басейн р. Дніпро – 830), загальним об'ємом 229 млн м³ та площею дзеркала 13 тис. га.

В гідрографічному відношенні територія області розміщена в межах басейнів р. Сіверський Донець (21,93 тис.км² або 69,8% території області) і р. Дніпро (9,47 тис. км² або 30,2% території області).

Якість поверхневих вод

На території Старосалтівської територіальної громади протікає 5 малих річок (Розрита, Хотімля, Хотімелька, В.Бабка, Олега) та р. Сіверський Донець, на якій побудовано Печенізьке водосховище, в наявності 9 ставків, загальною площею 84,1 га та 16 озер загальною площею 25,9 га.

За умови забезпечення належної популяризації та транспортної доступності найбільш комерційно привабливі місця для рекреаційного туризму знаходяться на березі р. Сіверського Дінця та Печенізького водосховища 33 бази та будинків відпочинку. Розвивається інфраструктура для активного відпочинку. На рис. 2.11 відображене Печенізьке водосховище в адміністративних межах Старосалтівської територіальної громади.

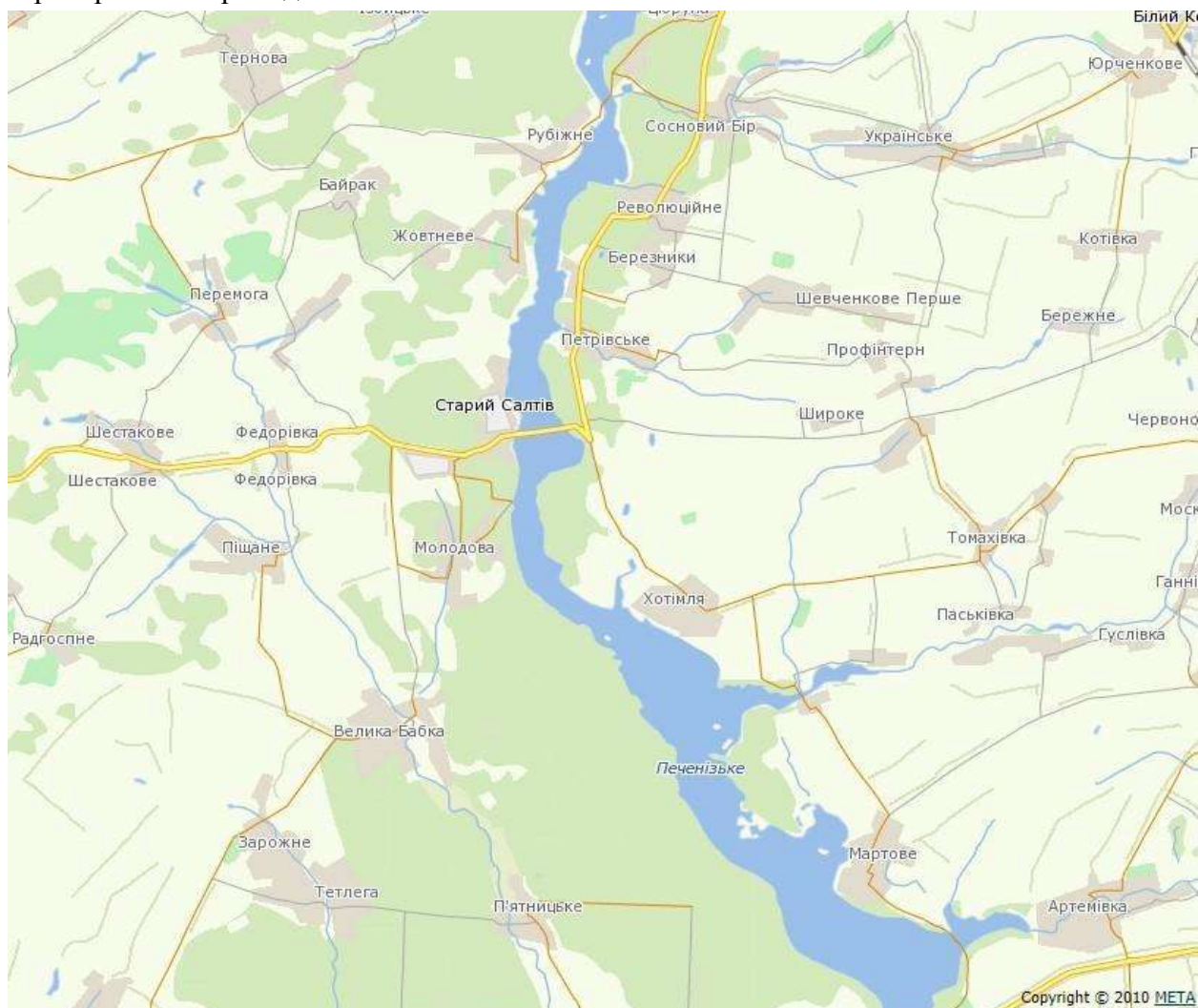
Лабораторією моніторингу вод та ґрунтів Регіонального офісу водних ресурсів у Харківській області Державного агентства водних ресурсів України (далі – Лабораторія моніторингу вод та ґрунтів РОВР) моніторинг поверхневих вод здійснюється у 11 пунктах на річках Сіверський Донець, Уди, Лопань, Харків, Оскіл, в т.ч. у транскордонних пунктах моніторингу річок Сіверський Донець, Уди і Оскіл та у районі поверхневого питного водозабору КП «Харківводоканал» з р. Сіверський Донець.

Якість поверхневих вод р. Сіверський Донець та її притоків на території Харківської області протягом 2019 року була стабільною, без суттєвих змін. Концентрації речовин у водних об'єктах коливаються в межах середньо-багаторічних значень без тенденції до погіршення, в залежності від періоду року та фактичної водності річок.

Спостерігається перевищення гранично допустимих концентрацій для водойм рибогосподарського призначення по важких металах, органічних речовинах та сольових показниках. Якщо сольові показники понад норму, в основному, за рахунок природних чинників, перевищення по важких металах та органічних речовинах наявне у зв'язку з великим антропогенним навантаженням.

Сучасний стан поверхневих водойм області характеризується антропогенним тиском суб'єктів господарювання. Причиною недостатньо ефективної роботи очисних споруд є фізична та моральна застарілість обладнання, несвоєчасне проведення поточних і капітальних ремонтів, їх перевантаженість.

Рисунок 2.11 Печенізьке водосховище в адміністративних межах Старосалтівської територіальної громади.

Гідробіологічна оцінка якості вод та стан гідробіоценозів Спеціалістами лабораторії гідробіології у 2019 році проведено діагностичний гідробіологічний моніторинг за європейськими методиками річок і водосховищ басейну Дону. Відбір проб в Донецькій, Харківській та Луганській областях було проведено у 33 масивах (створах) поверхневих вод. Екологічний статус масивів поверхневих вод було визначено за чотирма біологічними елементами якості/показниками (фітопланктон, фітобентос, макрозообентос, вища водна рослинність) та результати зведено в табл. 2.13 з кольоровим кодом.

Таблиця 2.13 Екологічний стан масивів поверхневих вод басейну р. Сіверський Донець.

Водний об'єкт	Пункт моніторингу	Клас якості вод				
		Фіто-планктон	Фітобентос	Вища водна рослинність	Макро-зообентос	Інтегральна оцінка за БЕЯ
р. Сіверський Донець	с. Огірцеве, кордон з РФ					
	Печенізьке вдсх., с. Печеніги	б/о				
	с. Кочеток, водозабір КП «Харківводоканал»					
	нижче гирла р. Уди, с. Есхар					
р. Вовча	с. Землянки, кордон з РФ	б/о				
р. Уди	с. Окоп, кордон з РФ	б/о				
	гирло, с. Есхар					
р. Лопань	с. Казача Лопань, кордон з РФ	б/о	б/о			
р. Харків	с. Стрілече, кордон з РФ	б/о				
р. Оскіл	с. Тополі, кордон з РФ					
	гирло					

б/о – без оцінки.

Класифікація екологічного стану (статусу)		Кольоровий код
Референційні умови	Немає або дуже незначні відхилення від умов недоторканного стану	
Без ризику	Незначні відхилення від референційних умов	
Під ризиком	Помірні відхилення від референційних умов	
Змінений стан	Значні відхилення від референційних умов	
Змінений стан	Сильні відхилення від референційних умов	

Використання води

Таблиця 2.14 Основні показники використання і відведення води, млн м³.

Показники	Роки		
	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Забрано води з природних водних об'єктів – всього	270,3	310,0	295,2
у тому числі для використання	263,6	303,3	293,9
Спожито свіжої води, з неї на:	210,9	253,2	258,4
виробничі потреби	101,7	141,7	138,9
побутово-питні потреби	103,6	105,7	112,8
зрошення	2,7	3,6	4,4
сільськогосподарські потреби	2,7	2,1	2,2
ставково-рибне господарство	- *	- *	- *
Втрати води при транспортуванні	103,3	101,6	82,6
Загальне водовідведення, з нього:	274,0	302,7	289,3
у поверхневі водні об'єкти	270,3	298,8	286,2
у тому числі:			
забруднених зворотних вод	9,81	14,1	14,7
з них без очищення	4,909	9,2	9,1
нормативно очищених	198,1	195,5	182,8
нормативно чистих без очистки	60,1	87,0	87,4
не категорійні стічні води**	–	2,2	1,3
Обсяг оборотної та послідовно використаної води	585,7	741,8	922,3
Частка оборотної та послідовно використаної води, %	91,8	92,3	94,1
Потужність очисних споруд	504,5	502,7	505,4

* - Порядком ведення державного обліку водокористування, затвердженим наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 16.03.2015 № 78, змінено порядок заповнення звіту про використання води за формою 2ТП-водгосп (річна) для водокористувачів, які використовують воду для рибогосподарських потреб (риборозведення).

Таблиця 2.15 Забір, використання та відведення води, млн м³.

Назва водного об'єкту	Забрано води із природних водних об'єктів - всього	Використано води	Водовідведення у поверхневі водні об'єкти	
			всього	з них забруднених зворотних вод
Басейн р. Сіверський	302,0	283,0	306,2	11,6
Басейн р. Дніпро	8,1	8,4	2,6	0,982

Скидання води у водні об'єкти та очистка стічних вод

У 2020 році, згідно із звітами про використання води за формою 2ТП-водгосп (річна), скинуто забруднюючих речовин у водні об'єкти: сухий залишок – 15 030 тонн, сульфати – 40 900 тонн, хлориди – 22 360 тонн, ХСК – 9 170 тонн, нітрати – 5 792 тонн, завислі речовини – 2 541 тонн, БСК5 – 1 896 тонн, азот амонійний – 386 тонни, нітрити – 132 тонни, кальцій – 7,202 тонни, фосфати – 564,8 тонн, магній – 2,243 тонн, нафтопродукти – 114,5 тонн, залізо загальне – 49,28 тонн, СПАВ – 35,68 тонн, натрій – 7,345 тонн, цинк – 3,992 тонн, алюміній – 1,348 тонни, марганець – 0,039 тонн, нікель – 3,724 тонн, мідь – 0,659 тонн, хром6+ – 0,750 тонн, жири масла – 0,250 тонн.

Значна кількість забруднюючих речовин припадає на житлово-комунальну галузь: сухий залишок – 6 020 тонн (40,1% від загального скиду забруднюючої речовини), сульфати – 38 471 тонна (94,1%), хлориди – 21 280 тонн (95,2%), ХСК – 8 750 тонн (95,4%), нітрати – 5 715 тонн (98,7%), завислі речовини – 2 404 тонни (94,6%), БСК5 – 1 823 тонн (96,1%), азот амонійний – 371 тонн (96,1%), нітрити – 130 тонн (98,5%), фосфати – 540,0 тонн (95,6%), нафтопродукти – 113,8 тонн (99,4%), залізо загальне – 48,1 тонн (97,6%), СПАВ – 34,83 тонн (97,6%), цинк – 3,970 тонн (99,4%), марганець – 0,039 тонн (100%), нікель – 3,723 тонн (99,97%), мідь – 0,648 тонн (98,3%), хром6+ – 0,748 тонн (99,7%).

Із загального скиду нормативно-очищених зворотних вод в області (177,3 млн м³) скид на спорудах механічної очистки складає 2,570 млн м³ (1,4%), біологічної очистки – 174,4 млн м³ (98,4 %) та фізико-хімічної очистки – 0,313 млн м³ (0,17%).

Згідно з базою даних за формою 2ТП-водгосп (річна) за 2020 рік кількість підприємств, що мають скиди зворотних вод до поверхневих водних об'єктів, становить 101, із них 85 – в басейні р. Сіверський Донець, 16 – в басейні р. Дніпро. ГПУ «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування» здійснювало скид до басейнів 2-х річок.

Ефективну очистку забезпечують очисні споруди 34 водокористувачів, що складає 33,7% від загальної кількості водокористувачів, в тому числі по видам очистки: біологічної очистки – 23, фізико-хімічної очистки – 2, механічної очистки – 9.

Потужність очисних споруд, згідно з даними за формою 2ТП-водгосп (річна) за 2020 рік становить – 483,2 млн м³, в тому числі перед скидом до водного об'єкту – 479,1 млн м³.

На теперішній час на території проектування мережа водопостачання відсутня. Проектом передбачається прокладання технічного та протипожежного водопроводів, охоронні зони яких становлять 5 м.

В господарчій зоні передбачається розміщення резервуару технічної води від якого буде запроєктований технічний водопровід (охоронна зона якого становить 5 м), який буде забезпечувати господарчі будівлі та споруди технічною водою. Також, проектом передбачається проектування двох резервуарів протипожежного запасу води в північно-західній та південно-східній частині території проектування, від яких буде прокладатись протипожежний водопровід (охоронна зона 5 м). Ці споруди будуть забезпечувати пожежну безпеку даної території.

Підключення проектних будівель та споруд до мережі водопостачання слід здійснювати з урахуванням вимог ДБН В.2.5.-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі і споруди».

Детальним планом передбачається встановлення пожежних гідрантів на закріплених водопроводах. У разі виходу з ладу протипожежного водопроводу можна використовувати технічний водопровід у цілях пожежогасіння.

Для питних потреб вода буде привізною.

На території розробки детального плану мережа побутової каналізації відсутня.

Проектом передбачається встановлення локальної очисної споруди (ЛОС) (санітарно-захисна зона становить 15 м) в північній частині земельної ділянки та прокладання до неї мережі побутової каналізації (самопливної), яка буде прокладатися у захисних футлярах. Відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» (додаток И.1 (обов'язковий) «Відстані від найближчих підземних інженерних мереж», примітка 5) при укладанні мереж у захисних футлярах відстань між футляром та іншими мережами і спорудами визначається умовами провадження робіт.

Остаточне рішення щодо каналізування проектного об'єкту (станції сортування твердих побутових відходів) слід приймати на наступних стадіях проектування з урахуванням вимог ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізування. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» та отриманих технічних умов від організації, яка обслуговує дану мережу.

Вертикальним плануванням передбачено відведення з території проектування дощових і талих вод.

Значну небезпеку для якості ґрунтових вод становить утворення звалищного фільтрату внаслідок існування сміттєзвалища, який просочується вглиб у ґрунт, тим самим забруднюючи ґрунтові води. Просочування фільтрату вглиб у ґрунти призводить до забруднення, яке поширюється на значні відстані від сміттєзвалища.

Головними компонентами-забруднювачами звалищного фільтрату виступають важкі метали (свинець, кадмій, цинк, мідь, кобальт, хром, залізо), хімічні сполуки (нафтопродукти, нітрати, фосфати) та бактерії (групи кишкової палички, ентерококи).

Регулярного моніторингу кількісних і якісних показників стану ґрунтових вод на території існуючого полігоні ТПВ та в межах СЗЗ від нього не проводяться.

Проникнення фільтрату до ґрунтових вод може призвести до значного забруднення навколишнього середовища не лише органічними та неорганічними сполуками, а ще патогенними мікроорганізмами.

З метою недопущення забруднення водних ресурсів необхідно забезпечити збирання та відведення поверхневих (дошових і талих) стічних вод з території, що аналізується ДДП, враховуючи рельєф місцевості з нормативними ухилами в плані і профілі, необхідна організація відведення дошових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації.

Крім того, з кожним роком зростає негативний техногенний вплив на стан та якість підземних вод, що добуваються для задоволення господарсько-побутових потреб населення, внаслідок експлуатації технічно неоснащених, фізично та морально застарілих місць видалення відходів, у тому числі означеного звалища ТПВ. Особливо цей вплив проявляється на забрудненні підземних вод перших від поверхні водоносних горизонтів.

У зв'язку з цим законодавством передбачено в місцях розташування об'єктів з вираженим та потенціальним негативним впливом на стан та якість підземних вод спорудження мережі спостережних свердловин з метою вивчення ступеня забруднення підземних вод забруднюючими речовинами.

Звітом про СЕО надаються рекомендації щодо необхідності здійснення моніторингу проб підземних вод із спостережних свердловин щорічно із визначеною періодичністю відповідно до вимог чинного санітарно-епідеміологічного законодавства.

Ймовірні зміни стану водних ресурсів, якщо ДДП не буде затверджено

З метою охорони водних ресурсів в проєкті ДДП «Детальному плані території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» визначено за необхідне виконання ряду заходів щодо організації відведення дошових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації (бензомаслоуловлювач), що дозволить знизити ризик забруднення ґрунтових вод.

Якщо вищезазначені заходи детального плану не будуть реалізовані, а сам ДДП не буде затверджено, в майбутньому існує загроза погіршення якісного стану водних ресурсів через подальше можливе потрапляння забруднених стічних вод до водних об'єктів та ґрунтів, що може вплинути і на здоров'я місцевого населення.

Атмосферне повітря

Стан атмосферного повітря Харківської області формується обсягами викидів забруднюючих речовин від пересувних та стаціонарних джерел забруднення. До стаціонарних джерел забруднення атмосферного повітря слід віднести викиди крупних промислових підприємств, особливо, паливно-енергетичного комплексу, машинобудівних, коксового та хімічного виробництв.

За даними Головного управління статистики у Харківській області викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2020 році склали 94,1 тис. тонн (у 2019 – 106,5 тис. тонн, у 2018 році – 44,7 тис. тонн), від пересувних джерел – 113,6 тис. тонн (у 2019 році – 100,2 тис. тонн, у 2018 році – 93,8 тис. тонн). Переважна частина викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря надійшла від

процесів спалювання в енергетиці (63,8% від загального обсягу викидів), добувної промисловості і розроблення кар'єрів (24,8%) та переробної промисловості (4,9%).

Переважна частина викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря надійшла від процесів спалювання в енергетиці (75,35% від загального обсягу викидів), технологічних процесів добувної промисловості і розроблення кар'єрів (13,38%), в також переробної промисловості (5,45%).

Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин найбільшу частину складають діоксид та інші сполуки сірки (42,73% від загального обсягу викидів), діоксид азоту (10,76%), оксид вуглецю (9,66%). Крім того, від стаціонарних джерел забруднення у 2020 році в атмосферу надійшло 7 789,606 тис. тонн діоксиду вуглецю. Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за останні 3 роки наведена в таблиці 2.16.

На території Харківської області до стаціонарних джерел забруднення слід віднести викиди потужних промислових підприємств, особливо підприємства теплоенергетичної та нафтогазовидобувної промисловості.

Основні забруднювачі атмосферного повітря Харківської області знаходяться поза межами території Старосалтівської територіальної громади.

Таблиця 2.16 Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тис. т.

Населені пункти, райони	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Всього Харківська область	44,741	106,499	94,144
м. Чугуїв (міськрада)	0,040	0,057	0,069
Вовчанський район	0,547	0,549	0,491
Чугуївський район	6,650	8,528	7,640

Таблиця 2.17 Динаміка викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі по найпоширеніших речовинах (пилу, діоксид сірки, діоксид азоту, оксиду вуглецю), тис. т.

Населені пункти, райони	2019 рік			2020 рік			Темпи зростання (зменшення) обсяги викидів у 2020 році до обсягів 2019 року, %
	Обсяг викидів	в тому числі		Обсяг викидів	в тому числі		
		діоксид сірки	діоксид азоту		діоксид сірки	діоксид азоту	
1	2	3	4	5	6	7	8
Харківська область	106,499	41,401	10,198	94,144	40,210	10,123	88,4
м. Харків	4,013	0,478	1,042	3,691	0,029	0,8411	92,0
м. Чугуїв	0,057	0,0017	0,021	0,069	0,0031	0,0244	120,1
Вовчанський р-н	0,549	0,011	0,053	0,491	0,0085	0,0589	89,3
Чугуївський р-н	8,528	3,248	1,300	7,640	2,0747	1,4772	89,6

Таблиця 2.18 Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності у Харківській області відповідно до даних ГУ статистики у Харківській області.

Види економічної діяльності	Код за КВЕД-2010	Обсяги викидів по регіону, тонн
Усі види економічної діяльності		94 143,7
Сільське, лісове та рибне господарство	A	2 071,2
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	B	12 599,7
Переробна промисловість	C	5 132,9
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	D	70 933,9
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	E	745,3
Будівництво	F	11,18
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	G	193,7
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	H	1 502,4
Тимчасове розміщування й організація харчування	I	6,6
Інформація та телекомунікації	J	13,7
Фінансова та страхова діяльність	K	0,2
Операції з нерухомим майном	L	128,2
Професійна, наукова та технічна діяльність	M	15,2
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	N	57,9
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	O	481,4
Освіта	P	82,6
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	Q	150,7
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	R	14,4
Надання інших видів послуг	S	2,0

Згідно офіційних статистичних даних, можна зробити висновок, що найбільший обсяг викидів забруднюючих речовин на території області потрапляє в атмосферне повітря від такого виду економічної діяльності, як постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

Забруднення атмосфери викидами автотранспорту посідає друге місце після енергетики за рахунок постійного збільшення кількості автотранспорту. Загальні викиди токсичних речовин залежать від потужності і типу двигуна, режиму його роботи, технічного стану автомобіля, швидкості руху, стану дороги, якості палива.

Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту з року в рік зростають та негативно впливають на якість атмосферного повітря в області. Частка автомобілів, які експлуатуються на території області, далекі від довершеності, вони здебільшого не відповідають міжнародним стандартам щодо екологічної безпеки. Двигуни автомобілів звичай морально і фізично застарілі.

Забруднення атмосферного повітря в області від автотранспорту обумовлено такими факторами: постійне нерегульоване збільшення кількості автотранспорту, в тому числі транзитного вантажного; відставання якості палива від європейських стандартів; повільний розвиток мережі розв'язок і автошляхів; недосконалість управління дорожнім рухом та іншими проблемами; недостатньо розвинена законодавча та юридична база у галузі ефективного регулювання управління автотранспортом; відсутність механізмів впливу на збільшення забруднення довкілля автотранспортом.

Старосалтівська селищна рада Чугуївського району Харківської області обслуговується єдиною транспортною артерією, що з'єднує її з обласним центром. Це дорога республіканського значення III технічної категорії «Харків – Старий Салтів – Вовчанськ – державний кордон з Російською федерацією». Цією ж дорогою здійснюється основний транспортний зв'язок з Вовчанськом. Вона проходить через населені пункти Шестакове, Старий Салтів, пролягає по дамбі і зв'язує правий і лівий береги водосховища. Тобто територією Старосалтівської селищної ради проходить великий транзитний потік.

На під'їзді до селища існуюча інтенсивність руху автотранспорту у годину «пік» становить близько 780 автомобілів на годину (в одному напрямку), що перевищує майже в 2,0 рази нормативну пропускну здатність існуючої проїзної частини.

Ширина проїзної частини становить 6–7 м, радіуси повороту в плані 24–130 м при мінімально допустимих за нормою відповідно 7–400 м.

Дорога «Харків – Вовчанськ» потребує поточного ремонту. На всіх інших дорогах громади існує необхідність проводити капітальний ремонт, ґрунтові дороги потребують ґрейдерування.

Загальна протяжність дорожньої мережі становить 145,2 км, з них 46,5 км з твердим покриттям, що складає 32%.

Автомобілі викидають разом з відпрацьованими газами, випаровуванням паливо-мастильних матеріалів близько 200 компонентів забруднюючих речовин, які мають токсичний, мутагенний, наркотичний та інший вплив на живі організми. Основним токсичним інгредієнтом, яким забруднюється атмосферне повітря під час експлуатації автомобільного транспорту, є оксид вуглецю (близько 80%).

Спостереження за забрудненням атмосферного повітря м. Харків проводиться на 10 стаціонарних пунктах спостереження, на території громади стаціонарні пункти спостережень відсутні.

Таблиця 2.19 Зміна середнього рівня забруднення атмосферного повітря за 2017-2019 роки по місту Харкову.

Домішки	Характеристики	Роки			Тенденція
		2018 рік	2019 рік	2020 рік	
Пил	$q_{\text{ср. п}}$	0.1 7008	0.1 7002	0.1 7052	0
Діоксид сірки	$q_{\text{ср. п}}$	0.007 8415	0.007 8400	0.007 8460	0
Оксид вуглецю	$q_{\text{ср. п}}$	3 5618	2 5600	1 5640	-0.5
Діоксид азоту	$q_{\text{ср. п}}$	0.02 9540	0.03 9533	0.03 9609	+0.002
Фенол	$q_{\text{ср. п}}$	0.001 3180	0.002 3214	0.002 3239	0
Сірководень	$q_{\text{ср. п}}$	0.001 1097	0.001 1067	0.001 1072	0
Аміак	$q_{\text{ср. п}}$	0.00 2128	0.00 2130	0.00 2142	0
Формальдегід	$q_{\text{ср. п}}$	0.002 7461	0.002 7456	0.002 7523	-0.0002
Сажа	$q_{\text{ср. п}}$	0.03 843	0.03 840	0.02 846	-0.004
Оксид азоту	$q_{\text{ср. п}}$	0.02 1054	0.02 1081	0.02 1085	0
Кадмій	$q_{\text{ср. п}}$	0.00 33	0.00 33	0.00 33	0
Залізо	$q_{\text{ср. п}}$	0.77 33	0.78 33	0.92 33	+0.029
Марганець	$q_{\text{ср. п}}$	0.02 33	0.02 33	0.03 33	+0.002
Мідь	$q_{\text{ср. п}}$	0.05 33	0.05 33	0.05 33	-0.027
Нікель	$q_{\text{ср. п}}$	0.03 33	0.02 33	0.02 33	-0.002
Свинець	$q_{\text{ср. п}}$	0.03 33	0.03 33	0.02 33	-0.002
Хром	$q_{\text{ср. N}}$	0.01 33	0.02 33	0.02 33	0
Цинк	$q_{\text{ср. п}}$	0.07 33	0.07 33	0.06 33	-0.008

Аналізуючи матеріали спостережень за станом атмосферного повітря міста Харків можна спостерігати тенденцію до погіршення – по діоксиду азоту, цинку. Намітилась незначна тенденція щодо покращення якості атмосферного повітря по діоксиду сірки, фенолу, формальдегіду, сажі, залізу, міді та хрому. Не змінився рівень забруднення по

оксиду вуглецю, пилу, сірководню, аміаку, оксиду азоту, марганцю, кадмію, свинцю та нікелю.

Фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох чинників, а отже, потребує постійного контролю та моніторингу його якості з боку органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, особливо при регулюванні господарської діяльності всіх суб'єктів.

Економічну активність на території Старосалтівської селищної ради виявляють суб'єкти господарської діяльності – юридичні особи та фізичні особи-підприємці.

Визначальну роль у формуванні валової доданої вартості відіграють зареєстровані на території Старосалтівської територіальної громади суб'єкти господарської діяльності наведені в таблиці 2.20.

Таблиця 2.20 Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності в Старосалтівській територіальній громаді.

Показники	013	014	015	016	017	018	019	020
Юридичні особи	24	120	120	153	218	233	252	247
з них СПД – юридичні особи	33	31	31	131	177	186	204	246
Фізичні особи-підприємці	215	215	212	89	125	152	176	133

Малий та середній бізнес, який діє на території громади перетворюється на важливий сектор економіки, який забезпечує населення необхідними товарами та послугами, а також забезпечує зайнятість населення та суттєво впливає на формування дохідної частини бюджету селищної ради.

Вагомий внесок у розвиток економіки громади здійснюють суб'єкти малого підприємництва, їх кількість наведена в таблиці 2.21.

Таблиця 2.21 Кількість суб'єктів малого підприємництва у Старосалтівській об'єднаній територіальній громаді.

Показники	2018	2019	2020
Кількість малих підприємств на 10 000 населення			
Громада (якщо можна вирахувати дані)	28	30	31,4

У Старосалтівській територіальній громаді серед представників малого бізнесу достатньо розвинений такий сектор економіки, як торгівля: змішана, продовольчими та непродовольчими товарами тощо.

Спостерігається дефіцит якісного рекреаційного сервісу в туристичній сфері, недоотримання прибутків та інших соціально-економічних результатів від в'їзного та внутрішнього туризму.

Промисловий комплекс на території Старосалтівської територіальної громади є не розвиненим на сьогодні.

Натомість, спеціалізацію громади становить агропромисловий сектор, що забезпечує високий внесок у формування місцевого бюджету: у 2015 р. – 546,269 тис. грн., у 2016 р. – 1 023, 910 тис. грн., у 2017 р. – 11 094,00 тис. грн. , у 2018 р. – 14 099,00 тис. грн. у 2019 р. – 16 100,00 тис. грн., у 2020 р. – 20 677,7 тис. грн. У структурі сільськогосподарського виробництва домінує рослинництво.

Таблиця 2.22 Загальна характеристика аграрного сектору економіки Старосалтівської територіальної громади.

№ з/п	Старостинські округи	Назва підприємства	Площа ріллі в обробці, га	Галузь сільського господарства
11	Гонтарівський	ДПДГ «Гонтарівка»	5770,0	тваринництво (свіні, КРС, вівці), рослинництво
		ДГ «Чувиріно»	2067,0	рослинництво
22	Молодівський	ТОВ «Агросвіт»	1110,4	рослинництво
33	Адміністративний центр смт. Старий Салтів + Зарічнянський	ТОВ «Трайгон»	2035,1	рослинництво
		ТОВ «Агросвіт»	643,1	рослинництво
		СФГ «Клан»	48,7	рослинництво
		ПП «Бір»	17,0	рослинництво
		СФГ «Едельвейс»	50,0	рослинництво
		СПТУ-57	22,0	рослинництво
		Лісгосп	12,6	рослинництво
44	Хотімлянський	СФГ «Юпітер»	147,1	рослинництво
		СФГ «Агростіл»	1120,5	рослинництво
		СФГ «Шанс»	1391,8	рослинництво
		СФГ «Топаз»	18,1	рослинництво
		СФГ «Міхайліченко»	29,3	рослинництво
		СФГ «Юн»	41,4	рослинництво
		ПП «Бір»	60,5	рослинництво
55	Кирилівський	СТОВ ім. Т.Г.Шевченко	3283,9	рослинництво
		СФГ «Кобзар»	5,4	рослинництво
66	Шестаківський	ТОВ «Агросвіт»	2837,4	тваринництво (свіні, КРС), рослинництво
		СФГ «Росінка»	13,8	рослинництво
	Всього:		20725,1	

Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел вищевказаних промислових підприємств формують якісний стан атмосферного повітря на території Старосалтівської ТГ.

Основними напрямками зменшення викидів забруднюючих речовин є насамперед неухильне виконання суб'єктами підприємницької діяльності природоохоронних заходів та впровадження сучасних технологій очищення газо-пилового потоку. Діяльність кожного суб'єкта господарювання має бути спрямована на збереження та відновлення природного стану атмосферного повітря, створення сприятливих умов для життєдіяльності, забезпечення екологічної безпеки та запобігання шкідливому впливу атмосферного повітря на здоров'я людей та навколишнє природне середовище. Правові і організаційні

основи та екологічні вимоги в галузі охорони атмосферного повітря визначає Закон України «Про охорону атмосферного повітря».

Впродовж останніх років з високим ступенем періодичності спостерігається займання сміття на звалищах та полігонах ТПВ, які у свою чергу є причинами виникнення частих сильних пожеж. Полігони здатні до самозаймання, це відбувається в процесі біохімічного розкладання відходів, яке супроводжується підвищенням температури до 40-70 °С. Пожежі на полігонах належать до найбільш складних і тривалих, гасіння яких вимагає залучення значних ресурсів, зусиль, засобів і часу. Прогнозування та попередження пожеж на сміттєзвалищах вкрай ускладнено. Початок пожежі має прихований характер, оскільки важко визначити можливі осередки підвищення температур через різну питому теплоємність відходів. Доки вогонь або дим не вийшли на поверхню, виявити осередок загоряння візуально практично неможливо. Здебільшого пожежі виникають у пожежонебезпечний період року.

Основними причинами виникнення пожеж є:

- людська необачність і недбалість;
- нехтування правилами пожежної безпеки;
- необережне поводження з вогнем;
- порушення технологічного регламенту захоронення твердих побутових відходів.

Пожежі, які виникають викликають не просто забруднення, а сильне отруєння навколишнього середовища. Загоряння сміття призводить до викиду в атмосферу токсичних продуктів, зокрема, високотоксичних сполук – діоксинів, однією з властивостей яких є здатність до біоаккумуляції. Дана проблема суттєво підсилюється близьким розташуванням сміттєзвалища до повітряних ліній електропередач.

Ймовірні зміни стану атмосферного повітря, якщо ДДП не буде затверджено

У випадку, якщо ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» не буде затверджено, а заходи щодо покращення стану атмосферного повітря не будуть реалізовані, стан атмосферного повітря на території, що розглядається детальним планом, може призвести до зниження якості екологічних показників стану довкілля. Забруднення атмосферного повітря та накопичення в ньому шкідливих речовин може проявлятися в зростанні показників захворюваності й смертності від хвороб органів дихання.

У майбутньому без благоустрою та озеленення 100-метрової санітарно-захисної зони станції сортування твердих побутових відходів у відповідності до вимог ДБН В.2.4-2-2005, а саме: без проєктування проїздів з твердим покриттям; влаштування мережі зовнішнього освітлення; влаштування смуг озеленення по периметру станції сортування ТПВ; влаштування бетонної огорожі по периметру станції сортування твердих побутових відходів; облаштування території зеленими насадженнями, без встановлення санітарно-захисної зони з урахуванням екологічних вимог та інше – рівень забруднення атмосферного повітря, швидше за все матиме тенденцію зростання, що може знизити рівень комфортного проживання населення.

Поводження з відходами

Відповідно до вимог Закону України «Про відходи» поведження з відходами – це дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

Протягом 2020 року утворилося 1 487,7 тис. тонн відходів I-IV класів небезпеки; утилізовано, оброблено (перероблено) – 255,7 тис. тонн відходів; видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти – 942,2 тис. тонн.

У 2020 році, серед утворених відходів найбільшу питому вагу склали відходи IV класу небезпеки – 1 455,95 тис. тонн, або 97,86% від загального обсягу утворених відходів. Решта відходів розподілилась за класами небезпеки таким чином: 0,155 тис. тонн (0,01%) – до I класу небезпеки; 0,392 тис. тонн (0,026%) – до II класу небезпеки; 31,247 тис. тонн (2,10%) віднесено до III класу.

Таблиця 2.23 Динаміка утворення відходів за класами небезпеки (тонн).

Роки	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Усього (тонн) у тому числі	1 628 526,4	1 752 256,0 ¹	1 487 743,0 ¹
I класу небезпеки	256,4	224,4	154,7
II класу небезпеки	577,1	624,2	392,0
III класу небезпеки	59 588,4	48 657,6	31 247,3
IV класу небезпеки	1 568 104,5	1 702 749,8	1 455 949,1

¹ З урахуванням відходів, утворених у домогосподарствах

Основним напрямком роботи у сфері поводження з відходами залишається вирішення питання утилізації твердих побутових відходів. На території Харківської області розташовано 78 організованих місць видалення твердих побутових відходів. В більшості випадків, під час експлуатації місць видалення відходів, проєктні рішення не дотримуються.

Існуюча система поводження з побутовими відходами на території Старосалтівської селищної ради характеризується наступними чинниками:

- низький рівень охоплення населення послугами з вивезення побутових відходів;
- випадки захоронення побутових відходів на несанкціонованих звалищах, що формуються стихійно на території громади;
- відсутність достовірних даних щодо кількості та складу побутових відходів, що утворювалися на території громади;
- не облаштованість існуючого полігону побутових відходів;
- часткове покриття сел збором ТПВ, а саме семи населених пунктів;
- зношеністю очисних споруд КП «Салтів водоканал», на даний час існує загроза виходу з ладу їх обладнання та забруднення р. Сіверський Донець.

Утворення побутових відходів здійснюється у всіх населених пунктах

Старосалтівської територіальної громади. Джерелами утворення відходів є житлові будинки, а також підприємства, установи, організації.

Збирання, вивезення та захоронення побутових відходів на території Старосалтівської громади здійснюється комунальним підприємством «Салтів водоканал». Щорічно на звалищі ТПВ смт. Старий Салтів захоронюється близько 3 тис. м³ відходів.

Транспортування ТПВ у населених пунктах Старосалтівської територіальної громади здійснюється за прямою системою, перевантажувальні станції відсутні. Станції механічного або ручного сортування ресурсоцінних компонентів відсутні.

Важливою особливістю Старосалтівської громади є те, що на її території розташовані 48 об'єкти відпочинку та 14 садових товариств, що є джерелами утворення побутових відходів. На сьогодні комунальним підприємством укладено договори не з усіма базами відпочинку та садовими товариствами, тому доцільно припустити, що побутові відходи з інших баз та товариств потрапляють на контейнерні майданчики смт. Старий Салтів, або формують несанкціоновані звалища на території Старосалтівської громади.

На території Старосалтівської територіальної громади розташований один полігон (звалище) площею 5,8 га (ділянка складування 4 га), що експлуатується з 1964 року, який потребує інженерного облаштування з метою подовження терміну його експлуатації та забезпечення нормативів санітарної та екологічної безпеки для довкілля та здоров'я населення.

Земельна ділянка під звалищем ТПВ сформована, внесена в державний реєстр і належить до земель комунальної власності Старосалтівської громади, але досі на цьому об'єкті немає інженерного облаштування, що здійснює негативний вплив на стан компонентів навколишнього природного середовища та здоров'я населення. Органічна складова у складі побутових відходів майже в повному обсязі потрапляє на звалище, що сприяє утворенню газу (може створювати небезпеку для працівників об'єктів поводження з відходами та населення).

Разом з тим, сміттєзвалище не оснащено необхідною технікою і устаткуванням для ущільнення ТПВ та миття машин, не ведеться моніторинг стану навколишнього природного середовища. Не існує системи збору та утилізації листя та гілля, великогабаритних, будівельних, небезпечних відходів. Періодично відбувається само загоряння відходів.

Питання закриття та рекультивації сміттєзвалища поки що не ставиться, оскільки воно ще не вичерпало свій потенційний ресурс.

Таким чином, міське сміттєзвалище не відповідає санітарним та екологічним вимогам з багатьох причин, серед яких також: порушення правил експлуатації, безконтрольне, велика кількість фільтрату, який утворюється внаслідок проникнення всередину звалища атмосферних опадів і води з прилеглої території. Сьогодні має місце процес утворення несанкціонованих звалищ побутових відходів. Непридатність сміттєзвалища для виконання функції довгострокового зберігання та захоронення побутових відходів, відсутність твердого під'їзного покриття до сміттєзвалища є найважливішими причинами утворення несанкціонованих сміттєзвалищ. Стан сміттєзвалища потребує благоустрою (облаштування траншейного типу захоронення та

під'їзних шляхів з твердим покриттям). На сміттєзвалищі відсутній контроль за складом відходів, що до нього надходять, за дотриманням технологічного циклу з ізоляції відходів.

В зв'язку з цим було розроблено ДДП для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів з санітарно-захисною зоною в 500 м від території. Також в основу архітектурно-планувальної композиції ділянки покладено технологічні вимоги до використання земельної ділянки, її конфігурація та розміри.

У складі станції сортування твердих побутових відходів передбачено:

- Виробнича будівля з навісом для розвантаження ТПВ та складами для зберігання вторинної сировини.

- Будівля прохідної з автомобільною вагою з навісом.
- Дезбар'єр.
- Навіс для зберігання спецтранспорту.
- Навіс для зберігання запасу палива
- Відкритий майданчик для зберігання будівельного сміття, трави та листя.
- Місце для тимчасового зберігання автомобілів.
- Під'їзні шляхи, проїзди.

Також на території Старосалтівської територіальної громади наявні декілька несанкціонованих сміттєзвалищ (орієнтовний обсяг деяких може досягати 5000 м³).

Проблема відходів є однією з ключових екологічних проблем області. Існуюча система управління відходами як в Україні, так і на Харківщині характеризується такими тенденціями:

- накопичення відходів як у промисловому, так і побутовому секторі, що негативно впливає на стан довкілля і здоров'я людей;
- здійснення неналежним чином утилізації та видалення небезпечних відходів;
- розміщення побутових відходів без урахування можливих небезпечних наслідків;
- неналежний рівень використання відходів як вторинної сировини внаслідок недосконалості організаційно-економічних засад залучення їх у виробництво;
- неефективність впроваджених економічних інструментів у сфері поводження з відходами.

Тверді побутові відходи є одним з небезпечних джерел забруднення, перш за все бактеріального, земельних ресурсів та ґрунтів, поверхневих і підземних водних ресурсів та атмосферного повітря.

В межах земельної ділянки, що розглядається детальним планом, є проходи та проїзди без твердого покриття.

Засоби захисту навколишнього природного середовища від негативного впливу звалища ТПВ – відсутні.

Однією з найважливіших екологічних проблем, в межах території проєктування, є неналежна експлуатація даного звалищау ТПВ, який потребує нагального вжиття дієвих дій. Причиною є недосконала практика поводження з відходами, а також зміна їх морфологічного складу, яка відбулася впродовж останніх кількох десятиліть.

Використання звалища ТПВ веде до збільшення питомого навантаження на одиницю площі звалища, ступеню щільності відходів й нарощування висоти складування.

Слід зазначити, що тверди побутові відходи є одним з небезпечних джерел забруднення, перш за все бактеріального, земельних ресурсів та ґрунтів, поверхневих і підземних водних ресурсів та атмосферного повітря.

Ймовірні зміни стану поводження з відходами, якщо ДДП не буде затверджено

У випадку, якщо проєкт ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» не буде затверджений, а заходи не будуть реалізовані, стан поводження з відходами на території, що аналізується детальним планом, більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників.

Розвиток системи поводження з відходами є одним із першочергових завдань органів влади у сфері охорони навколишнього природного середовища. В цій сфері також розроблені програми державного і регіонального рівня, а також очікується, що їх реалізація забезпечить досягнення екологічних стандартів в сфері поводження з відходами і на місцевому рівні.

Реалізація рішень детального плану, впровадження заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, будівництво сміттесортувальної станції, зменшить обсяг відходів, що плануються на захоронення та знизить ризики шкідливого впливу на довкілля.

Здоров'я населення

Здоров'я є головною цінністю, має важливе значення в житті кожної людини, надає можливість досягнути індивідуального і суспільного добробуту та благополуччя, головна умова стійкого економічного розвитку.

Питання поліпшення демографічної ситуації та покращення стану здоров'я населення є одним із найголовніших напрямків у роботі всіх гілок влади, але демографічний стан в області залишається складним.

За статистичними даними, станом на 01.06.2020 чисельність населення у Харківській області склала 2633,9 тис. осіб. Скорочення у відсотках у порівнянні з початком 2020 року складає 0,33%.

Середня чисельність населення області у січні-травні 2020 року становила 2638,3 тис. осіб. Скорочення у відсотках у порівнянні з аналогічним періодом минулого року складає 0,67%.

Зменшення чисельності населення області відбулося головним чином за рахунок природного скорочення (- 10320 осіб).

Природний рух населення характеризувався зменшенням народжуваності на 14,3% (за цей період народилося на 1079 дітей менше, ніж за відповідний період 2019 року). У той же час знизився показник смертності на 6,0% (кількість померлих зменшилася на 1073 особи).

Поряд з цим, за січень-травень 2020 року в області спостерігався міграційний приріст населення (кількість прибулих більше ніж кількість вибулих на 13,1%).

Старосалтівська територіальна громада належить до регіону з порівняно високим демографічним потенціалом в Чугуївському районі Харківської області. Найвищі

показники спостерігаються на території адміністративного центру громади в смт. Старий Салтів, а також Хотімлянському та Гонтарівському старостинських округах. Найнижчі показники спостерігаються у Молодівському старостинському окрузі.

Таблиця 2.24 Чисельність мешканців Старосалтівської територіальної громади.

Старостинські округи	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Гонтарівський	1096	1089	1099	1067	1089	981
Молодівський	580	578	555	530	548	526
Старий Салтів + Зарічанський	4580	4636	4612	4548	4607	-
Хотімлянський	1356	1310	1285	1224	1247	1178
Кирилівський	702	700	700	713	715	561
Шестаківський	657	663	663	723	742	707
Старий Салтів						3293
Заріченський округ						663
Всього:	8971	8976	8914	8805	8948	7909

Таблиця 2.25 Чисельність мешканців Старосалтівської територіальної громади по населеним пунктам.

№ з/п	Назва населеного пункту	Назва старостинських округів	Чисельність населення
1	смт. Старий Салтів	Адміністративний центр ОТГ	3293
2	с. Березники	Заріченський	60
3	с. Зарічне	Заріченський	560
4	с. Металівка	Заріченський	43
5	с. Гонтарівка	Гонтарівський	281
6	с. Дідівка	Гонтарівський	15
7	с. Паськівка	Гонтарівський	56
8	с. Вишневе	Гонтарівський	268
9	с. Радькове	Гонтарівський	29
10	с. Середівка	Гонтарівський	86
11	с. Томахівка	Гонтарівський	215
12	с. Широке	Гонтарівський	31
13	с. Молодова	Молодівський	526
14	с. Хотімля	Хотімлянський	1168
15	с. Перківка	Хотімлянський	10
16	с. Шестакове	Шестаківський	649
17	с. Федорівка	Шестаківський	58
18	с. Кирилівка	Кирилівський	462
19	с. Москалівка	Кирилівський	88
20	с. Погоріле	Кирилівський	11
	Разом		7909

Старосалтівська територіальна громада має від’ємний природний приріст населення (перевищення смертності над народжуваністю) та цілком відображає тенденцію регіонів, що за роки незалежності України втратили від 10 до 15% наявного населення.

Територія Старосалтівської територіальної громади є однією із найбільш міграційно-привабливих. Найбільший вплив на міграційний рух має басейн р. Сіверський Донець, а також сел. Старий Салтів. В більшості населених пунктів спостерігається відтік населення до районного та обласного центрів (таблиця 2.26).

Таблиця 2.26 Природний та міграційний рух населення Старосалтівської територіальної громади.

Показники	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Народжені	55	84	66	77	54	52
Померлі	139	149	174	142	146	142
Природний приріст	-84	-65	-108	-65	-92	-320
Прибулі	293	218	209	214	187	13
Вибулі	41	53	37	51	39	16
Сальдо міграції	252	165	172	163	148	-3
Загальне збільшення (зменшення)	168	100	64	98	56	-323

За віковою структурою населення Старосалтівської територіальної громади належить до відносно «молодих» регіонів Харківської області. Як наслідок, громада має деяке демографічне навантаження дітьми та пенсіонерами на осіб працездатного віку.

Розподіл населення за віком у Старосалтівській територіальній громаді станом на 2020 рік наведений в таблиці 2.27.

Таблиця 2.27 Розподіл населення за віком у Старосалтівській територіальній громаді станом на 2020 рік.

Населення у віці:	Гонтарівський округ	Молодівецький округ	Старосалтівський	Заріченський округ	Хотімлянський округ	Кирилівський округ	Шестаківський округ
Працездатному	632	189	2015	342	681	328	421
Старшому за працездатний	209	131	844	142	294	156	167
Діти дошкільного віку	40	20	151	23	53	30	35
Діти шкільного віку	109	51	283	54	140	61	59

У Старосалтівській територіальній громаді спостерігається тенденція щодо поступового зниження рівня зайнятості населення віком 15-70 років (таблиця 2.28).

Таблиця 2.28 Динаміка зміни рівня зайнятості у Старосалтівській територіальній громаді.

Рівень	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Громада	1,277	1,271	1,268	1,261	1,257	1,256

За інформацією з офіційного веб-сайту Головного управління статистики у Харківській області (<http://kh.ukrstat.gov.ua/>) динаміка випадків захворюваності населення Харківської області наведено в табл. 2.29.

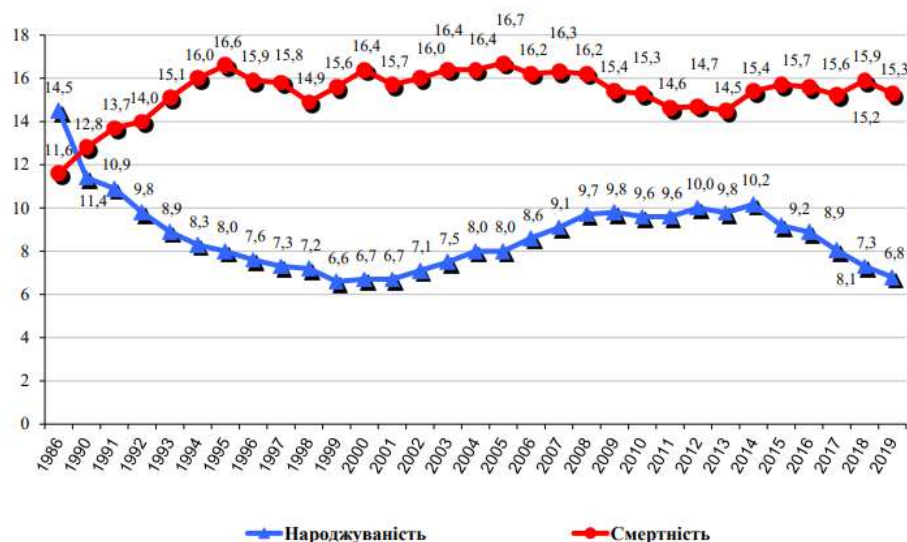
Таблиця 2.29 Динаміка випадків захворювання у Харківській області.

Роки	Кількість уперше в житті зареєстрованих випадків захворювань, тис од.								
	Усього	У тому числі:							
		новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної	клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечостатевої системи
2015	1830,4	33,8	55,9	146,2	723,7	109,8	85,7	135,2	4,4
2016	1861,0	34,9	53,9	142,4	785,7	106,8	85,0	129,7	4,2
2017	1777,2	35,6	54,8	137,4	719,9	104,2	82,2	121,5	4,2

За інформацією з офіційного вебсайту Харківської обласної державної адміністрації Департаменту охорони здоров'я (<https://kharkivoda.gov.ua/>) щодо основних показників здоров'я населення Харківської області – можна зробити висновки, що демографічні процеси в Харківській області відповідають загальній тенденції природного руху населення України. Беручи до уваги вікову структуру населення, варто відзначити, що найвища частка припадає на групу осіб працездатного віку, що свідчить про позитивну тенденцію соціально-демографічного та економічного розвитку населених пунктів. Меншу, проте значну частку займає категорія осіб старше працездатного віку. Переважання частки осіб старше працездатного віку над часткою осіб молодше працездатного віку говорить про поступове старіння населення.

Згідно офіційної інформації Департаменту охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації, що наведена (<https://kharkivoda.gov.ua/>) – рівень народжуваності та смертності населення Харківської області за 1986-2019 рр. (на 1000 населення) наведено на діаграмі (рис. 2.12).

Рисунок 2.12 Рівень народжуваності та смертності населення Харківської області за 1986-2019 рр. (на 1000 населення).

Згідно наведеної структури смертності населення Харківської області по класам хвороб за 2019 рік – 69,09 % хвороби системи кровообігу; 14,04 % новоутворення; 5,26 % нещасні випадки та травми; 4,00 % хвороби органів травлення; 1,96 % хвороби органів дихання; 0,85 % інфекційні та паразитарні хвороби; 0,47 хвороби сечостатевої системи; 0,28 % хвороби нервової системи; 4,033 усі інші причини.

Таблиця 2.30 Причини смертності населення Харківської області.

Причини смертності	Абсолютне число померлих		Показник на 100 тис. населення	
	2018	2019	2018	2019
Всі причини	42600	40611	1590,52	1526,75
1. Інфекційні та паразитарні хвороби у тому числі:	371	344	13,85	12,93
- туберкульоз	232	210	8,66	7,89
2. Новоутворення у тому числі:	5801	5709	216,59	214,63
- злоякісні, з них	5761	5672	215,09	213,24
- органів травлення	2047	2019	76,43	75,90
- органів дихання	977	1004	36,48	37,74
- молочної залози *	561	516	39,02	36,15
- жіночих статевих органів *	491	474	34,15	33,21
- кровотворної, лімфоїдної та споріднених тканин	319	330	11,91	12,41
3. Хвороби крові і кровотворних органів	19	20	0,71	0,75
4. Хвороби ендокринної системи у тому числі:	100	94	3,73	3,53

- цукровий діабет	89	83	3,32	3,12
5. Розлади психіки та поведінки у тому числі:	36	23	1,34	0,86
- внаслідок вживання алкоголю	27	16	1,01	0,60
6. Хвороби нервової системи	140	115	5,23	4,32
7. Хвороби ока та його придаткового апарату	0	0	0,00	0,00
8. Хвороби вуха та соскоподібного відростку	9	7	0,34	0,26
9. Хвороби системи кровообігу у тому числі:	29852	28060	1114,56	1054,90
- ревматизм (всі форми)	32	19	1,19	0,71
- гіпертонічна хвороба (всі форми)	18	7	0,67	0,26
- ішемічна хвороба серця	22531	21152	841,22	795,20
- цереброваскулярні хвороби	5254	5007	196,16	188,24
10. Хвороби органів дихання у тому числі:	894	797	33,38	29,96
- гострі респіраторні інфекції	1	1	0,04	0,04
- грип і пневмонія	644	578	24,04	21,73
11. Хвороби органів травлення у тому числі:	1685	1623	62,91	61,02
- хвороби стравоходу, шлунка та 12- палої кишки	259	190	9,67	7,14
- алкогольна хвороба печінки	70	75	2,61	2,82
- інші хвороби печінки	898	864	33,53	32,48
12. Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	57	59	2,13	2,22
13. Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	24	19	0,90	0,71
14. Хвороби сечостатевої системи у тому числі:	186	189	6,94	7,11
- сечокам'яна хвороба	25	28	0,93	1,05
15. Ускладнення вагітності, пологів, післяпологового періоду **	1	4	0,16	0,63
16. Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді ***	70	80	3,67	4,56
17. Вроджені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії	77	66	2,87	2,48
18. Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників у тому числі:	2166	2137	80,87	80,34

- токсична дія алкоголю	332	335	12,40	12,59
19. Інші причини	1112	1265	41,52	47,56

* Показник на все жіноче населення

** Показник на жіноче населення фертильного віку

*** Показник на 1000 народжених живими

Хвороби системи кровообігу займають перше місце в структурі смертності населення та перше місце серед причин інвалідизації населення і є однією з найважливіших причин надсмертності чоловіків працездатного віку. Серед причин інвалідизації населення ведучі місця займають ішемічна та гіпертонічна хвороби, судинні ураження мозку. З віком відмічається підвищення рівня захворюваності на хвороби системи кровообігу. У жінок показники захворюваності (крім інфаркту міокарда) вищі ніж у чоловіків. В розвитку хвороб системи кровообігу найбільше значення має дві основні групи: соціально-культурні фактори та внутрішні фактори ризику. До першої групи факторів ризику відносяться: вживання висококалорійної їжі, яка багата вуглеводами, жирами та холестерином; тютюнопаління; малорухливий спосіб життя; постійний нервовий стрес. До другої групи факторів ризику відносяться артеріальна гіпертензія; гіперхолестеренемія; порушена толерантність до вуглеводів; ожиріння; спадковість. Ступінь впливу кожного із названих факторів та їх комбінація різна. Витрати на лікування, реабілітацію та соціальне забезпечення хворих на хвороби системи кровообігу стають фінансовим тягарем для суспільства.

Серед ймовірних причин захворюваності населення можна назвати високий рівень розвитку промисловості та урбанізації, який створює прискорений, стресовий ритм життя, який негативно впливає на організм людини, підсилює прояви девіантної поведінки, що і являється провокуючим хворобу фактором; старіння нації; не дотримання здорового способу життя. Станом на теперішній час загально визнано, що епідемія хронічних неінфекційних захворювань, у тому числі і хвороб системи кровообігу, значною мірою пов'язана зі способом життя і виникненням внаслідок цього фізіологічних факторів ризику.

За останні 10 років у нашій країні відзначають невинну тенденцію до підвищення рівня захворюваності на злоякісні новоутворення із щорічним збільшенням приблизно на 3 %. Злоякісні новоутворення спричиняють більше 15 % усіх смертей і поступаються за цим показником лише серцево-судинним захворюванням. Ризик розвитку онкологічних захворювань становить 27,7 % у чоловіків та 18,5 % у жінок. Щорічна летальність внаслідок онкологічних захворювань, у 2–10 разів перевищує аналогічний показник у розвинених країнах світу. В Україні хворі онкологічного профілю становлять 25 % інвалідів. Результати світових епідеміологічних досліджень злоякісних новоутворень свідчать про швидкі темпи підвищення захворюваності на рак та поширеності злоякісних новоутворень із різким зростанням смертності у віці старше 60 років.

Смертність від хвороб органів травлення посідає четверте місце у структурі смертності населення (після хвороб системи кровообігу, новоутворень і нещасних випадків). У структурі смертності від хвороб органів травлення переважають цироз печінки, панкреатит, ускладнений перебіг виразки шлунка і дванадцятипалої кишки. При

вирішенні проблем щодо хвороб органів травлення необхідно орієнтуватися на характер відтворення і втрати здоров'я населення, як важливі критерії економічного і соціального благополуччя суспільства.

Особливість смертності населення від хвороб органів травлення протягом другої декади ХХІ ст. полягає в тому, що це єдина причина, від якої смертність має виразну тенденцію до зростання.

Факторами ризику виникнення цих захворювань є низька якість харчування, його незбалансованість, незадовільна організація харчування вдома і на роботі, психоемоційне перенапруження, самолікування, пізні звернення за кваліфікованою медичною допомогою. Симптоми шлунково-кишкового тракту дуже поширені і мають значні економічні та соціальні наслідки.

Спостерігається нівелювання статевих відмінностей в частоті жовчнокам'яної хвороби, виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки; відбувається розширення вікових меж формування патології органів травлення; простежується чітка тенденція до збільшення захворюваності на патологію верхніх відділів шлунково-кишкового тракту.

Інфекційні хвороби залишаються однією з основних причин інвалідності та смертності населення в Харківській області. Підвищення рівня інфекційної захворюваності пов'язане з негативними соціально-економічними змінами в країні, військовими конфліктами, внутрішньою та зовнішньою міграцією, екологічними катаклізмами, появою нових нозологічних форм хвороб.

Зважаючи на те, що інфекційні захворювання найчастіше вражають соціально незахищені верстви населення, стає зрозуміло, чим викликана особлива увага до цих хвороб і в сучасному українському суспільстві.

Так, потрапляння забруднюючих речовин в організм людини до органів дихання та травлення викликає ризик розвитку їх хвороби. До складу пилу можуть входити особливо небезпечні частинки, такі як свинець, кадмій, ртуть, діоксини. На населення, що мешкає поблизу промислових підприємств, можуть мати вплив сполуки речовин, що утворюються в результаті технологічних процесів.

Серед хвороби, які можуть мати відношення до забруднення довкілля, слід виділити хвороби органів дихання, захворювання на хронічний бронхіт та астму, а також інфекційні захворювання та новоутворення.

На підставі наведених даних можна зробити висновок, що рівень захворюваності населення області хворобами, які можуть мати відношення до забруднення довкілля, є достатньо високим.

Слід зазначити, що охорона здоров'я населення – це соціальна проблема, яка величезною мірою залежить від: умов праці, житлово-комунального забезпечення, культури, харчування та доступності і якості медичної допомоги.

У Старосалтівській територіальній діє 1 заклад охорони здоров'я до якого входять: 3 амбулаторії; 6 фельдшерських пунктів.

У службі охорони здоров'я працює 23 медичних працівники. Усі підрозділи входять до складу Комунального некомерційного підприємства «Старосалтівський Центр первинної медико-санітарної допомоги Старосалтівської селищної ради» Чугуївського району Харківської області.

В центрі громади, смт. Старому Салтові розташована амбулаторія ЗПСМ № 1 (10 працівників), яка обслуговує до 2500 осіб населення ТГ (сmt. Старий Салтів, с. Зарічне, с. Металівка, с. Березники, с. Хотімля). Зона обслуговування амбулаторії – 15 км. В 2018 році завершена реконструкція цієї будівлі.

В приміщенні амбулаторії працює денний стаціонар, лікарі ЗПСЛ та лікар педіатр, здійснюється забір біоматеріалів для проведення аналізів.

До 2020 року Старосалтівська ТГ передавала отриману з центрального бюджету медичну субвенцію до бюджету Вовчанської районної ради. На теперішній час в громад і утворений власний Комунальний заклад охорони здоров'я, процес передачі первинної медичної ланки з району до громади повністю завершено.

На сьогодні доведено, що незадовільний стан довкілля, забруднення хімічними, фізичними та біологічними агентами повітря, ґрунту і води, дія інших негативних факторів навколишнього середовища на організм людини є причинами зростання захворюваності.

Забруднення атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає перше місце. Це обумовлено, насамперед тим, що забруднюючі речовини з атмосферного повітря мають найширше розповсюдження та випадають у різні середовища.

Речовини, що забруднюють природне середовище, дуже різноманітні. Залежно від своєї природи, концентрації, часу дії на організм людини вони можуть викликати різні несприятливі наслідки. Короткочасна дія невеликих концентрацій таких речовин може викликати запаморочення, нудоту, печіння в горлі, кашель. Потрапляння до організму людини великих концентрацій токсичних речовин може привести до втрати свідомості, гострого отруєння і навіть смерті.

Реакції організму на забруднення залежать від індивідуальних особливостей: віку, статі, стану здоров'я. Як правило, більш уразливі діти, хворі та люди похилого віку. При систематичному або періодичному надходженні в організм порівняно невеликих кількостей токсичних речовин відбувається хронічне отруєння. Ознаками хронічного отруєння є порушення нормальної поведінки, звичок, а також нейропсихічного відхилення: швидке стомлення або відчуття постійної втоми, сонливість або, навпаки, безсоння, апатія, ослаблення уваги, неухважність, забудькуватість, сильні коливання настрою. При хронічному отруєнні одні і ті ж речовини у різних людей можуть викликати різні ураження нирок, кровотворних органів, нервової системи, печінки.

Забруднене повітря негативно впливає переважно на дихальні шляхи, викликаючи бронхіт, емфізему, астму. Шкідливі речовини, що містяться в атмосфері, впливають на людський організм також і при контакті з поверхнею шкіри або слизовою оболонкою. Разом з органами дихання забруднювачі вражають органи зору і нюху, а впливаючи на слизову оболонку гортані, можуть викликати спазми голосових зв'язок.

Ознаки і наслідки дій забруднювачів повітря на організм людини виявляються переважно в погіршенні загального стану здоров'я: з'являються головні болі, нудота, відчуття слабкості, знижується або втрачається працездатність.

Здоров'я населення можна оцінити такими показниками, як середня тривалість життя при народженні або після досягнення певного віку, загальна смертність та

смертність дітей до одного року життя, захворюваність і функціональні відхилення, поширеність хвороб.

Питна вода та її якість істотно впливають на всі фізіологічні та біохімічні процеси, що відбуваються в організмі людини, на стан її здоров'я. Питна вода, що не відповідає нормативним вимогам несе загрозу виникнення серед населення інфекційних захворювань, злоякісних новоутворень, захворювань ендокринної та інших систем організму.

У відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» питна вода повинна відповідати таким гігієнічним вимогам: бути безпечною в епідемічному та радіаційному відношенні, мати сприятливі органолептичні властивості та нешкідливий хімічний склад.

Ймовірні зміни стану здоров'я населення, якщо ДДП не буде затверджено

Враховуючі, що санітарно-епідеміологічне навантаження на здоров'я населення від реалізації ДДП не очікується, оскільки об'єкт можливого впливу – існуюче звалище ТПВ відокремлене від житлової та громадської забудови на відстані 4 км від селища Старий Салтів, та 2,7 км від села Зарічне, що забезпечує сприятливі санітарно-гігієнічні умови населення.

Виконання всіх рішень ДДП забезпечить послаблення можливого впливу на навколишнє природне середовище, як слідство на здоров'я населення.

Якщо проєкт ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» не буде затверджено, проблема накопичення та утилізації твердих побутових та промислових відходів, підвищиться ризик використання небезпечних технологій утилізації ТПВ може підвищити ризик виникнення новоутворень і хвороб органів дихання в населення, призвести до зниження біорізноманіття тощо.

За умови незатвердження детального плану території як містобудівної документації для визначення функціонального призначення та параметрів забудови ділянки унеможлиблюється будівництво сміттесортувальної станції, чим унеможлиблюється процес екологізації поводження з відходами, збільшення обсягів сортування відходів та зменшення їх захоронення і т.д.

Фізичні фактори впливу (шумове, вібраційне, світлове, теплове та радіаційне навантаження, випроміненням)

Джерелами зовнішнього техногенного шумового та вібраційного навантаження на території, що аналізується детальним планом, є автомобільний транспорт.

Джерела шуму та вібрації на об'єктах за своїм рівнем звукового навантаження не повинні перевищувати нормативних рівнів звукового тиску у відповідності санітарним нормам допустимого шуму на території житлової забудови, відповідно до вимог статті 24 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення».

Для зменшення акустичного навантаження на здоров'я населення за можливості необхідно поліпшення якості дорожнього покриття, створення придорожніх захисних

зелених насаджень та дотримання правил землекористування в межах захисних смуг доріг.

Можливі джерела світлового навантаження, ультразвукового та іонізуючого випромінювання на території, що розглядається детальним планом, відсутні.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря в області зумовлено наявністю підприємств, організацій та установ, що використовують радіоактивні речовини у відкритому вигляді.

У 2020 році радіаційних інцидентів та радіаційних аварій на території Харківської області при поводженні з радіоактивними речовинами у відкритому вигляді не зафіксовано. Стан радіаційної безпеки задовільний.

Електромагнітне забруднення. Можливими джерелами електромагнітного випромінювання на території, що розглядається ДДП – є повітряна ЛЕМ високої напруги (35 кВ), що проходить поруч з проєктною територією. Планувальні обмеження від повітряних ЛЕМ дотримані.

Нешкідливі для людей рівні інтенсивності електромагнітних випромінювань встановлені «Державними санітарними нормами і правилами захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань», затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.1996 № 239. В електричній мережі напругою більше 1000 В можуть утворювались електромагнітні поля частотою 50 Гц, які чинять теплову і іншу дію, що виявляється в різного роду порушеннях життєдіяльності організму людини.

Електромагнітне навантаження на території, що аналізується ДДП, не перевищує допустимих значень, стан електромагнітної безпеки задовільний.

Ймовірні зміни фізичних факторів впливу, якщо ДДП не буде затверджено

У разі, якщо ДДП не буде затверджено, а рішення детального плану не будуть впроваджені – фізичні фактори впливу на території, що аналізується ДДП, залишаться без змін. Зношеність електричних мереж може провокувати аварії, окрім того, розірвання, падіння електричних кабелів можуть становити небезпеку для населення в плані раптового ураження струмом. Без поліпшення якості дорожнього покриття, без створення зон захисних зелених насаджень навантаження від фізичних факторів впливу залишаться на сталому рівні. Саме тому запропоновані рішення ДДП необхідно обов'язково вживати.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Детальний план території є містобудівною документацією місцевого рівня, яка уточнює положення містобудівного об'єкту в структурі району та визначає планувальну організацію і розвиток відповідної території.

ДДП розроблений з метою визначення та обґрунтування можливості розміщення об'єктів, передбачених детальним планом території забудови, виявлення та уточнення територіальних ресурсів для містобудівного використання, визначення всіх планувальних обмежень використання території, планування земельної ділянки, сприяння поліпшенню стану навколишнього середовища, визначення містобудівних умов і обмежень забудови, тощо.

Детальний план території після затвердження є основою для визначення вихідних даних для розроблення проєкту забудови земельної ділянки; розміщення об'єктів будівництва; визначення містобудівних умов і обмежень; проєктування будинків і споруд; проєктування мереж і споруд інженерно-транспортної інфраструктури та інженерного забезпечення території, тощо.

Даний ДДП території визначає: принципи планувально-просторової організації забудови; червоні лінії та лінії регулювання забудови; функціональне призначення, режим та параметри забудови, розподіл території згідно з державними будівельними нормами, стандартами і правилами; містобудівні умови та обмеження забудови території; потребу в закладах обслуговування населення, місце їх розташування; доцільність, обсяги, послідовність використання території; черговість та обсяги інженерної підготовки території; систему інженерних мереж; порядок організації транспортного і пішохідного руху; порядок комплексного благоустрою та озеленення.

План розроблено з урахуванням завдань та положень інших документів державного планування, а саме:

- Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;
- Стратегії сталого розвитку України до 2030 року, схваленої Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019;
- Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 роки та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки, затвердженої рішенням Харківської обласної ради від 27.02.2020 №1196-VII;
- Стратегії сталого розвитку Старосалтівської ТГ на 2018-2026 роки затвердженої рішенням XXXVII сесії Старосалтівської селищної ради VII скликання від 29.05.2018 № 1789;
- Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів» від 08.08.2005 № 2850-IV;
- Закону України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 № 156-VIII;
- Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 № 157-VIII.

Старосалтівська територіальна громада – територія високого рівня життя, активності та інтеграції мешканців, що досягається завдяки розвиненій інфраструктурі та добре функціонуючій сфері суспільних послуг, зокрема в освіті, культурі, спорті та охороні здоров'я. Робочі місця забезпечуються за рахунок багаточисельних малих та середніх підприємств, в тому числі в сфері переробки сільгосппродукції. Багатства природного середовища сприяють громаді в подальшому сталому розвитку як відомого та привабливого осередку активного туризму.

Записи представленого бачення майбутнього громади вказують, що в першу чергу вона має стати привабливим місцем проживання для своїх мешканців. Цю привабливість формуватимуть задовільний рівень життя в добре організованій спільноті, в якій панує взаєморозуміння. Це стане можливим в тому числі завдяки доступу до сучасної технічної інфраструктури та широкій пропозиції в сфері суспільних послуг. Економіка громади базуватиметься на малому та середньому підприємстві, в тому числі в сфері переробки власної сільськогосподарської продукції. Завдяки сприятливим природним умовам активно розвиватиметься сфера туризму.

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної пунктом 13 частини третьої статті третьої. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Детальний план території розроблений з метою забезпечення сталого розвитку території проектування, виділення елементів планувальної інфраструктури, встановлення параметрів планового розвитку елементів планувальної структури.

Загальна площа розробки детального плану території становить 5,7350 га.

Земельна ділянка, на яку розробляється детальний план території, розташована за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області – на відстані 4 км на схід від селища Старий Салтів, та 2.7 км на південь від села Зарічне.

Дана територія не відноситься до земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, до земель історико-культурного призначення, до земель лісгосподарського призначення та водного фонду. Тут відсутні об'єкти культурної спадщини національного значення, їх охоронні зони та охоронювані археологічні території.

Зі сходу територія детального плану межує з ділянкою комунальної власності, яка використовується для ведення фермерського господарства (кадастровий номер 6321655800:04:000:0240, площа становить 51,6 га), на півдні межує з ділянками приватної власності, які використовуються для ведення особистого селянського господарства кадастрові номери 6321655800:04:000:0238 (площа становить 2,0 га) та 6321655800:04:000:0229 (площа становить 2,0 га).

На території, яка входить в межі детального плану, знаходиться існуюче звалище твердих побутових відходів.

Система існуючих планувальних обмежень на території розробки детального плану представлена охоронною зоною високовольтних повітряних ЛЕМ високої напруги (35 кВ)

– 15 м;

Головний під'їзд до даної території здійснюється від існуючої ґрунтової дороги яка має виїзд до автодороги О-210823.

В основу архітектурно-планувальної композиції ділянки покладено технологічні вимоги до використання земельної ділянки, її конфігурація та розміри.

У складі станції сортування твердих побутових відходів передбачено:

- Виробнича будівля з навісом для розвантаження ТПВ та складами для зберігання вторинної сировини.

- Будівля прохідної з автомобільною ваговою з навісом.
- Дезбар'єр.
- Навіс для зберігання спецтранспорту.
- Навіс для зберігання запасу палива
- Відкритий майданчик для зберігання будівельного сміття, трави та листя.
- Місце для тимчасового зберігання автомобілів.
- Під'їзні шляхи, проїзди.

У результаті реалізації заходів Плану можна очікувати такі результати:

- поліпшення екологічної ситуації в межах існуючого полігону ТПВ;
- зниження рівня антропогенного навантаження на довкілля;
- покращання існуючого стану навколишнього природного середовища шляхом зменшення викидів і скидів забруднюючих речовин в навколишнє середовище;
- покращення якості послуг благоустрою;
- покращення екологічної складової, що підвищить привабливість громади для туристів та відпочиваючих;
- забезпечення епідеміологічного благополуччя населення та екологічної безпеки на території громади;
- зменшення засміченості;
- зменшення витрат на поводження з твердими побутовими відходами;
- зменшення рівня захворюваності;
- підвищення рівня працездатності та інше.
-

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням регіональних особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень. Результати SWOT – аналізу екологічної ситуації у Харківській області наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 SWOT-аналіз екологічної ситуації на території Старосалтівської ТГ.

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Екологізація поводження з відходами, збільшення обсягів сортування відходів та зменшення їх захоронення і т.д.; 2. Започаткування елементів роздільного збирання твердих побутових відходів; 3. Існуюча система вивезення побутових відходів; 4. Скорочення кількості ТПВ, що планується захоронити на звалищі ТПВ за рахунок будівництва сміттесортувальної станції; 5. Наявність комунального підприємства, яке займається поводженням з відходами; 6. Наявність території, яка об'єднана спільними рисами і може бути підпорядкована одній меті.	1. Антропогенний вплив на якість атмосферного повітря шляхом емісії поллютантів стаціонарними (звалище ТПВ) та пересувними джерелами (автотранспортні засоби); 2. Відсутність засобів захисту довкілля від забруднення звалища ТПВ та організованої постійної в часі системи екологічного моніторингу за всіма складовими навколишнього середовища.
Можливості	Загрози
1. Впровадження стандартів ЄС щодо поводження з ТПВ; 2. Реалізація програм поводження з відходами; 3. Підвищення рівня екологічної безпеки.	1. Можливі складнощі з реалізацією відсортованих відходів; 2. Ризик забруднення навколишнього середовища; 3. Ризик виникнення пожеж.

При гіпотетичному «нульовому» сценарії, якщо документ державного планування «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» не буде затверджений, подальший стабільний розвиток території Старосалтівської ТГ є проблематичним. Це може призвести до погіршення екологічної ситуації і як наслідок може відобразитися на умовах життя та здоров'ї населення.

Таблиця 3.2. Оцінка ймовірного впливу ДДП на довкілля відповідно до контрольного переліку.

№ з/п	Чи може виконання ДДП спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення стану
		так	ймовірно	ні	
Атмосферне повітря					
1	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		•		+
2	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		•		+
3	Погіршення якості атмосферного повітря?			•	+
4	Появу джерел неприємних запахів?			•	
5	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			•	
Водні ресурси					
6	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?		•		+
7	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			•	+
8	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			•	
9	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			•	+
10	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			•	+
11	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			•	+

12	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь -якого поверхневого водного об'єкту?			•	
13	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			•	
14	Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			•	
15	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			•	
16	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			•	+
Поводження з відходами					
17	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			•	+
18	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			•	+
19	Збільшення кількості відходів I -III класу небезпеки?			•	+
20	Спорудження еколого - небезпечних об'єктів поводження з відходами?		•		
21	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			•	
Земельні ресурси					
22	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?		•		+
23	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			•	
24	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			•	
25	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			•	
26	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			•	

27	Виникнення конфліктів між ухваленими завданнями ДДП та цілями місцевих громад?			•	
Біорізномоніття та рекреаційні зони					
28	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			•	+
29	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			•	+
30	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			•	
31	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			•	
32	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			•	
33	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			•	
34	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			•	
Населення, інфраструктура					
35	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			•	+
36	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			•	
37	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків?			•	

38	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			•	
39	Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			•	
40	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			•	
Екологічне управління та моніторинг					
41	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			•	
42	Погіршення екологічного моніторингу?			•	
43	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	
44	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			•	
Інше					
45	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		•		+
46	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			•	
47	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			•	+
48	Суттєве порушення якості природного середовища?			•	+
49	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			•	
50	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			•	

Керуючись стратегічними й оперативними цілями та на основі оцінок, представлених в Таблиці 3.1 та Таблиці 3.2, можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації ДДП:

Земельні ресурси та ґрунти Реалізація детального плану охоплює ділянку на якій розташований існуючий полігон ТПВ, при цьому заходи визначені ним, зосередженні на локальній території життєдіяльності населення. Виконання заходів, що передбачені ДДП, дозволить поліпшити загальну екологічну ситуації на проєктній території та позитивно вплинути на умови життєдіяльності і здоров'я населення Старосалтівської ТГ.

Внаслідок реалізації містобудівної документації не передбачається будь-якого посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Реалізація рішень ДДП не призведе до суттєвих змін у структурі земельного фонду, чинній або плановій практиці використання земель.

Детальним планом передбачаються заходи, що стосуються земельних ресурсів та ґрунтів:

- розміщення станції сортування твердих побутових відходів;
- впорядкування та озеленення території.

Основні техніко-економічні показники детального плану території, земельної ділянки з кадастровим номером 6321655800:04:000:0199 наведені в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 Основні техніко-економічні показники.

№ п/п	Найменування	Одиниці виміру	Існуючий стан	Етап від 3 років до 7 років
	Загальна площа земельної ділянки (кад. номер 6321655800:04:000:0199)	га	5,7000	5,7000
	Площа детального плану території (ДПТ), всього:	га	5,7350	5,7350
	у тому числі:			
1	Території під забудовою	га	-	0,4939
2	Вулично-дорожня мережа, всього:	га	0,0958	1,3409
	у тому числі:			
	дороги з ґрунтовим покриттям	0,0958	-	-
	дороги з твердим покриттям	-	1,3409	-
3	Територія під перспективний розвиток	га	-	2,6121
4	Території покриті переважно трав'яною рослинністю	га	3,4441	1,2849
5.	Озеленені території (дерева, чагарникова рослинність)	га	4,2069	
6	Очисні споруди	га	-	0,0028

7	Інженерне забезпечення території		--	
7.1	Водопостачання	-	--	проектування технічного водопроводу; розміщення РПЗВ, РТВ
7.2	Каналізування	-	--	Проектування мережі каналізування; встановлення ЛОС та прокладання до неї мережі побутової каналізації (самопливної) яка буде прокладатися у захисних футлярах.
7.3	Дощова каналізація	-	--	Організація відведення дощових та талих вод розрахована з урахуванням рельєфу місцевості.
7.4	Електропостачання	-	--	Поряд з територією розробки детального плану проходять високовольтні повітряні ЛЕМ високої напруги (35 кВ), охоронна зона яких становить 15 м. Проектом передбачається підключення проектною територією планування до існуючої мережі електропостачання з урахуванням вимог ДБН Б.2.2-12:2019

7.5	Теплопостачання	-	--	Опалення передбачається здійснювати індивідуальними опалювальними приладами згідно сучасних енергозберігаючих технологій та програм енергозбереження
7.6	Газопостачання	-	--	Газопостачання відсутнє та в подальшому не передбачається
7.7	Мережі зв'язку	-	На території розробки детального плану мережі зв'язку не проходять	Не передбачається

Інженерне підготування території детального плану здійснюється з метою поліпшення гігієнічних умов, підготовки території під будівництво доріг, споруд, вирівнювання поверхні ділянок по проєктним відміткам, тобто «вертикальне планування», що безпосередньо пов'язано з організацією поверхневого стоку дощових і талих вод.

Вплив на навколишнє природне середовища планованої діяльності по будівництву сміттесортувальною станцією, розташованої на земельній ділянці загальною площею 5,7350 га з кадастровим номером 6321655800:04:000:0199 необхідно оцінити під час здійснення процедури оцінки впливу на довкілля. Звітом про СЕО надаються рекомендації щодо обов'язкової оцінки впливу на довкілля означеної планованої діяльності по утилізації, видаленню, обробленню, знешкодженню, захороненню побутових відходів. (пункт 11 частина 3 статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»).

Інженерна підготовка включає вертикальне планування, відведення поверхневих та талих вод, приведення території до належних санітарних умов.

Згідно містобудівної документації за результатами інженерно-будівельної оцінки території дана місцевість відноситься до сприятливої для будівництва і не потребує спеціальних заходів щодо організації захисту від несприятливих природних і антропогенних явищ.

При виконанні вертикального планування слід передбачити найменший обсяг земельних робіт і мінімальне переміщення ґрунту в межах освоєваної ділянки. Вертикальне планування території, в цілому, повинно забезпечувати допустимі для руху всіх видів транспорту і пішоходів ухилу на дорогах та проїздах з раціональним балансом земляних робіт.

Схема вертикального планування враховує існуючі прилеглі території, задовольняє інженерні та транспортні потреби, вимоги благоустрою.

Комплексний благоустрій території включає комплекс робіт, що спрямовані на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращення її естетичного вигляду.

Детальним планом території передбачено комплексний благоустрій та озеленення території, а саме: проектування проїздів з твердим покриттям; влаштування мережі зовнішнього освітлення; влаштування смуг озеленення по периметру станції сортування ТПВ; влаштування бетонної огорожі по периметру станції сортування ТПВ; облаштування території зеленими насадженнями.

Для утримання доріг та проїздів в належному стані, а також поливу зелених насаджень передбачено застосування спеціальних машин та механізмів.

Дані заходи будуть сприяти зменшенню забруднення повітря, ґрунту та покращенню мікроклімату території.

Ймовірний вплив на ґрунтовий покрив відбудеться при прокладанні інженерних комунікацій, вертикальному плануванні території та інше.

З огляду на тимчасовий характер впливу та значне зменшення впливу на довкілля, вплив приймається, як допустимий.

Будівництво сміттесортувальної станції передбачено в межах існуючого земельного відводу та в межах земельних ділянок порушених звалищем ТПВ та його впливу. Під час виконання робіт буде здійснене тимчасове переміщення та порушення ґрунтів і незначне знищення трав'яного покриття на ділянках виконання будівельних робіт, також утворення відходів: залишки електродів (зварювальні роботи), відпрацьовані масла та оливи (експлуатація будівельного автотранспорту та спецтехніки), промаслене ганчір'я (технічне обслуговування будівельних машин та механізмів, експлуатація будівельної спецтехніки), ТПВ (життєдіяльність робочих\працівників).

Проектом ДДП передбачається відведення та очищення поверхневих (дощових і талих) стічних вод на території існуючого звалища ТПВ з метою попередження його поширення в навколишньому середовищі (ґрунти та ґрунтові води). Це дозволить здійснювати організований відвід поверхневих стічних вод на зливові очисні споруди.

Під час експлуатації проектного об'єкту утворення додаткових об'ємів стоків не передбачається.

Рослинний та тваринний світ ДДП не передбачається реалізація заходів, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі чи заплановані до заповідання території та об'єкти природно-заповідного фонду.

Сучасний стан флори характеризується значним посиленням в ній ролі антропогенного впливу. У ході синантропізації паралельно відбуваються два основні процеси: з одного боку, вимирання і пригнічення природних елементів флори, а з іншого – збагачення її адвентивними видами, та формування з їх участю рослинних угруповань нового типу.

На об'єкті, а також на прилеглої території відсутні рослинні угруповання, які охороняються у Зеленій книзі України.

На території СЗЗ не відмічені види тварин, камах і птахів, які охороняються на міждержавному рівні, державному рівні, а також види, які охороняються рішеннями

Харківської обласної ради, тобто регіонально рідкісні.

Реалізація ДДП запланована за межами територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, земель природно-заповідного фонду України, територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову і естетичну цінність та об'єктів комплексної охорони, в зв'язку з чим можна зробити висновок, що реалізація заходів, що визначені Планом не має впливу на території з природоохоронним статусом.

Флора та фауна природних видів вже істотно змінена або зникла з часів використання земельної ділянки за цільовим призначенням.

В межах території, що аналізується детальним планом об'єкти природно-заповідного фонду відсутні.

Ймовірний вплив Реалізація рішень ДДП не матиме суттєвого впливу на зміни та динаміку розвитку природних популяцій навколо території планування та на території громади.

Помірний вплив на тваринний світ відбуватиметься за рахунок техногенного шуму від будівельної техніки та механізмів. Але такий вплив носитиме тимчасовий характер, припиняється по закінченню будівельних робіт. Новостворений об'єкт (сміттесортувальна станція) також може стати джерелами техногенного шуму від роботи технологічного обладнання та руху автотранспорту. У зв'язку з чим, детальним планом передбачаються озеленення проєктної території – зелені насадження обмеженого користування, які одночасно будуть виконувати функції зелених насаджень спеціального призначення.

Вплив на рослинний та тваринний світ під час будівництва і експлуатації оцінюється як припустимий. До появи негативних антропогенних факторів, що можуть впливати на адаптовану флору та фауну, реалізація проєктної діяльності не призведе.

Природоохоронні території та об'єкти не інвентаризовані. Територія детального плану також не межує з територіями, що мають природоохоронний статус. Земельні ділянки, що вивчаються, не відносяться до земель водного фонду, прибережних захисних смуг, територій історико-культурного, природо-заповідного, рекреаційного чи оздоровчого призначення, відповідно, впливу не передбачається.

Об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини відсутні, відповідно, вплив не передбачається.

Геологічні та гідрографічні умови

ДДП не передбачається реалізація рішень, які можуть призвести до негативного впливу на геологічне і гідрогеологічне середовище.

Вплив на навколишнє природне середовища планованої діяльності по будівництву сміттесортувальної станції необхідно оцінити під час здійснення процедури оцінки впливу на довкілля. Звітом про СЕО надаються рекомендації щодо обов'язкової оцінки впливу на довкілля планованої діяльності по утилізації, видаленню, обробленню, знешкодженню, захороненню побутових відходів.

Ймовірний вплив можливий від поверхневих (дощових і талих) стічних вод з території, що розглядається детальним планом. З метою зменшення ризику активізації небезпечних фізико-геологічних явищ та процесів на території проєктування детальним

планом передбачається організація відведення дощових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації. Проектний об'єкт не будуть спричиняти і сприяти розвитку небезпечних геологічних процесів та явищ природного та техногенного походження (тектонічних, сейсмічних, геодинамічних, зсувних, селевих, карстових, змін напруженого стану і властивостей масивів порід, деформації земної поверхні, тощо) в районі їх розташування. Проектні будівельні роботи не чинять негативного впливу на геологічне середовище.

Водні ресурси В межах території, що аналізується детальним планом, поверхневі водні об'єкти відсутні. Територія, що розглядається, знаходяться поза межами зон санітарної охорони, прибережних захисних смуг водних об'єктів.

На теперішній час на території проектування мережа водопостачання відсутня. Проектом передбачається прокладання технічного та протипожежного водопроводів, охоронні зони яких становлять 5 м.

В господарчій зоні передбачається розміщення резервуару технічної води від якого буде запроектований технічний водопровід (охоронна зона якого становить 5 м), який буде забезпечувати господарчі будівлі та споруди технічною водою. Також, проектом передбачається проектування двох резервуарів протипожежного запасу води в північно-західній та південно-східній частині території проектування, від яких буде прокладатись протипожежний водопровід (охоронна зона 5 м). Ці споруди будуть забезпечувати пожежну безпеку даної території.

Підключення проектних будівель та споруд до мережі водопостачання слід здійснювати з урахуванням вимог ДБН В.2.5.-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі і споруди». Передбачається встановлення пожежних гідрантів на закріплених водопроводах. У разі виходу з ладу протипожежного водопроводу можна використовувати технічний водопровід у цілях пожежогасіння.

Для питних потреб вода буде привізною.

На території розробки детального плану мережа побутової каналізації відсутня.

Проектом передбачається встановлення локальної очисної споруди (ЛОС) (санітарно-захисна зона становить 15 м) в північній частині земельної ділянки та прокладання до неї мережі побутової каналізації (самопливної), яка буде прокладатися у захисних футлярах. Відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» (додаток И.1 (обов'язковий) «Відстані від найближчих підземних інженерних мереж», примітка 5) при укладанні мереж у захисних футлярах відстань між футляром та іншими мережами і спорудами визначається умовами провадження робіт.

Остаточне рішення щодо каналізування проектного об'єкту (станції сортування твердих побутових відходів) слід приймати на наступних стадіях проектування з урахуванням вимог ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізування. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» та отриманих технічних умов від організації, яка обслуговує дану мережу.

ДДП заплановано вертикальне планування території, відведення та очищення поверхневих стічних вод (дощових і талих вод) з території проектування.

Значну небезпеку для якості ґрунтових вод становить утворення звалищного фільтрату внаслідок існування сміттєзвалища, який просочується вглиб у ґрунт, тим самим забруднюючи ґрунтові води. Просочування фільтрату вглиб у ґрунти призводить до забруднення, яке поширюється на значні відстані від сміттєзвалища.

Головними компонентами-забруднювачами звалищного фільтрату виступають важкі метали (свинець, кадмій, цинк, мідь, кобальт, хром, залізо), хімічні сполуки (нафтопродукти, нітрати, фосфати) та бактерії (групи кишкової палички, ентерококи).

Регулярного моніторингу кількісних і якісних показників стану ґрунтових вод на території існуючого полігоні ТПВ та в межах СЗЗ від нього не проводяться.

Проникнення фільтрату до ґрунтових вод може призвести до значного забруднення навколишнього середовища не лише органічними та неорганічними сполуками, а ще патогенними мікроорганізмами.

Вимогами статті 70 Водного кодексу України встановлено, що скидати стічні води, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), забороняється.

З метою недопущення забруднення водних ресурсів необхідно забезпечити збирання та відведення поверхневих (дощових і талих) стічних вод з території, що аналізується ДДП, враховуючи рельєф місцевості з нормативними ухилами в плані і профілі, організацію відведення дощових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації.

Звітом про СЕО надаються рекомендації щодо: забезпечення дотримання вимог Водного кодексу України, в тому числі стосовно заборони скиду стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо); недопущення використання очищених стічних вод після ЛОС; обов'язкового вивезення спеціалізованою організацією очищених стічних вод після ЛОС на очисні споруди.

Відведення стічних вод у водні об'єкти не передбачається.

Слід зазначити, що з кожним роком зростає негативний техногенний вплив на стан та якість підземних вод, що добуваються для задоволення господарсько-побутових потреб населення, внаслідок експлуатації технічно неоснащених, фізично та морально застарілих місць видалення відходів, у тому числі означеного звалища ТПВ. Особливо цей вплив проявляється на забрудненні підземних вод перших від поверхні водоносних горизонтів.

У зв'язку з цим законодавством передбачено в місцях розташування об'єктів з вираженим та потенціальним негативним впливом на стан та якість підземних вод спорудження мережі спостережних свердловин з метою вивчення ступеня забруднення підземних вод забруднюючими речовинами.

Звітом про СЕО надаються рекомендації щодо необхідності здійснення моніторингу проб підземних вод із спостережних свердловин щорічно із визначеною періодичністю відповідно до вимог чинного санітарно-епідеміологічного законодавства.

Ймовірний вплив від існуючого звалища ТПВ, від поверхневих (дощових і талих) стічних вод з території, що розглядається детальним планом. Проєктом ДДП передбачається організація відведення дощових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації, що дозволить знизити ризик забруднення ґрунтових вод.

Водні об'єкти в межах проєктної території відсутні. Територія, що аналізується ДДП, знаходиться поза межами зон санітарної охорони та прибережних захисних смуг

водних об'єктів. Скидання стічних вод у поверхневі водні об'єкти не передбачається. Вплив на водні ресурси під час реалізації рішень детального плану не очікується.

Атмосферне повітря

Для будівництва станції сортування твердих побутових відходів детальним планом розглядається земельна ділянка загальною площею 5,7350 га з кадастровим номером 6321655800:04:000:0199 за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області.

Детальний план території розробляється для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів з санітарно-захисною зоною в 100 м від території. Також в основу архітектурно-планувальної композиції ділянки покладено технологічні вимоги до використання земельної ділянки, її конфігурація та розміри.

У складі станції сортування твердих побутових відходів передбачено:

- Виробнича будівля з навісом для розвантаження ТПВ та складами для зберігання вторинної сировини.

- Будівля прохідної з автомобільною вагою з навісом.
- Дезбар'єр.
- Навіс для зберігання спецтранспорту.
- Навіс для зберігання запасу палива
- Відкритий майданчик для зберігання будівельного сміття, трави та листя.
- Місце для тимчасового зберігання автомобілів.
- Під'їзні шляхи, проїзди.

Основними принципами планувально-просторової організації даної території є:

- розміщення вищезазначеного об'єкту (станція сортування твердих побутових відходів (ТПВ)) з урахуванням містобудівної ситуації, що склалася на земельній ділянці та на суміжних територіях;

- максимально зручне розташування об'єкту;
- створення оптимальної схеми дорожньо-транспортного руху;
- створення оптимальних мікрокліматичних і санітарно-гігієнічних умов.

Габаритні розміри виробничої будівлі з критим майданчиком для розвантаження ТПВ приймаються відповідно до можливості розташування та безпечної експлуатації і технічного обслуговування сортувального обладнання, пресів для ущільнення відібраної вторсировини, проїздів для навантажувача, переміщення вантажів кран-балкою.

Головний в'їзд проектного об'єкту зорієнтований на існуючу польову дорогу.

В межах ділянки детального плану території передбачено місце для тимчасового зберігання автомобілів.

Благоустрій території передбачає облаштування твердим покриттям, освітлення об'єкту, місце для тимчасового зберігання автомобілів та облаштування газонів.

Технологічний ланцюг складається з наступних операцій: зважування навантаженого автомобільного транспорту, що доставляє ТПВ; виконання радіологічного, дозиметричного контролю, дезобробка; розвантаження ТПВ на критому майданчику для прийому ТПВ; відбір великогабаритних відходів; переміщення відходів навантажувачем

на конвеєр, що подає відходи у виробничу будівлю. Тверді побутові відходи, що подаються у виробничу будівлю, проходять обробку жорстким ультрафіолетом. У виробничій будівлі поділ ТПВ відбувається на віброситі, де відокремлюються сипучі відходи та перемішуються у бункер з наступним їх вивезенням. Решта ТПВ подається на сортувальну лінію, де здійснюється відбір вторинної сировини та шкідливих і небезпечних відходів. Відібрана вторсировина подається на прес для ущільнення та пакування. Для їх подальшого зберігання перед відправкою на переробні заводи передбачені спеціальні складські приміщення. Небезпечні відходи збираються в контейнери за видами для повторної переробки на спеціалізованих підприємствах.

Відходи, які не придатні для повторної переробки, подаються в прес-компактор відходів («хвости») для ущільнення та формування брикетів, які тимчасово зберігаються у спеціально обладнаних для цього місцях з подальшим їх вивозом на полігон ТПВ для утилізації.

Даним детальним планом території передбачено удосконалення транспортної схеми проектною територією з облаштуванням проїздів та проходів, які будуть створювати зручну мережу транспортних та пішохідних зв'язків.

Головний під'їзд та підвіз ТПВ для сортування, а також відвантаження відібраної вторсировини, планується здійснювати з автодороги О-210823. Відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» (розділ 15 «Протипожежні заходи», пункт 15.3 «Вимоги до проїздів для пожежних автомобілів», підпункт 15.3.1) під'їзд до даної території має бути шириною не менше, ніж 3,5 м з твердим покриттям (з урахуванням протипожежних заходів, для зручності проїзду пожежно-рятувальної техніки). Дані вимоги на проектній території витримано. Ширина проїздів становить 8,0 м.

Відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» (розділ 15 «Протипожежні заходи», пункт 15.3 «Вимоги до проїздів для пожежних автомобілів», п.п. 15.3.2) до виробничих, сільськогосподарських будівель та споруд по всій їх довжині повинен бути забезпечений вільний під'їзд з твердим покриттям для пожежних автомобілів: з однієї сторони будівлі або споруди – при їх ширині до 18 м та з двох сторін – при ширині понад 18 м.

На території розробки детального плану мережі газопостачання та теплопостачання відсутні. Опалення проєктних будівель та споруд передбачається індивідуальними опалювальними приладами з використанням сучасних енергозберігаючих технологій та програм енергозбереження.

Потенційний вплив планованої діяльності на атмосферне повітря передбачає здійснення викидів забруднюючих речовин при проведенні будівельних робіт та розвантажувально-навантажувальних робіт. Забруднюючі речовини, що виділяються у процесі проведення робіт – речовини тверді суспендовані, недиференційовані за складом.

Для зменшення обсягів викидів пилу при проведенні будівельних робіт здійснюється полив водою під'їзних доріг. Після проведення робіт зменшиться надходження у атмосферне повітря пилу, неприємнопахнучих речовин та газів, які забруднюють повітря і створюють небезпеку виникнення пожежі (CH₄, NH₃, H₂S, CO, CO₂).

Під час експлуатації станції сортування ТПВ, можливість розміщення якої

розглядається детальним планом, в атмосферне повітря можуть виділятися такі забруднюючі речовини, як: метан; толуол; аміак; ксилол; вуглецю оксид; азоту діоксид; формальдегід; етилбензол; ангідрид сірчистий; сірководень.

Комплексний благоустрій території включає комплекс робіт, що спрямовані на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращення її естетичного вигляду.

Детальним планом території передбачено комплексний благоустрій та озеленення території, а саме: проєктування проїздів з твердим покриттям; влаштування мережі зовнішнього освітлення; влаштування смуг озеленення по периметру станції сортування ТПВ; влаштування бетонної огорожі по периметру станції сортування ТПВ; облаштування території зеленими насадженнями.

Для утримання доріг та проїздів в належному стані, а також поливу зелених насаджень передбачено застосування спеціальних машин та механізмів.

Дані заходи будуть сприяти зменшенню забруднення повітря, ґрунту та покращенню мікроклімату території.

Звітом про СЕО надаються рекомендації щодо обов'язкового отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, вжиття заходів щодо охорони атмосферного повітря у відповідності до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря», а також забезпечити дотримання вимог Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173.

Ймовірний вплив Проведення будівельних робіт супроводжується роботами, в процесі яких забруднюється атмосферне повітря. Найбільший вплив чинять будівельні машини та обладнання. Всі будівельні роботи мають пересувний характер, виконуються послідовно. Такі джерела умовно можна віднести до джерел нерегулярного забруднення атмосфери, тобто викиди в атмосферу забруднюючої речовини проводяться через нерівномірні проміжки часу. Характерною особливістю цих викидів є мала часова тривалість. Даний вид забруднення носить тимчасовий характер і обмежується терміном будівництва. Під час виконання будівельних робіт рекомендовано виконувати заходи, щодо сприяння зменшення викидів забруднюючих речовин (зволоження ділянок пиління – виконання земляних робіт, регулювання двигунів авто та спецтехніки із метою зниження виділення шкідливих вихлопних газів та ін.).

З метою покращення стану атмосферного повітря проєктом ДДП заплановано благоустрій та озеленення 100-метрової санітарно-захисної зони станції сортування твердих побутових відходів у відповідності до вимог ДБН В.2.4-2-2005, а саме: проєктування проїздів з твердим покриттям; влаштування мережі зовнішнього освітлення; влаштування смуг озеленення по периметру станції сортування ТПВ; влаштування бетонної огорожі по периметру станції сортування твердих побутових відходів; облаштування території зеленими насадженнями.

Кліматичні умови території Однією з ключових глобальних проблем сьогодення є негативний антропогенний вплив на довкілля, що є, зокрема причиною зростання концентрації парникових газів в атмосферному повітрі. Причиною зміни клімату є

динамічні процеси зумовлені природними та антропогенними чинниками. Основними джерелами викидів парникових газів є промисловість, енергетика та транспорт. До парникових газів відносяться: двоокис вуглецю (CO_2), метан (CH_4), закис азоту (N_2O), гідрофторвуглеці (ГФВ), перфторвуглеці (ПФВ), гексафторид сірки (SF_6).

Ймовірні впливи Негативний вплив на кліматичні умови території під час впровадження рішень детального плану території не передбачається. Змін мікроклімату у результаті реалізації рішень, що визначені ДДП «Детальним планом території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» не очікується. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів запланованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

Поводження з відходами Харківська область характеризується високим рівнем утворення і накопичення твердих побутових відходів. Тому питання поведінки з твердими побутовими відходами потребує негайного вирішення. Більшість полігонів (сміттєзвалищ) області перевантажена, а будівництво нових потребує відведення значних площ земельних ділянок.

Важливим залишається питання потрапляння ресурсоцінних відходів на полігони та сміттєзвалища ТПВ і разом з тим, впровадження у населених пунктах області системи роздільного збирання відходів, комплексної переробки та утилізації корисних компонентів побутових відходів.

Попереднє сортування відходів перед видаленням на полігон та впровадження роздільного збирання вторинних компонентів ТПВ дасть можливість зменшити обсяги розміщення побутових відходів на полігонах та сміттєзвалищах.

Одним із альтернативних шляхів вирішення даного питання є будівництво сміттєпереробних та сміттєсортувальних комплексів (заводів, ліній). В зв'язку з чим, Планом запланована реалізація заходів щодо забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів в межах територіальної громади, такого як – облаштування полігону твердих побутових відходів за рахунок будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів.

Крім того, для стабілізації екологічної ситуації на території громади першочерговим заходом є вирішення проблеми поведінки з твердими побутовими відходами, а саме: забезпечення 100% охоплення населення послугами з вивезення побутових відходів та рідких нечистот шляхом придбання та подальшої експлуатації комунальної техніки (спеціально обладнаних для вивезення побутових відходів та рідких нечистот транспортних засобів та іншої техніки), придбання необхідної кількості устаткування (контейнерів); впровадження інтегрованого поведінки з побутовими відходами на основі ефективного використання фінансових ресурсів та з використанням моделі міжмуніципального співробітництва; розроблення схеми санітарного очищення території громади; реконструкція очисних споруд; облаштування місць громадського відпочинку вздовж узбережжя річки Сіверський Дінець.

З метою зменшення обсягу ТПВ ДДП заплановано розміщення проєктної станції сортування твердих побутових відходів, яка передбачена для механічного розділення ТПВ за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, товарними показниками вторинної сировини тощо з метою підготовки відходів до утилізації чи захоронення.

ДДП запланована реалізація заходів щодо поводження з відходами, забезпечить безпечну утилізацію або захоронення відходів, а також збільшення обсягу заготівлі, утилізації та використання відходів як вторинної сировини.

Впровадження планованої діяльності з утилізації, видалення, оброблення, знешкодження, захоронення побутових відходів можуть мати значний вплив на довкілля (пункт 11 частина 3 статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»).

Ймовірний вплив можливе забруднення і засмічення ґрунтів від існуючого звалища ТПВ. Вирішення проблеми ефективного управління відходами стає одним з пріоритетів розвитку громади. Будівництво станції сортування ТПВ є плановим природоохоронним заходом, направленим на розв'язання проблем поводження з ТПВ, забезпечення екологічно безпечних умов проживання населення та забезпечення екологічної безпеки навколишнього природного середовища.

Проєктом ДДП передбачається здійснення комплексу заходів інженерного захисту, що дозволить попередити шкочинний антропогенний вплив на довкілля та стан здоров'я населення відповідно до вимог ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проєктування». Основною метою та завданням встановлення станції сортування ТПВ є намір суттєво зменшити об'єм твердих побутових відходів, що надходять на звалище, шляхом їх сортування та подальшого використання, як вторинного матеріалу відповідними підприємствами.

Значного негативного впливу на довкілля під час провадження діяльності з реалізації рішень проєкту ДДП на довкілля не очікується.

Здоров'я населення

Режим використання та забудови території проєктування визначається з урахуванням наявних планувальних обмежень. Режим забудови території обумовлений необхідністю сталого розвитку території, виділення елементів планувальної структури території проєктування, встановлення параметрів розвитку елементів планувальної структури та меж зон розміщення об'єкту будівництва у визначених межах земельної ділянки.

Детальним планом території, крім існуючих планувальних обмежень, передбачається встановлення таких планувальних обмежень:

- санітарно-захисна зона від території станції сортування ТПВ – 100 м;
- охоронні зони технічного та пожежного водопроводу – 5 м;
- охоронна зона від трансформаторної підстанції (ТП) – 3 м;

Розміщення станції сортування ТПВ накладає нові планувальні обмеження на прилеглі до неї території.

Житлова забудова та об'єкти соціального та культурно-побутового призначення загального користування в межі санітарно-захисної зони (СЗЗ) не потрапляють. В зоні

впливу об'єкту, передбачених детальним планом території, відсутні об'єкти природно-заповідного фонду, як існуючі, так і перспективні.

Проведеним аналізом існуючого стану природного та урбанізованого середовища в цілому не виявлено інших обмежень для реалізації запланованої на даній території містобудівної діяльності.

Ймовірний вплив на санітарно-епідеміологічне навантаження на здоров'я населення відсутнє та не очікується, в зв'язку з тим, що об'єкт можливого впливу – існуюче звалище ТПВ відокремлене від житлової та громадської забудови на відстані 4 км від селища Старий Салтів, та 2,7 км від села Зарічне, що забезпечує сприятливі санітарно-гігієнічні умови.

З метою охорони навколишнього середовища та здоров'я населення детальним планом передбачаються заходи з охорони ґрунтів, атмосферного повітря, водних ресурсів, а також озеленення території.

Фізичні фактори впливу (шумове, вібраційне, світлове, теплове та радіаційне навантаження, випромінювання)

Протягом періоду виконання будівельних робіт тимчасово будуть наявні шуми та вібрація від будівельних робіт та автотранспорту. Рівні шуму та вібрації на робочих місцях передбачаються в межах нормативних вимог, що підтверджується багаторічним досвідом виконання аналогічних об'єктів будівництва. Шум буде непостійний і утворюватиметься під час роботи.

ДДП передбачається використання існуючої системи електропостачання.

Електромагнітні хвилі, іонізуюче випромінювання та ультразвукові коливання в процесі будівництва та експлуатації об'єкту відсутні. Фізичні фактори впливу запланованої ДДП діяльності на найближчу житлову забудову відсутні.

Ймовірний вплив Техногенне середовище на прилеглої території в основному представлене у вигляді транспортних систем та зовнішніх інженерних комунікацій у вигляді ліній електропередач, проїзних доріг тощо. Вплив на довкілля з боку техногенного середовища здійснюють 2 групи техногенних факторів — фізичні та хімічні, які за своєю тривалістю є постійними та в основному пов'язані з роботою двигунів автотранспортних засобів.

Вібраційне, світлове, теплове забруднення, а також випромінювання не передбачається. Шумове забруднення в процесі виконання підготовчих та будівельних робіт, а також провадження планованої діяльності, відбуватиметься за рахунок роботи двигунів техніки в процесі виконання різнопланових виробничих операцій. Максимальний рівень шуму на відстані 1 метр від працюючого двигуна вантажного транспорту не перевищуватиме 80 дБА. Враховуючи відстань між джерелами шуму і житловою забудовою, а також враховуючи зниження рівня шуму за рахунок поглинання його повітрям, перевищення нормативних значень шуму 55 дБА вдень та 45 дБА вночі на території, прилеглої до житлової забудови, не прогнозується. Джерела шуму об'єкта планованої діяльності не впливатимуть на існуючий фоновий рівень шуму на межі

житлової забудови. Вплив на шумове, вібраційне, світлове, теплове та радіаційне навантаження, випроміненням від реалізації рішень проєкту ДДП не очікується.

Виконання заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, що передбачені ДДП, забезпечить послаблення можливого впливу на довкілля та здоров'я населення.

Стратегічна екологічна оцінка ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» проводиться з метою забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я.

Також оцінка впливу ДДП була здійснена на природні та соціальні компоненти навколишнього середовища, а саме:

Соціальне середовище

До позитивних аспектів реалізації рішень детального плану відноситься – створення нових робочих місць. Негативний вплив на навколишнє соціальне середовище виключений, вплив на соціальне середовища не очікується.

Безпека життєдіяльності населення

Сприятливі умови життєдіяльності людини – стан середовища життєдіяльності, при якому відсутній будь-який шкідливий вплив його факторів на здоров'я людини і є можливості для забезпечення нормальних і відновлення порушених функцій організму.

Проєктними рішеннями детального плану пропонується забезпечити безпеку життєдіяльності населення шляхом:

- організація водовідведення поверхневих (дощових і талих) стічних вод із використанням очисних споруд;
- озеленення проєктної території, озеленення санітарно-захисної зони з урахуванням екологічних вимог та інше.

Природоохоронні території

Об'єкти та території природно-заповідного фонду та екологічна мережа в межах території, що аналізується ДДП відсутні, відповідно, антропогенного впливу не очікується.

Виникнення негативного впливу, який у майбутньому може спричинити погіршення стану навколишнього природного середовища, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я після реалізації рішень ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» не очікується та не прогнозується.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Супутнім результатом реалізації завдань та заходів «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» має стати поліпшення екологічної ситуації на території громади, зниження рівня антропогенного навантаження на довкілля, забезпечення раціонального природокористування, озеленення території, забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та інше.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки проєкту документу державного планування «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, надані характеристики даних впливів.

Заходи та завдання Плану, посилені економічною підтримкою держави, мають забезпечити поступове виконання природоохоронних заходів і як наслідок, подолання ключових екологічних проблем на території Старосалтівської територіальної громади, серед яких наступні:

Таблиця 4.1. Ключові екологічні проблеми, які стосуються ДДП.

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Заходи, що визначенні ДДП
Можливе забруднення атмосферного повітря	Антропогенний вплив на якість атмосферного повітря шляхом емісії поллютантів стаціонарними (полігон ТПВ) та пересувними джерелами (автотранспортні засоби). Збільшення автотранспорту в районі розміщення території, що аналізується ДДП.	Територія, що аналізується ДДП.	З метою покращення стану атмосферного повітря проєктом ДДП заплановано благоустрій та озеленення 100-метрової санітарно-захисної зони станції сортування твердих побутових відходів у відповідності до вимог ДБН В.2.4-2-2005, а саме: проєктування проїздів з твердим покриттям; влаштування мережі зовнішнього освітлення; влаштування смуг озеленення по периметру станції сортування ТПВ; влаштування бетонної огорожі по периметру станції сортування твердих побутових відходів; облаштування території

			зеленими насадженнями.
Можливе забруднення водних ресурсів (як поверхневих, так і підземних вод)	Можливе забруднення водних ресурсів від існуючого звалища ТПВ (відсутність засобів захисту від забруднення), від поверхневих (дощових і талих) стічних вод з проєктної території.	Територія, що аналізується ДДП.	З метою недопущення забруднення водних ресурсів ДДП передбачається організація відведення дощових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації.
Можливе забруднення земельних ресурсів (грунтів)	Можливе забруднення, засмічення ґрунтів від існуючого звалища ТПВ (відсутність засобів захисту від забруднення), від поверхневих (дощових і талих) стічних вод з проєктної території.	Територія, що аналізується ДДП.	З метою недопущення та зниження ризику забруднення земельних ресурсів (грунтів) ДДП передбачається організація відведення дощових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації (бензомаслоуловлювач), що дозволить знизити ризик забруднення ґрунтів.
Недосконала система поводження з відходами	Можливе забруднення і засмічення ґрунтів, забруднення ґрунтових вод від існуючого звалища ТПВ (відсутність засобів захисту від забруднення).	Територія, що аналізується ДДП.	З метою зменшення обсягу ТПВ ДДП заплановано розміщення проєктної станції сортування твердих побутових відходів, яка передбачена для механічного розділення ТПВ за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, товарними показниками вторинної сировини тощо з метою підготовки відходів до утилізації чи захоронення.
Можливий вплив на здоров'я населення.	Усі вище описані ризики є чинниками, що послаблюють здоров'я людини.	Територія, що аналізується ДДП.	Виконання заходів щодо охорони навколишнього середовища, що передбачені ДДП, забезпечать послаблення можливого впливу на довкілля та здоров'я населення. В межі нормативної санітарно-захисної зони від станції сортування твердих побутових відходів території житлового, громадського та рекреаційного

			призначення не потрапляють.
--	--	--	-----------------------------

Серед екологічних проблем, що можуть спричиняти негативний вплив на здоров'я населення варто виділити:

1) Забруднення атмосфери: провокує захворювання органів дихання, кровотворення, алергічні реакції, онкологічні захворювання, нервово-психічні розлади, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

2) Забруднення водних ресурсів: погіршення анафелогенної ситуації у селі, збільшення кількості хвороб органів кровотворення, шлунково-кишкового тракту, сечовидільної, нервової, ендокринної систем, зниження імунітету, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

3) Забруднення ґрунтів: провокує потрапляння токсичних речовин в організм людини через продукцію городництва та садівництва. Забруднені ґрунти є ідеальним субстратом для появи шкідливих мікроорганізмів, гельмінтів, що сприяє більшому захворюваності людей та тварин;

4) Деградація геологічного середовища: сприяє погіршенню анафелогенної обстановки, умов проживання населення, санітарного стану житлових приміщень, що у підсумку провокує захворювання органів дихання, застуди, ГРВІ та зниження імунітету;

5) Проблема накопичення відходів: відходи є небезпечною основою для розмноження хвороботворних мікроорганізмів, вони забруднюють усі компоненти навколишнього природного середовища. Таким чином, накопичення відходів має загальну шкідливу дію на організм людини, що у підсумку може призвести до розладу будь-якої системи організму людини;

6) Наявність шумового, електромагнітного забруднення: спричиняє нервові розлади, підвищує втомлюваність, знижує імунітет, може бути причиною порушення сну.

7) Деградація біорізноманіття: зменшення кількості зелених рослин сприяє збільшенню забруднення атмосфери, пригнічує психоемоційний стан людини, може провокувати кількість збільшення хвороб органів дихання. В той же час інвазійні рослини активізують алергічні реакції в організмі людини, збільшення кількості кліщів, гельмінтів провокує серйозні неврологічні хвороби та захворювання шлунково-кишкового тракту.

Для усунення усіх можливих проблем, які можуть спричиняти негативний вплив на здоров'я населення, необхідне впровадження заходів, що передбачені ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області».

В проєкті ДДП враховані наявні проблеми території, що аналізується детальним планом, і тому запропонована найбільш екологічно та економічно вигідна його територіально-планувальна організація з урахуванням всіх планувальних обмежень (згідно із Державними будівельними нормами України планування та забудова територій ДБН Б.2.2-12-2019 «Планування та забудова територій» та Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів ДСП 173-96).

Земельні ділянки та розташовані на них об'єкти, які існували до впровадження в дію ДДП можуть використовуватись без визначення терміну їх приведення у відповідність до містобудівного регламенту, якщо вони не створюють загрози для життя, здоров'я людини, для навколишнього середовища.

Планувальні обмеження, які діють на території, що аналізується ДДП, визначають загальні вимоги до режиму використання земельних ділянок, по яких проходять інженерні та транспортні комунікації, вимоги до експлуатації та проектування інженерних мереж, а також режим використання земельних ділянок, що потрапляють в санітарно-захисні та охоронні зони.

Обмеження за вимогами охорони здоров'я та захисту життя – визначається санітарно-гігієнічними нормами.

Обмеження за природоохоронними вимогами – визначається на підставі Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про природно-заповідний фонд» та іншими нормативно-правовими документами у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Обмеження за інженерно-геологічними умовами – визначається за узагальненими даними детального плану та уточнюються за даними інженерно-геологічних пошукових робіт.

Умови і обмеження забудови земельних ділянок враховуються при розробленні землевпорядної документації відповідної земельної ділянки.

Додатково варто зазначити, що опираючись на актуальні дані, про відсутність існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду в межах території проектування, а також враховуючи те, що територія, що аналізується детальним планом, знаходяться поза межами територій особливого природоохоронного значення, проектні рішення ДДП не враховують розробки/встановлення/дотримання охоронних зон з огляду на відсутність територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

При прийнятті рішень щодо функціонального використання території також враховуються охоронні зони інженерних мереж та споруд (як існуючих, так і проектних). Рішеннями детального плану передбачене упорядкування територій та їх санітарно-захисних зон та формування раціональної територіально-планувальної структури території.

Враховуючи відсутність територій та/або об'єктів з природоохоронним статусом в межах території проектування та в безпосередній близькості до проектного полігону ТПВ – екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на стан здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, відсутні.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

В розділі висвітлюється інформація про різні стратегії, плани і програми, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття запланованих рішень в ДДП «Детальному плані території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області».

Розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики у сфері охорони довкілля та здоров'я населення, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні та безпосередньо стосуються ДДП. Результати аналізу визначають ступінь врахування вищезазначених цілей документів державної політики та їх впровадження в ДДП. Проведений огляд відповідних цілей екологічної політики передбачає загальні орієнтири, на основі яких оцінюються цілі та заходи детального плану.

Міжнародні зобов'язання у сфері охорони довкілля Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, що стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

- Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;
- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 1971 р.);
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995р.);
- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р.;
- Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі (Стокгольм, 2001 р.), яка ратифікована в Україні від 18 квітня 2007 року.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В

листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних.

Станом на 01.01.2016 мережа займала близько 8 % території України і в основному складається з існуючих територій природно-заповідного фонду. За результатами аналізу звітом про СЕО визначено, що в межах території, де заплановано впровадження заходів та проєктів Програми, території природно-заповідного фонду, що внесені до Смарагдової мережі України відсутні.

Відповідно до Рамсарської конвенції, стороною якої є Україна, на території держави здійснюються заходи для збереження мігруючих водно-болотних птахів, шляхом виділення певних територій та надання їм охоронного статусу. На території України виділено 39 водно-болотних угідь міжнародного значення, офіційно визнаних Рамсарською конвенцією, а ряд водно-болотних угідь є перспективними для визнання. Деякі водно-болотні угіддя погоджені розпорядженням Кабінету Міністрів України і подані на розгляд Секретаріату Рамсарської конвенції.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань по інших напрямках співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонного шару, поводження з відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проєкту ДДП що є документом державного планування місцевого рівня. Дотримання перелічених вище зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проєктуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених ДДП в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних «дружніх» до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань у даній сфері.

Основними міжнародним правовими документами щодо стратегічної екологічної оцінки є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (далі – Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, ратифікований Верховною Радою України 01.07.2015 № 562-VIII, та Детектива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє природне середовище, яка внесена до виконання Плану заходів з виконання Угоди Про Асоціацію між Україною (з однієї сторони) та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і іншими державами-членами (з іншої сторони), який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2017 № 1106, Бернської Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ, існуючих в Європі.

Стратегічна екологічна оцінка ДДП проводиться з забезпеченням захисту навколишнього середовища, зокрема здоров'я населення та дотриманням визначеної в Протоколі про СЕО мети.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Мета державної екологічної політики та її стратегічні цілі наведені на Рисунки 5.1.

Рисунок 5.1 Мета та стратегічні цілі державної екологічної політики.

Аналіз відповідності цілей напрямів ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» стратегічним цілям державної екологічної політики України наведено в Таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 Аналіз відповідності напрямків ДДП стратегічним цілям державної екологічної політики України.

Напрями Плану соціально-економічного розвитку Старосалтівської територіальної громади Чугуївського району Харківської області до 2026 року	Стратегічні цілі державної екологічної політики України				
	1. Формування у суспільстві екологічних цілей і засад сталого споживання та виробництва	2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-екологічного розвитку України	4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	5. Удосконалення та розвиток державної системи природо-охоронного управління
1. Охорона та раціональне використання водних ресурсів.	x	x	+	+	x
2. Охорона атмосферного повітря.	x	+	+	+	x
3. Охорона та раціональне використання природних ресурсів (земель, мінеральних, рослинних та ресурсів тваринного світу).	x	+	+	+	x
4. Збереження природно-заповідного фонду.	x	+	+	+	+
5. Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів.	x	x	+	+	x
6. Розвиток науки й освіти, доступність інформації, підготовка кадрів, здійснення оцінки впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, організація праці.	+	x	+	+	+

□ Для оцінки відповідності цілей виконувалась наступна методика:

«+/-» стратегічні цілі враховано/не враховано у напрямках ДДП

«x» стратегічні цілі нейтральні по відношенню до напрямків ДДП

ДДП – «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» розроблено відповідно до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та інше.

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань на місцевому рівні:

I. Забезпечення загальної доступності ДДП та самого звіту про СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на веб-сайті органу місцевого самоврядування, у місцевих періодичних друкованих ЗМІ, а також у загальнодоступному місці приміщення органу місцевого самоврядування – Старосалтівська селищна рада за адресою: 62560, Харківська область, смт. Старий Салтів, вул. Перемоги, буд. 15, що розкриває питання щодо гласності і демократизму при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;

II. Проведення громадських слухань у відповідності до вимог статті 21 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні, затвердженого Кабінетом Міністрів України від 25.05.2011 № 555;

III. Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів;

IV. Гарантування екологічно безпечного середовища для життя, праці та здоров'я населення;

V. Проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів;

VI. Вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;

VII. Запровадження здійснення постійного в часі моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Крім того, зобов'язаннями у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, що безпосередньо стосуються виконання проектних рішень детального плану, на який безпосередньо розробляється проект ДДП є:

✓ розробка документів дозвільного характеру у сфері охорони навколишнього середовища – висновку з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності по утилізації, видаленню, обробленню, знешкодженню, захороненню побутових відходів (у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»); дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел об'єкту планованої діяльності (у відповідності до Закону України «Про охорону атмосферного повітря»);

- ✓ встановлення та дотримання санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами викидів/скидів шкідливих речовин, підвищених рівнів шуму, вібрації;
- ✓ використання сучасних технологій в системах опалення та використання альтернативних джерел енергії;
- ✓ обов'язкове відведення та очищення поверхневого стоку з проєктної території у відповідності до вимог діючого природоохоронного законодавства;
- ✓ недопущення скидання стічних вод, використовуючи рельєф місцевості;
- ✓ здійснення моніторингу проб підземних вод із спостережних свердловин щорічно із визначеною періодичністю відповідно до вимог чинного санітарно-епідеміологічного законодавства;
- ✓ недопущення використання очищених стічних вод після ЛОС, обов'язкового вивезення спеціалізованою організацією очищених стічних вод після ЛОС на очисні споруди;
- ✓ відведення та очищення поверхневого стоку з території, що аналізується ДДП, у відповідності до вимог діючого природоохоронного законодавства та встановлення очисних споруд зливної каналізації;
- ✓ враховуючи геологічну будову ділянки, що є об'єктом аналізу детального плану території, розглянути можливість спорудження захисного технологічного екрану з системою збору газу на існуючому звалищі ТПВ;
- ✓ утримання в належному стані охоронних зон навколо очисних та інших водогосподарських споруд та технічних пристроїв.

Головні стратегічні державні документи, що мають відношення до ДДП перераховані нижче.

1) *Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року*. Стратегія затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385.

Головними цілями Стратегії є: підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів; територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток; ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку.

Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів полягає у створенні оптимальних умов для розкриття регіонами власного потенціалу та ефективного використання конкурентних переваг регіональної економіки.

Ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку передбачає створення бази для реалізації ефективної державної регіональної політики – механізму та інструменту державного управління регіональним розвитком, що сприятиме розв'язанню проблем регіонів, вимагає насамперед децентралізації державних повноважень шляхом їх передачі на місцевий рівень з одночасною передачею відповідних фінансових ресурсів, удосконалення процесів стратегічного планування та виконання поставлених завдань на всіх рівнях, запровадження ефективного механізму координації дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування під час реалізації галузевих пріоритетів і завдань на різних територіальних рівнях.

2) *Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року*. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року затверджені Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII.

Метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

Державна екологічна політика спрямована на досягнення стратегічних цілей: формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва; забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України; забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України; зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення; удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

3) *Стратегія розвитку Харківської області на 2021 – 2027 роки та План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 роки.* Схвалено рішенням Харківської обласної ради XXIII сесія VII скликання від 27.02.2020 № 1196-УІІ.

Стратегія розвитку Харківської області на 2021 – 2027 роки розроблена згідно з чинним законодавством: Законом України «Про стимулювання розвитку регіонів» (від 08.09.2005 № 2850-IV), Законом України «Про засади державної регіональної політики» (від 05.02.2015 № 156-VII зі змінами), Порядком розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених стратегій і планів заходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 932 (зі змінами), Методикою розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації, затвердженою наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31.03.2016 № 79 (у редакції від 27.02.2018), а також на виконання рішення Харківської обласної ради від 28.02.2019 № 915-VII.

Стратегія розвитку Харківської області на 2021–2027 роки та План заходів на 2021–2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки узгоджуються зі:

- Стратегічними та оперативними цілями проекту Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року;
- Основними засадами (стратегіями) державної екологічної політики України на період до 2030 року;
- Національною стратегією управління відходами України до 2030 року;
- Стратегією сталого розвитку України до 2030 року;
- Комплексною обласною програмою «Здоров'я Слобожанщини» на 2019-2020 роки».

Стратегічними цілями розвитку Харківської області є: забезпечення високої якості життя населення на всьому просторі регіону; забезпечення чистого оточуючого середовища на всьому просторі регіону; побудова конкурентоспроможної та смарт-спеціалізованої просторової економіки з високою доданою вартістю; забезпечення

інвестиційно привабливого клімату в регіоні і створення інноваційної та інвестиційної інфраструктури; забезпечення європейського рівня управління та самоврядування в регіоні.

4) *Національна стратегія управління відходами в Україні на період до 2030 року.* Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р. із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р.

Цілями Стратегії є: визначення та розв'язання ключових проблем розвитку управління відходами в Україні на інноваційних засадах; визначення пріоритетних напрямів діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, організацій, установ, підприємств, громадських організацій та суспільства в цілому щодо переходу системи управління відходами на інноваційну модель; визначення шляхів та методів удосконалення існуючої інфраструктури з управління відходами, які не суперечать інноваційній моделі; забезпечення сталого розвитку України шляхом виконання завдань, спрямованих на екологічну та ресурсну безпеку; зменшення адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, підвищення якості надання адміністративних послуг; забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій.

5) *Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2021 рік.* Затверджена рішенням Харківської обласної ради від 24.12.2020 № 24 - VIII.

Головна мета Програми є – створення умов для економічного зростання та вдосконалення механізмів управління розвитком області на засадах ефективності, відкритості та прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, дотримання високих екологічних стандартів та, в результаті цього, підвищення конкурентоспроможності області, доступності широкого спектра соціальних послуг, забезпечення гідних умов життя та загального підвищення добробуту населення.

Пріоритетними цілями та завданнями на 2021 – 2023 роки є: підтримка державних промислових підприємств та підприємств інших форм власності; сприяння випуску конкурентоспроможної продукції, збільшенню обсягів виробництва на підприємствах оборонно-промислового комплексу області; диверсифікація зовнішніх ринків збуту продукції; сприяння залученню інвестицій, створенню позитивного бізнес-іміджу області; активізація інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств; сприяння імпортозаміщенню по різних групах товарів; зростання енергоефективності виробництва, економія енергоресурсів в умовах високої вартості енергоносіїв; збільшення обсягів виробництва продукції сільського господарства з урахуванням вимог до забезпечення потреб області та можливості її реалізації за межі області; оновлення та техніко-технологічне переоснащення підприємств агропромислового комплексу; оптимізація структури посівних площ сільськогосподарських культур, яка буде відповідати оптимальному співвідношенню культур у сівоzmінах в різних природно-сільськогосподарських регіонах; подальше збільшення виплат за оренду земельних ділянок (паїв) сільськогосподарськими підприємствами залежно від результатів господарської діяльності та фінансово-економічного стану орендаря; створення умов для розвитку сільських територій; скорочення споживання підприємствами галузі

енергетичних та матеріальних ресурсів для виробництва комунальних послуг, проведення модернізації та переоснащення житлово-комунального господарства; продовження роботи щодо оснащення житлових будинків приладами обліку; впровадження енергозберігаючих заходів в житлово-комунальному господарстві; підвищення рівня благоустрою у населених пунктах області; скорочення понаднормативних втрат води та теплової енергії в мережах; безумовне освоєння коштів, виділених з бюджетів всіх рівнів та обласного екологічного фонду.

6) *Комплексна Програма охорони навколишнього природного середовища Харківської області на 2021–2027 роки*. Затверджена рішенням Харківської обласної ради від 24.12.2020 № 24 - VIII. Пріоритетними напрямками Програми є: охорона та раціональне використання водних ресурсів; охорона атмосферного повітря; охорона та раціональне використання природних ресурсів (земель, мінеральних, рослинних та ресурсів тваринного світу); збереження природно-заповідного фонду; раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів; розвиток науки й освіти, доступність інформації, підготовка кадрів, здійснення оцінки впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, організація праці.

Серед основних заходів Програми можна виділити:

1. заходи з метою покращення стану атмосферного повітря в області:
 - організація виробництва, встановлення та реконструкція обладнання для очищення газопилового потоку від забруднюючих речовин хімічного та біологічного походження, що викидаються в атмосферне повітря;
 - організація виробництва та застосування матеріалів, використання методів та впровадження технологій, що забезпечують запобігання виникненню, зниження рівня впливу чи усунення факторів забруднення атмосферного повітря;
 - розроблення, організація виробництва пристроїв для очищення відпрацьованих газів двигунів та оснащення ними транспортних засобів;
2. заходи щодо недопущення та зниження ризику забруднення ґрунтів в області:
 - будівництво споруд для очищення стічних вод, водопровідних та каналізаційних мереж, оборотних систем виробничого водопостачання, споруд для збирання, очищення та використання вод поверхневого стоку у системах водопостачання;
3. заходи з метою захисту від підтоплення і затоплення ґрунтів, запобігання розвитку небезпечних геологічних процесів, усунення або зниження до допустимого рівня їх негативного впливу:
 - будівництво, розширення та реконструкція протиерозійних, гідротехнічних, протикарстових, берегозакріплювальних, протизсувних, протиобвальних, протилавинних і протиселевих споруд, проведення заходів щодо хімічної меліорації ґрунтів та інше;
4. заходи щодо забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів в області:
 - будівництво, технічне переобладнання і реконструкція сміттєпереробних і сміттєспалювальних заводів;
 - будівництво, розширення та реконструкція установок, виробництв, цехів для одержання сировини або готової продукції з відходів виробництва та побутових відходів;

- будівництво, розширення та реконструкція комплексів, спеціалізованих полігонів та інших об'єктів для знешкодження та захоронення непридатних для використання пестицидів, шкідливих і токсичних промислових та інших відходів;
 - будівництво, розширення та реконструкція цехів утилізації осадів на очисних каналізаційних та водопровідних комплексах;
 - будівництво та реконструкція установок знешкодження та утилізації шламів;
5. заходи щодо вирішення найважливіших проблемних питань з охорони і раціонального використання водних ресурсів в області:
- будівництво у населених пунктах, на новобудовах і розширення та реконструкція на діючих підприємствах споруд для очищення стічних вод, берегових споруд для прийому та очищення з плавзасобів господарсько-побутових стічних вод, водопровідних та каналізаційних мереж, оборотних систем виробничого водопостачання, споруд для збирання, очищення та використання вод поверхневого стоку у системах водопостачання;
 - створення водоохоронних зон та винесення об'єктів забруднення з прибережних смуг;
 - будівництво, розширення та реконструкція руслових аераційних станцій;
 - ліквідаційний тампонаж або переведення на регульований режим роботи самовиливних артезіанських свердловин, інше;
6. заходи щодо збереження природно-заповідного фонду в області:
- розроблення проєктів створення територій і об'єктів природно-заповідного фонду та організації їх територій;
 - ведення державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду, інше.

Вище перелічені програми, що діють на державному, регіональному та місцевому рівнях, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проєктних рішень в даній містобудівній документації. Їх положення та завдання беруться до уваги в процесі розроблення містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки.

При аналізі цілей державної екологічної політики розглядалися також галузеві програми регіонального та місцевого рівня. Цілі державної екологічної політики та їх відображення в ДДП наведені в Таблиці 5.2.

Таблиця 5.2 Цілі державної екологічної політики та їх відображення в Детальному плані території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області.

Завдання, цілі, пріоритети та напрямки розвитку, що визначені програмами регіонального та місцевого рівнів	Відповідність завдань та заходів Плану цілям та завданням, що встановлені на регіональному та місцевому рівнях
<i>Стратегія розвитку Харківської області на 2021 – 2027 роки та План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 роки. Схвалено рішенням Харківської обласної ради XXIII сесія VII скликання від 27.02.2020 № 1196-УП.</i>	
Створення ефективної системи поводження з промисловими і твердими побутовими відходами.	З метою зменшення обсягу ТПВ ДДП заплановано розміщення проєктної станції сортування твердих побутових відходів, яка передбачена для механічного розділення ТПВ за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, товарними показниками вторинної сировини тощо з метою підготовки відходів до утилізації чи захоронення.
<i>Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2021 рік.</i> Затверджена рішенням Харківської обласної ради від 24.12.2020 № 24 - VIII.	
Впровадження екологічно безпечного механізму утилізації побутових відходів.	ДДП передбачається механічного розділення ТПВ за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, товарними показниками вторинної сировини тощо з метою підготовки відходів до утилізації чи захоронення.
<i>Комплексна Програма охорони навколишнього природного середовища Харківської області на 2021–2027 роки.</i> Затверджена рішенням Харківської обласної ради від 24.12.2020 № 24 - VIII	

Рациональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів.	З метою зменшення обсягу ТПВ ДДП заплановано розміщення проєктної станції сортування твердих побутових відходів, яка передбачена для механічного розділення ТПВ за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, товарними показниками вторинної сировини тощо з метою підготовки відходів до утилізації чи захоронення.
---	---

Оцінка відповідності ДДП цілям програм державного та місцевого рівня, галузевих програм. В процесі стратегічної екологічної оцінки ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» було розглянуто стратегії та програми державного, регіонального та місцевого рівня, що містять екологічні цілі а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку. В процесі аналізу було виявлено, що різні програми розвитку містять подібні, хоча і не завжди ідентичні, екологічні цілі. Аналіз також включав цілі, які мають відношення до ДДП, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу змісту детального плану був оцінений рівень відповідності цілей, викладених у ДДП, екологічним цілям, встановленим на регіональному рівні, та ключовим відповідним цілям.

Звітом про СЕО також проведена оцінка відповідності ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, що стосуються ДДП, встановлені нормативно-законодавчими актами у сфері охорони довкілля. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, забезпечується виконання вимог нормативно-законодавчих актів у сфері охорони довкілля, державних будівельних норм та державних санітарних правил при плануванні населених пунктів. Врахування таких зобов'язань з урахуванням визначених параметрів санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, електронних полів, іонізуючих випромінювань, зон санітарної охорони від підземних джерел водопостачання, охоронних зон інженерних мереж та території природоохоронного призначення, а також дотримання режимів господарського використання встановлених в їх межах – звітом про СЕО пропонується на подальших стадіях реалізації рішень детального плану, а саме під час здійснення оцінки впливу на довкілля у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

За результатами аналізу можна зробити висновок, що ДДП «Детальний план території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» в достатньо високій мірі відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному, регіональному та місцевому рівнях; враховує більшість з них та пропонує комплекс рішень, які сприятимуть їх виконанню.

Даний детальний план території виконано відповідно до вимог діючих нормативно-правових актів України у сфері охорони довкілля: Земельного Кодексу України, Водного Кодексу України, Законів України «Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення», «Про охорону навколишнього середовища», «Про стратегічну екологічну оцінку», нормативно-правових актів та нормативно-методичних положень Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, а також під час проектування враховано вимоги наступних документів державного планування:

- ✓ ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій»;
- ✓ ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва»;
- ✓ ДБН В.1.2-14:2018 «Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд»;
- ✓ ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;
- ✓ ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація»;
- ✓ ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди»;
- ✓ ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій».

Серед основних завдань містобудівної документації у сфері охорони довкілля є:

- виявлення та уточнення територіальних ресурсів для всіх видів функціонального використання території;
- визначення всіх планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами;
- створення належних умов охорони та використання об'єктів культурної спадщини, інших об'єктів, що підлягають охороні відповідно до законодавства;
- визначення напрямів подальшої діяльності щодо охорони та поліпшення стану навколишнього середовища, забезпечення екологічної безпеки;
- організація комплексного благоустрою та озеленення.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, встановлені на державному рівні, визначені «Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року», враховані при розробці системи санітарного очищення території проєктування, яка полягає у збільшенні обсягу сортування, переробки та повторного використання відходів.

Таким чином, аналіз цілей відповідних державних програм розвитку, змісту та проєктних рішень з просторового розвитку проєктної території, свідчить про те, що цілі та заходи, визначені проєктними рішеннями детального плану, здебільшого відповідають регіональним та місцевим екологічним цілям та доповнюють їх.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі на здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

В більшій мірі стратегічна екологічна оцінка зосереджується на потенційних екологічних наслідках пов'язаних із запропонованими змінами функціонального використання територій та основних проєктних рішеннях ДДП. В процесі СЕО був здійснений аналіз впливу проєктних рішень детального плану, як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупного впливу на природні процеси та комплекси.

Згідно із «Методичними рекомендаціями із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) при реалізації будівництва різних об'єктів комунальних, соціальної, інженерної та транспортної інфраструктури, промисловості. При цьому на кожному етапі в процесі будівництва та подальшої експлуатації об'єктів будуть виникати негативні наслідки у вигляді утворення відходів, порушення рослинного покриву під час провадження планованої діяльності, збільшення кількості автотранспорту. Можливо, потрібно буде проводити видалення зелених насаджень, зняття і складування поверхневого шару ґрунту. Також під час виконання будівельних і монтажних робіт слід очікувати допустимий негативний вплив на атмосферне повітря, рослинний і тваринний світи, ґрунти та водні ресурси. Крім того, при роботі двигунів будівельних машин, механізмів та автотранспорту на навколишнє середовище буде чинитися шумовий вплив – акустичне забруднення. За тривалістю зазначені види впливу будуть носити тимчасовий характер, обмежений розрахунковим терміном будівництва, по межах впливу – локальне, обмежене простором ведення будівельних робіт. Проте всі ці впливи відносяться до тимчасових і не стануть причиною суттєвого довгострокового погіршення екологічної рівноваги екосистем населеного пункту.

До довгострокових наслідків (50-100 років) відносяться впливи постійного характеру – викиди і скиди, шум, утворення відходів, додаткове споживання ресурсів. Основна кількість забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, є відпрацьовані гази техніки та автотранспорту. Токсичність відпрацьованих газів обумовлюється змістом у них окису вуглецю й діоксиду азоту, кількість яких залежить від кількості спожитого палива та технічного стану двигунів.

Непостійними довгостроковими впливами є роботи, пов'язані з реконструкцією об'єктів, консервацією, припиненням їх існування, перепрофілюванням, заміною обладнання та устаткування, модернізацією тощо.

Кумулятивні наслідки – розвиток негативних процесів через нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Ймовірність того, що реалізація Генерального плану призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності будуть мати значний сумарний негативний вплив на довкілля, – є незначною. Це пов'язане з тим, що всі види впливів на навколишнє середовище мають незначну за силою та масштабом дію (незначне збільшення чисельності населення, додаткове енерго- та ресурсоспоживання). Тому наявність та розвиток кумулятивних наслідків малоймовірні. Для стовідсоткового виявлення кумулятивних наслідків необхідно проводити постійний контроль за якістю ґрунту, харчових продуктів місцевого виробництва, питної води тощо.

Акумуляція впливів відбувається в тому випадку, коли антропогенний вплив або інші фізичні або хімічні впливи на екосистему протягом певного часу перевершують можливість їх асиміляції або трансформації. На прилеглий території великі підприємства забруднювачі – відсутні. При дотриманні та виконанні всіх передбачених комплексних захисних і охоронних заходів, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу який супроводжуються негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря забруднюючих речовин не передбачається. Детальна оцінка кумулятивного впливу буде можлива в процесі експлуатації території з урахуванням даних моніторингу навколишнього середовища та проведення відповідних розрахунків. Змін клімату і мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується, оскільки в результаті впровадження проектних рішень відсутні значні виділення теплоти та парникових газів. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні. Обрана технологія розміщення забудови є більш екологічно безпечна.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту. Можливий сумарний ефект деяких речовин при викиді забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років). З боку соціально-економічних умов провадження діяльності буде мати позитивний наслідок: збільшення території під забудову садибними ділянками, що призведе до збільшення чисельності населення, створення нових робочих місць, що сприятиме зайнятості населення.

Тимчасові наслідки для довкілля – при виконанні підготовчих та будівельних робіт вплив на навколишнє середовище на атмосферне повітря матиме короткочасний та локальний характер, викиди здійснюватимуться при роботі будівельних машин та механізмів, при здійсненні зварювальних робіт, земельних робіт, при фарбуванні металевих поверхонь, при функціонуванні планованих підприємств.

Серед основних ймовірних екологічних наслідків, пов'язаних з реалізацією ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області», наступні:

а) для довкілля:

1. Атмосферне повітря – можливе забруднення від існуючого звалища твердих побутових відходів та автомобільного транспорту. З метою покращення стану атмосферного повітря проектом ДДП заплановано благоустрій та озеленення 100-метрової санітарно-захисної зони станції сортування твердих побутових відходів у відповідності до вимог ДБН В.2.4-2-2005, а саме: проектування проїздів з твердим покриттям; влаштування мережі зовнішнього освітлення; влаштування смуг озеленення по периметру станції сортування ТПВ; влаштування бетонної огорожі по периметру станції сортування твердих побутових відходів; облаштування території зеленими насадженнями. В межі нормативної санітарно-захисної зони від станції сортування твердих побутових відходів території житлового, громадського та рекреаційного призначення не потрапляють;

2. Ґрунти – можливе забруднення, засмічення ґрунтів від існуючого звалища твердих побутових відходів, від поверхневих (дощових і талих) стічних вод з території, що розглядається детальним планом. Проектом ДДП передбачається організація відведення дощових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації (бензомаслоуловлювач), що дозволить знизити ризик забруднення ґрунтів;

3. Поводження з відходами – можливе забруднення і засмічення ґрунтів, забруднення ґрунтових вод від існуючого звалища твердих побутових відходів. З метою зменшення обсягу ТПВ ДДП заплановано розміщення проектної станції сортування твердих побутових відходів, яка передбачена для механічного розділення ТПВ за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, товарними показниками вторинної сировини тощо з метою підготовки відходів до утилізації чи захоронення;

4. Водні ресурси – можливе забруднення водних об'єктів від існуючого звалища твердих побутових відходів. Проектом ДДП передбачається організація відведення дощових і талих стічних вод, влаштування очисних споруд зливової каналізації (бензомаслоуловлювач), що дозволить знизити ризик забруднення ґрунтових вод;

5. Здоров'я населення – санітарно-епідеміологічне навантаження на здоров'я населення відсутнє та не очікується, в зв'язку з тим, що об'єкт можливого впливу – існуюче звалище ТПВ відокремлене від житлової та громадської забудови на відстані 4 км від селища Старий Салтів, та 2,7 км від села Зарічне, що забезпечує сприятливі санітарно-гігієнічні умови;

б) для територій з природоохоронним статусом – в зв'язку з відсутністю на території проектування об'єкти природно-заповідного фонду, а так само земель, що зарезервовані для наступного заповідання, та території особливого природоохоронного значення, проектні рішення ДДП не мають впливу на території з природоохоронним статусом;

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – проектні рішення ДДП не мають впливу на транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Постійні наслідки для довкілля:

- викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел об'єкту планованої діяльності;
- викиди в атмосферу від автотранспорту;
- утворення відходів 3, 4 класу небезпеки (металобрухт, залишки електродів, дрантя, відходи спецодягу, бляшанки з-під фарби, поліетиленова та паперова упаковка від електродів, фурнітура та запірна арматура);
- забезпечення місцями праці населення;
- забезпечення всієї проєктної території мережами водопостачання та водовідведення;
- більш ефективне використання територій.

Позитивні наслідки:

✓ еколого-економічна оптимізація використання території проєктування шляхом встановлення та дотримання системи планувальних обмежень;

✓ належна та ефективна функціонально-планувальна організація території з урахуванням існуючих та перспективних планувальних обмежень – санітарно-захисних зон джерел забруднення, охоронних зон інженерних мереж тощо;

✓ забезпечення благоустрою;

✓ зменшення обсягів захоронення відходів;

✓ збільшення обсягу сортування відходів.

Основний вплив з боку планованої діяльності на довкілля буде відбуватись на атмосферне повітря, підземні води, земельні ресурси, рельєф.

Вплив на стан атмосферного повітря відбуватиметься за рахунок надходження забруднюючих речовин внаслідок біологічного анаеробного розкладу органічної складової ТПВ та роботи двигунів внутрішнього згорання спеціалізованої автомобільної та будівельної техніки. За результатами розрахунку приземних концентрацій забруднюючих речовин аналогічних проєктів по будівництву полігонів ТПВ в Україні максимальні концентрації забруднюючих речовин з урахуванням фону в атмосферному повітрі на межі санітарно-захисної зони, зверненої до житлової забудови, не перевищують їх гігієнічні нормативи (ГДК або ОБРВ).

Вплив на стан підземних вод з боку планованої діяльності ймовірно відбуватиметься внаслідок потрапляння фільтрату у ґрунтові води. Внаслідок забруднення ґрунтових вод фільтратом можливе погіршення якості води в криницях, що розміщуються нижче за потоком ґрунтових вод, які можуть використовуватися в якості точкових джерел водопостачання (криниць) населенням найближче локалізованих населених пунктів, що не охоплені системою централізованого водопостачання.

Вплив на хімічний склад ґрунту відбуватиметься за рахунок осідання твердих частинок з атмосферного повітря, забрудненого викидами забруднюючих речовин з боку планованої діяльності, та має довгостроковий і локальний характер. Для контролю за змінами хімічного складу ґрунту рекомендується моніторинг його стану протягом експлуатації існуючого звалища ТПВ.

Враховуючи геологічну будову ділянки, що є об'єктом аналізу детального плану території, звітом про СЕО надаються рекомендації щодо спорудження захисного технологічного екрану з системою збору газу на існуючому звалищі ТПВ.

Вплив з боку планованої діяльності на абіотичні фактори довкілля, такі як кліматичні, фізичні, геологічні, а також рослинний і тваринний світи, об'єкти природно-заповідного фонду, не прогнозується.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

На основі всебічного аналізу, наведеного у викладених вище розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення. Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на довкілля, які можуть виникнути внаслідок реалізації рішень ДДП. Реалізація проєктних рішень детального плану потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються заходів із інженерної підготовки та захисту території, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні середовища території, що розглядається ДДП.

Для запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля передбачається комплекс організаційно-технічних заходів. Комплекс заходів націлений на:

- захист ґрунту з метою попередження його забруднення;
- захист водного середовища, попередження від виснаження водних ресурсів, попередження погіршення стану підземних вод;
- захист атмосферного повітря.

Комплекс еколого-орієнтованих засобів щодо захисту навколишнього середовища охоплює заходи, спрямовані на охорону та раціональне використання природних ресурсів, і заходи, які забезпечують нормативні санітарно-гігієнічні параметри.

Містобудівні заходи, передбачені проєктом детального плану території, забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, обґрунтування та створення санітарно-захисних, охоронних зон тощо.

З метою покращення стану навколишнього середовища містобудівною документацією передбачається ряд планувальних та інженерних заходів, до яких відносяться, але не обмежуються ними:

- функціонально-планувальна організація території з урахуванням існуючих та перспективних планувальних обмежень – санітарно-захисних зон джерел забруднення повітря, охоронних зон інженерних мереж тощо;
- інженерна підготовка території та вертикальне планування, благоустрій, озеленення, влаштування твердого покриття проїздів тощо;
- налагодження ефективної системи санітарного очищення території: своєчасне прибирання та забезпечення знешкодження/утилізації побутово-господарських відходів; вирішення проблеми збирання побутових відходів із запровадженням системи роздільного збирання ТПВ; організація вивезення твердих побутових відходів; вивезення небезпечних відходів на спеціалізовані підприємства для подальшої їх утилізації;
- організація належного водопостачання з забезпеченням потреб у воді на господарсько-побутові, виробничі потреби та пожежогасіння.

У ході розробки стратегічної екологічної оцінки проєкту детального плану території розроблені наступні заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а саме:

для забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення необхідно:

- улаштувати контрольно-дезінфікуючі зони на в'їзді/виїзді, обладнаних залізобетонними резервуарами для дезінфекції коліс автотранспорту;
- забезпечити обов'язковий проїзд автотранспорту через контрольно-дезінфікуючу зону при температурі повітря понад +5° С;
- контролювати заміну розчину дезбар'єру кожні 10 днів;
- укласти договори з відповідними службами, що здійснюють виконання заходів по боротьбі з гризунами та комахами відповідно до вимог статей 16 та 18 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» та статті 30 Закону України «Про забезпечення санітарного й епідеміологічного благополуччя населення»;
- проводити постійно-періодичний моніторинг стану підземних вод за хімічними, санітарно-хімічними та санітарно-бактеріологічними показниками;
- проводити постійно-періодичний моніторинг стану атмосферного повітря на межі нормативної санітарно-захисної зони, зверненої у бік житлової забудови;
- проводити радіометричний контроль ТПВ на контрольно-пропускному пункті, що приймаються до захоронення.

для захисту атмосферного повітря від забруднення викидами забруднюючих речовин та забезпечення нормативного стану повітряного середовища передбачені заходи, направлені на здійснення викидів в атмосферу у відповідності з ГДК і з мінімальним кількісним та якісним показниками, а саме:

- дотримуватись нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря – гранично допустимих рівнів акустичного, електромагнітного, іонізуючого, інших видів впливу біологічних та фізичних факторів середовища та дотримання нормативів якості атмосферного повітря з метою уникнення, зменшення чи запобігання негативним наслідкам погіршення якості повітряного середовища відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря», Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 299 «Про розроблення та затвердження нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря» та інших нормативно-правових актів;
- забезпечувати пилопригнічення під час виконання земляних робіт та у процесі захоронення ТПВ на картах полігону з метою зменшення викидів пилу в атмосферне повітря;
- контролювати максимальне ущільнення ТПВ під час їх захоронення, улаштування проміжних та зовнішніх ізоляційних шарів з метою зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у процесі анаеробного розкладу органічної складової ТПВ;
- забезпечити вимкнення двигунів автотранспортної техніки в період тимчасового простою.

для попередження забруднення підземних водних горизонтів, а також земельних ресурсів та ґрунтів передбачається:

- рекомендовано для захисту підземних вод від забруднення улаштування протифільтраційного екрану, улаштування системи збору фільтрату, а також обвалування звалища ТПВ та улаштування по його периметру системи збору дощових і талих вод. Система збору фільтрату призначена для збирання рідкої фази, що утворюється на полігоні при захороненні ТПВ з вологістю понад 55% та складається з внутрішнього дренажного колектору, дренажних колодязів та насосної станції перекачування фільтрату. Зовнішній дренажний колектор призначений для збору дощових та талих вод з водозбірної площі за межами обвалування ділянок складування ТПВ;
- забезпечити справність та герметичність очисних споруд з подальшою організацією передачі рідких відходів на очищення відповідно до укладених договорів із відповідними організаціями;
- забезпечити проведення постійно-періодичного моніторингу стану підземних вод, що мають забиратися із спостережних свердловин;
- проведення вчасного ремонту дорожнього покриття, гідроізоляції трубопроводів і резервуарів;
- забезпечити передачу специфічних відходів (при умові їх утворення), згідно з договорами, на оброблення та утилізацію компаніям, що мають ліцензії Міністерства екології та природних ресурсів України на операції у сфері поводження з відходами;
- обвалування ділянок складування ТПВ в цілому з метою недопущення потрапляння поверхневого стоку дощових і талих вод як з території полігону на прилеглі території, так і навпаки - з прилеглих територій на територію полігону, що в свою чергу забезпечує зменшення обсягів утворення фільтрату;
- улаштування сітчастої огорожі по периметру полігону ТПВ з метою затримання легкої фракції ТПВ, яка може розноситись вітром та осідати на прилеглій території;
- улаштування асфальтобетонного покриття доріг, проїздів та майданчика для зупинки та розвороту спеціалізованого автомобільного транспорту з метою запобігання потрапляння та інфільтрації у ґрунт нафтопродуктів;
- зберігання небезпечних відходів від технічного обслуговування автомобільної та спеціалізованої техніки в герметичній тарі у спеціально відведеному місці за межами полігону ТПВ з подальшою передачею на утилізацію ліцензованій організації, яка має право на поводження з небезпечними відходами.

Для зменшення акустичного забруднення передбачається:

- створити смуги зелених насаджень;
- забезпечити захист від шуму та вібрацій споруд, об'єктів та обладнання сукупністю об'ємно-планувальних, технологічних і конструктивних рішень із попутнім використанням засобів захисту від шуму.

для зменшення антропогенного навантаження на довкілля при веденні господарської діяльності рекомендовано:

- ✓ дотримуватись умов унеможливлення виникнення пожеж, займання (для працівників повинна бути розроблена, затверджена керівником та погоджена з органами Держпожнадзора інструкція про заходи пожежної безпеки);

✓ комплексне озеленення території проектування із подальшим дотриманням оздоровлення зелених насаджень;

✓ рекомендується проводити регулярні дослідження впливу забруднюючих речовин на рослинний і тваринний світи шляхом проведення біологічного моніторингу з використання методів біоіндикації та біотестування.

з метою запобігання розвитку НС, забезпечення пожежної вибухобезпеки передбачено наступні технічні і організаційні заходи:

✓ керівництвом має бути затверджена інструкція про заходи пожежної безпеки, в якій встановлюються порядок і спосіб забезпечення пожежної безпеки, обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі, включаючи порядок оповіщення людей і повідомлення про неї пожежної охорони, евакуації людей, і матеріальних цінностей, застосування засобів пожежогасіння та взаємодії з підрозділами пожежної охорони;

✓ необхідно дотримуватись заборони заправлення техніки паливом, зарядження акумуляторів безпосередньо на машинах, залишати транспортні засоби з увімкненим двигуном;

✓ передбачити захисне занулення та заземлення електрообладнання;

✓ заборонити паління на території об'єкта;

✓ мінімізувати (виключити) перебування сторонніх осіб на території об'єкта планованої діяльності;

✓ забезпечити наявність на об'єкті планованої діяльності первинних засобів пожежогасіння;

✓ забезпечити наявність системи оповіщення (сирени, гучномовці), телефонного зв'язку;

✓ здійснювати підвищення кваліфікації персоналу: підбір, тестування, навчання, атестація тощо, забезпечити готовність персоналу до локалізації аварій (навчання, тренування, учбові тривоги і т.ін.);

✓ здійснювати щорічне комплексне проведення протиаварійного тренування за участю всіх служб та дільниць.

Охоронні заходи

Охоронні заходи містять, проведення багаторічного (постійного) моніторингу навколишнього природного середовища в зоні розміщення проєктованих об'єктів з узагальненням результатів та із подальшим впровадженням заходів по обмеженню та недопущенню негативного впливу господарської діяльності на навколишнє природне середовище та здоров'я населення.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостаток інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

З метою розгляду альтернативних проектних рішень та їх екологічних наслідків під час здійснення стратегічної екологічної оцінки ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області», передбачається розглянути «Нульовий сценарій», без впровадження проектних змін.

Альтернатива 1: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування. Такий сценарій був розглянутий в рамках стратегічної екологічної оцінки. Оцінка вказаних альтернативних варіантів відображена у цьому звіті про СЕО.

У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким не розробляється і не затверджується проект документу державного планування детальний план території. За умови незатвердження детального плану території та, відповідно, не реалізації проектних рішень даної містобудівної документації, унеможлиблюється процес закриття потенційно-небезпечного об'єкту – звалища ТПВ та будівництво станції сортування ТПВ, відповідно, унеможлиблюється процес екологізації поводження з відходами.

Варто наголосити на тому, що за умови «нульової альтернативи» унеможлиблюється виконання вимог головних стратегічних документів, що мають взаємозв'язки із проектом детального плану.

Під час здійснення стратегічної екологічної виконано:

- збір та аналіз інформації про поточний стан компонентів навколишнього природного середовища при використанні даних, зазначених у Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Харківській області у 2020 році, Екологічному паспорті Харківської області, тощо;
- проведення аналізу слабких та сильних сторін детального плану з точки зору екологічної ситуації;
- проведення консультацій із органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я населення;
- проведення консультацій з громадськістю – громадських обговорень та слухань для більш чіткого та конкретного виявлення поточних екологічних проблемних питань населеного пункту, що вивчається, та, водночас, попередження можливих негативних впливів реалізації проектних рішень детального плану.

При цьому використані такі методи:

- ✓ історичний метод – вивчення та аналіз формування й розвитку об'єктів території проектування у хронологічній послідовності;
- ✓ таксономічні методи – оцінка та ранжування ризиків впливу екологічних чинників на стан здоров'я населення та навколишнього середовища;
- ✓ метод ведення екологічного моніторингу – запровадження постійних у часі спостережень.

Вищевказані методи та підходи базуються на ключових принципах прийняття екологічно безпечних рішень – попередження та запобігання шкодочинному антропогенного впливу.

Основним критерієм під час проведення стратегічної екологічної оцінки проєкту ДДП є її відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи під час стратегічної екологічної оцінки:

1) аналіз проєкту ДДП з точки зору екологічної ситуації, а саме:

- проаналізовано в регіональному плані природні умови території, яка межує з ділянкою розміщення планової діяльності, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища;
- розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі забруднення атмосферного середовища;
- оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;
- проаналізовано склад ґрунтів, рівні залягання підземних вод, особливості гідрогеологічних умов майданчика за результатами інженерно-геологічних вишукувань.

2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;

3) розглянуто способи ліквідації наслідків;

4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення запланованої діяльності;

5) отриманні зауваження і пропозиції до проєкту ДДП;

6) проведено громадське обговорення у процесі розробки проєкту ДДП.

При підготовці звіту про СЕО були виявлені наступні труднощі:

- відсутність на момент виконання звіту нормативно методичного забезпечення та стандартів щодо підготовки звіту про СЕО;
- відсутність у відкритому доступі даних щодо обсягу впливу на стан довкілля прилеглих промислових об'єктів;
- відсутність методики, що дозволяють здійснювати довгострокові прогнози впливу об'єкту на довкілля;
- відсутність актуальних даних характеристики сучасного стану складових навколишнього природного середовища, біорізноманіття, інвентаризації природних ресурсів, що розглядається у відкритому доступі.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, у тому числі для здоров'я населення

Моніторинг довкілля – комплексна науково-інформаційна система регламентованих періодичних безперервних спостережень, оцінки та прогнозу змін стану навколишнього природного середовища з метою виявлення негативних змін і вироблення рекомендацій з їх усунення або послаблення.

Загальнодержавний моніторинг довкілля здійснюється у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля». Система моніторингу спрямована на: удосконалення рівня вивчення і знань про екологічний стан довкілля; покращення оперативності та якості інформаційного обслуговування користувачів на всіх рівнях; підвищення якості обґрунтування природоохоронних заходів та ефективності їх здійснення; сприяння раціонального використання природних ресурсів та екологічної безпеки, сталого розвитку.

Підприємства, установи та організації незалежно від форм їх власності та підпорядкування, діяльність яких призводить чи може призвести до погіршення стану довкілля, зобов'язані здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон, збирати, зберігати та безоплатно надавати дані та/або узагальнену інформацію для її комплексного оброблення (відповідно до п. 10 Постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»).

В основі моніторингової оцінки лежить система кількісних і якісних індикаторів, що характеризують повноту та ефективність реалізованих рішень та який вплив це справляє на систему управління.

Екологічний моніторинг довкілля є сучасною формою реалізації процесів екологічної діяльності за допомогою засобів інформатизації забезпечує регулярну оцінку і прогнозування стану середовища життєдіяльності суспільства та умов функціонування екосистеми для прийняття управлінських рішень щодо екологічної безпеки, збереження природного середовища та раціонального природокористування.

Державна система екологічного моніторингу довкілля є інтегрованою інформаційною системою, що здійснює збирання, збереження та оброблення екологічної інформації для відомчої та комплексної оцінки і прогнозу стану природних середовищ, біоти та умов життєдіяльності, вироблення обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних соціальних, економічних та екологічних рішень на всіх рівнях державної виконавчої влади, удосконалення відповідних законодавчих актів, а також виконання зобов'язань України з міжнародних екологічних угод, програм, проектів і заходів.

Екологічний моніторинг довкілля здійснюється за достроковою державною програмою, яка визначає спільні, узгоджені за цілями, завданнями, територіями та об'єктами, часом (періодичністю) і засобами виконання дії відомчих органів державної виконавчої влади, підприємств, організацій та установ незалежно від форм власності.

Суб'єктами Державної системи екологічного моніторингу довкілля, відповідальними за обов'язкове здійснення Державної програми екологічного моніторингу довкілля, є міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, які згідно зі своєю

компетенцією отримують та обробляють дані про стан довкілля і виробляють відповідні рішення щодо нормалізації або поліпшення екологічної обстановки, раціонального використання і забезпечення якості природних ресурсів.

Об'єктами інформатизації в Державній системі екологічного моніторингу довкілля України є процеси відомчої екологічної діяльності та їх інтеграція на локальному, адміністративно-територіальному і державному рівнях, які відповідно охоплюють:

- території промислово-міських агломерацій, санітарно-захисних зон великих підприємств в тому числі АЕС, великих водоймищ, природоохоронних зон та інших спеціально визначених просторових одиниць;
- території областей України;
- території промислово-економічних регіонів, басейнів, великих річок та України в цілому.

В ході проведення СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку території та підвищення якості життя населення.

Оцінка фактичного впливу здійснюється на підставі та з урахуванням результатів моніторингу стану навколишнього природного середовища щодо реалізації господарської діяльності.

Моніторинг впливу на довкілля є обов'язковою умовою при здійсненні планованої діяльності та включатиме:

Для органу місцевого самоврядування.

- проведення моніторингу виконання пропозицій детального плану;
- проведення моніторингу стану здоров'я населення.

Для юридичних і фізичних осіб, що здійснюють свою діяльність на території населеного пункту

- проведення щорічного контролю якості повітря, об'єктів що здійснюють викиди, на межі санітарно-захисної зони та найближчої житлової забудови;
- проведення щорічного моніторингу якості використовуваної води та стічних вод;
- контроль за дотриманням допустимих рівнів і тривалості дії шуму.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень проєкту містобудівної документації необхідно аналізувати рівень досягнення показників, визначених розділом генерального плану «Основні техніко-економічні показники». З метою забезпечення сталого розвитку території у всіх сферах життєдіяльності необхідно здійснювати контроль за відповідністю реальних обсягів робіт під час провадження планованої діяльності, в тому числі об'єктів інженерної інфраструктури, а також розвитку озелених територій. Порівняння цих даних між собою, дозволяє визначити реальний рівень досягнення показників житлової забезпеченості, об'єктами інженерно-транспортної інфраструктури, що дозволить визначити недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню.

При здійсненні моніторингу основну увагу слід приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання ряду планувальних і технічних заходів, визначених в проєкті містобудівної документації, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

Контролю підлягають санітарно-захисні зони, які повинні відповідати нормативним вимогам «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» ДСП №173, з обов'язковим виконанням заходів визначених в розділі «Охорона навколишнього природного середовища», що розробляється в складі робочої проєктної документації на будівництво або реконструкцію підприємства чи об'єкту будівництва та за результатами процедури «Оцінка впливу на довкілля».

Для підвищення якості оцінки антропогенного впливу урбанізованої території на навколишнє природне середовище та здоров'я населення, прогнозування стану екосистем та досягнення їх екологічної рівноваги необхідно щорічно проводити поглиблений аналіз лабораторних досліджень стану атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунту. Для цього доцільним є налагодження на території системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітряний та водний басейни, ґрунт, фізичні фактори впливу) з організацією пунктів контролю в межах житлової, промислової та рекреаційної зон.

Програма екологічного моніторингу складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Система моніторингу включає в себе, але не обмежується наступними етапами:

1. Вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів, визначення певної ділянки, території чи об'єкту;
2. Встановлення ключових параметрів моніторингу;
3. Візуальний огляд;
4. Проведення лабораторних досліджень, компонентів довкілля, що відбираються для ідентифікації впливу від функціонування проєктних будівель і споруд на стан та якість компонентів навколишнього природного середовища;
5. Аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив функціонування об'єктів на навколишнє природне та соціальне середовище.

Передбачається виконання зовнішнього моніторингу об'єкту органами державного нагляду (територіальні органи Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби України та Держпраці), місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань, представниками інвесторів, в т.ч. залученими аудиторськими компаніями. Органи державного нагляду будуть здійснювати моніторинг та контроль шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Попутно із цим передбачається внутрішній моніторинг, проведення якого має бути забезпечено безпосередньо Замовником ДДП для здійснення спостережень наслідків виконання детального плану для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, структура якого наведена в таблиці 9.1.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення селища з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані.

Моніторинг наслідків виконання документу державного планування для довкілля та здоров'я населення необхідно здійснювати відповідно вимог Положення про державну систему моніторингу довкілля, що затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 № 391 зі змінами. Здійснення моніторингу передбачається протягом всього строку розрахункового періоду, що визначений проєктом містобудівної документації.

Здійснення моніторингу впливів виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дасть можливість своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню а також проводити інформування громади про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогностні терміни їх усунення.

Таблиця 9.1 Моніторинг наслідків виконання ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Об'єкт моніторингу	Параметри моніторингу	Періодичність	Суб'єкт моніторингу	Індикатори результативності
Відходи (на місцевому рівні)	Річний обсяг видалення відходів на полігон ТПВ	Щорічно	Замовник	тис.тонн/рік
	Ресурсоцінні компоненти відходів (кількість відсортованих відходів по видам кг/тонн на рік)			Показник виду ресурсоцінного компоненту відходів, кг/тонн/рік: - скло; - пластик; - папір; - метал.
Озеленення	Розвиток озеленення спеціального призначення в межах території проєктування	Щорічно	Замовник	Загальна площа зелених насаджень, га
Атмосферне повітря	Вміст забруднюючих речовин на межі найближчої житлової забудови	Щорічно	Замовник	Найменування показника, мг/м ³ : - вуглецю оксид (CO); - діоксид сірки; - аміак; - сірководень; - фенол; - формальдегід.

	Вміст забруднюючих речовин на межі СЗЗ в сторону до найближчої житлової забудови			Найменування показника, мг/м ³ : - вуглецю оксид (CO); - діоксид сірки; - аміак; - сірководень; - фенол; - формальдегід.
Ґрунти	Вміст важких металів у ґрунті на території полігону ТПВ	Щорічно	Замовник	Найменування показника, мг/кг: - свинець (вміст рухомих форм); - кадмій (вміст рухомих форм); - цинк (вміст рухомих форм); - мідь, (вміст рухомих форм); - нікель (вміст рухомих форм).
Водні ресурси	Санітарно-мікробіологічний стан підземних вод зі спостережних свердловин	Щорічно	Замовник	Бактерії кишкової палички: - коліформи; - E. coli; - ентерококи.
Здоров'я населення	кількість випадків захворюваності дитячого та дорослого населення	Щорічно	Замовник	За окремими класами хвороб, кількість випадків/рік.

Значення параметрів моніторингу за кожен рік проєктного періоду заповнюються з моменту затвердження ДДП за кожен рік проєктного періоду.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки ДДП «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області» виявлена відсутність ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, що в першу чергу пов'язано із відсутністю проектування, будувannya чи функціонування потужних матеріальних об'єктів виробничого призначення та віддаленості дислокації проектної території від державних кордонів.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію.

Стратегічна екологічна оцінка розроблена для проекту ДДП, а саме для «Детального плану території для будівництва та розміщення станції сортування твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області», з метою визначення та обґрунтування можливості розміщення об'єктів, передбачених детальним планом території забудови, виявлення та уточнення територіальних ресурсів для містобудівного використання, визначення всіх планувальних обмежень використання території, планування земельної ділянки, сприяння поліпшенню стану навколишнього середовища, визначення містобудівних умов і обмежень забудови, тощо.

Детальний план території після затвердження є основою для визначення вихідних даних для розроблення проекту забудови земельної ділянки; розміщення об'єктів будівництва; визначення містобудівних умов і обмежень; проектування будинків і споруд; проектування мереж і споруд інженерно-транспортної інфраструктури та інженерного забезпечення території, тощо.

Поза межами населених пунктів ДДП розробляється відповідно до Проекту планування території району з метою визначення функціонального призначення території ділянки, охопленої детальним планом.

Детальний план території визначає: принципи планувально-просторової організації забудови; червоні лінії та лінії регулювання забудови; функціональне призначення, режим та параметри забудови, розподіл території згідно з державними будівельними нормами, стандартами і правилами; містобудівні умови та обмеження забудови території; потребу в закладах обслуговування населення, місце їх розташування; доцільність, обсяги, послідовність використання території; черговість та обсяги інженерної підготовки території; систему інженерних мереж; порядок організації транспортного і пішохідного руху; порядок комплексного благоустрою та озеленення.

Детальний план території розробляється у відповідності до ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території» та на підставі рішення Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області XII (позачергової) сесії VIII

скликання від 15.06.2021 № 860 «Про розробку детального плану території для розміщення полігону твердих побутових відходів за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Вовчанського району Харківської області» та рішення Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області XVIII сесії VIII скликання від 28.09.2021 № 1912 «Про внесення змін до рішення XII (позачергової) сесії Старосалтівської селищної ради VIII скликання від 15.06.2021 № 860».

Пропозиції та рішення детального плану не суперечать функціональному призначенню та містобудівному зонуванню території.

Детальний план території розроблений з метою забезпечення сталого розвитку території проектування, виділення елементів планувальної інфраструктури, встановлення параметрів планового розвитку елементів планувальної структури.

Загальна площа розробки детального плану території становить 5,7350 га.

Земельна ділянка, на яку розробляється детальний план території, розташована за межами населених пунктів на території Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області – на відстані 4 км на схід від селища Старий Салтів, та 2.7 км на південь від села Зарічне.

Дана територія не відноситься до земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, до земель історико-культурного призначення, до земель лісгосподарського призначення та водного фонду. Тут відсутні об'єкти культурної спадщини національного значення, їх охоронні зони та охоронювані археологічні території.

Зі сходу територія детального плану межує з ділянкою комунальної власності, яка використовується для ведення фермерського господарства (кадастровий номер 6321655800:04:000:0240, площа становить 51,6 га), на півдні межує з ділянками приватної власності, які використовуються для ведення особистого селянського господарства кадастрові номери 6321655800:04:000:0238 (площа становить 2,0 га) та 6321655800:04:000:0229 (площа становить 2,0 га).

На території, яка входить в межі детального плану, знаходиться існуюче звалище твердих побутових відходів.

Система існуючих планувальних обмежень на території розробки детального плану представлена охоронною зоною високовольтних повітряних ЛЕМ високої напруги (35 кВ) – 15 м;

Головний під'їзд до даної території здійснюється від існуючої ґрунтової дороги яка має виїзд до автодороги О-210823.

В основу архітектурно-планувальної композиції ділянки покладено технологічні вимоги до використання земельної ділянки, її конфігурація та розміри.

У складі станції сортування твердих побутових відходів передбачено:

- Виробнича будівля з навісом для розвантаження ТПВ та складами для зберігання вторинної сировини.

- Будівля прохідної з автомобільною вагою з навісом.

- Дезбар'єр.

- Навіс для зберігання спецтранспорту.

- Навіс для зберігання запасу палива

- Відкритий майданчик для зберігання будівельного сміття, трави та листя.
- Місце для тимчасового зберігання автомобілів.
- Під'їзні шляхи, проїзди.

У результаті реалізації заходів Плану можна очікувати такі результати:

- поліпшення екологічної ситуації в межах існуючого полігону ТПВ;
- зниження рівня антропогенного навантаження на довкілля;
- покращання існуючого стану навколишнього природного середовища шляхом зменшення викидів і скидів забруднюючих речовин в навколишнє середовище;
- покращення якості послуг благоустрою;
- покращення екологічної складової, що підвищить привабливість громади для туристів та відпочиваючих;
- забезпечення епідеміологічного благополуччя населення та екологічної безпеки на території громади;
- зменшення засміченості;
- зменшення витрат на поводження з твердими побутовими відходами;
- зменшення рівня захворюваності;
- підвищення рівня працездатності та інше.

Збільшення ймовірності захворювання органів дихання із-за забрудненості повітря та інфекційних захворювань шлунково-кишкового тракту в результаті реалізації рішень ДДП не передбачається. Таким чином, проєктована діяльність не матиме негативного впливу на соціальні умови місцевого населення. Позитивний вплив – виникнуть нові робочі міста, що сприятиме зайнятості населення, озеленення територій та облаштування засобів захисту довкілля, твердого покриття, впровадження систем водовідведення.

Проведений аналіз виявив потенціал для можливого позитивного впливу проєкту детального плану території на навколишнє середовище та здоров'я населення. З метою запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків запропонована низка заходів.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг наслідків реалізації ДДП є комплексним процесом проведення якого є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення середовища, що розвивається і трансформується, системами інженерної інфраструктури, благоустрою території, що відповідно впливає на якість довкілля та комфортність проживання населення. Для проведення моніторингу реалізації рішень детального плану наведені основні чинники, що потребують особливої уваги та контролю, визначені показники для здійснення контролю та запропоновані необхідні заходи для моніторингу впливів під час реалізації документу державного планування.

Здійснення моніторингу впливів реалізації документу державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання населення; обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню; а також проводити інформування населення про стан реалізації ДДП, поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

12. Перелік виконавців звіту про стратегічну екологічну оцінку

№ зп.	Прізвище, ім'я, по- батькові	Посада	Підпис
1	Самохвалова Н.М.	Інженер-еколог	